

Gorenjski Glas

PETEK, 1. JULIJA 2005

Leto LVIII, št. 52, cena 300 SIT, 16 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORRIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJEVSKI.GLAS.SI

Merkur prenovil center v Naklem

V okviru praznovanj Občine Naklo je Merkur včeraj odprl razširjen in prenovljen prodajni center, ki je poslej namenjen predvsem mojstrom.

ŠTEFAN ŽARGI

Naklo - Včeraj se je v okviru praznovanja občinskega praznika Občine Naklo vključilo tudi podjetje Merkur z odprtjem razširjenega in prenovljenega prodajnega centra, ki je poslej namenjen predvsem obrtnikom, malim podjetnikom in tistim najbolj zahtevnim domačim mojstrom. Z razširitvijo prodajnih površin za eno tretjino in novo opremo so pripravili tretji tako imenovani regionalni repro prodajni center, saj je taka ponudba že v Celju in Novem mestu, v gradnji je v Mariboru, pripravljajo ga v Kopru ter Ljubljani. V bogatem asortimaju nad 20 tisoč izdelkov je tako poudarek na orodjih in strojih, okovju, in-

štalacijskem materialu, gradbenem materialu, barvah, lesu ter črni in barvni metalurgiji. Obrtnikom in podjetnikom, ki s svojimi nakupi predstavljajo približno polovico prometa Merkurjeve maloprodaje, pa so prilagodili z zgodnjim odpiranjem centra ob 7. uri tudi prodajni čas. Vlaganja v prenovno prodajnega centra so bila s 172 milijoni tolarjev v primerjavi z vlaganji v nove centre zelo skromna, omogočajo pa nadaljnjo specializacijo ponudbe širše v Kranju. Poleg centra na Primorskem ostaja tudi prodaja v centru, znanem nekdanj kot Gradbinka. Kot je postal že običaj, je Merkur tudi tokrat poskrbel za darilo, saj so vrtcu pri Osnovni šoli Naklo podarili milijon tolarjev.

Neurje tudi na Gorenjskem

SIMON ŠUBIC

Kamnik, Gorenja vas, Žiri - Sredino neurje, ki je v popoldanskih urah pustošilo po večjem delu države, je po podatkih regijskega centra za obveščanje na Gorenjskem povzročilo razmeroma malo škode. Najhuje je bilo na Kamniškem, kjer je vrtinčast veter razdeljal golfsko igrišče v Arboretumu in podrł več kot sto dreves. Neurje se je zelo razbesnelo tudi na območju občine Gorenja vas-Poljane. Podrto drevo pred trgovskim centrom v Gorenji vasi je poškodovalo parkirano vozilo, v Podgori pa je padlo na zapuščeno hišo. Prizadetim domačinom so zato na pomoč priskočili prostovoljni gasilci.

Močan veter je podrł čez sto dreves na golfskem igrišču v Arboretumu. / Foto: Jasna Paladin

Na območju občine Žiri so nekateri prebivalci ostali brez elektrike. Po umiritvi neurja so morali marsikje popravljati odkrite strehe in odstranjevati podrta dreveja. V Račevi so na-

šli na cestišču podrť drog telefonske napeljave in kabel. Kraj so zavarovali, včeraj pa so že postavili nov drog. Neurje je drevo podrlo tudi na cesti Posavec-Podbrezeje.

Izseljenci v Kamniški Bistrici

JASNA PALADIN

V nedeljo, 3. julija, bo Kamniška Bistrica, kjer so se izseljenci zbrali prvič že leta 1956, prizorišče že 49. tradicionalnega srečanja izseljencev, ki ga že vrsto let po različnih slovenskih krajih organizira Slovenska izseljenska matiča. Srečanje v moji deželi 2005, kakor so poimenovali tokratno druženje, bo bogato s kulturnim programom. Več tisoč izseljencem in njihovim sorodnikom, ki živijo v Sloveniji, se bodo v nedeljo popoldne predstavili nastopajoči iz Skopja, Berlina, Bosne in drugih krajev, pričakujejo tudi zamejce iz Avstralije in ZDA. Izseljenci se bodo tudi letos povzpeli na Triglav.

Gorenjska Banka **KREDIT**
www.gib.si V TOLARJIH IN DEVIZAH

DANES JE IZŠLA druga številka priloge
NA POTEPE v planine "POTEPE" OG
zenljevid, reportaže, napotki, program prireditev ...

KRANJ
Gorenjska banka že tretjič najboljša
Kranj - Angleška institucija Finance central Europe je na osnovi rezultatov zaključnega računa za leto 2004 Gorenjsko banko iz Kranja že tretjič zapored razglasila za najboljšo banko v Sloveniji, predsednika njene uprave Zlatka Kavčiča pa za najboljšega bankirja leta v Sloveniji. Gorenjska banka je bila razglasena za najboljšo tudi po kriteriju donosa na aktivno in donosa na kapital. Gorenjska banka im 29 enot na Gorenjskem, v Ljubljani in v Domžalah. V Sloveniji je uvrščena na drugo mesto po celotnem kapitalu in na osmo po bilančni vsoti. J.K.

52 AKTUALNO
Za Gorenjsko usoden sedmi člen
Predlog zakona o skladnem regionalnem razvoju še naprej jezi posamezne dele Slovenije, še posebej Gorenjsko, ki je bila uvrščena v razvito regijo. Očitno je, da se je mogoče o regiji spoprijeti, kar dokazuje notranjokraška politika, ki je bila s 7. členom skladna med nerazvite. **3**

GORENJSKA
Nesreča kranjskega župana
Med ogledom podzemne jame Šmajdov grad v kanjonu Kokre med Predosljani in Ilavko se je pod nogami kranjskega župana Mohorja Bogataja odkrušil del brežine. Padel je deset metrov globoko v Kokro. Imel je srečo, da se ni težje poškodoval. **6**

GORENJSKA
Med žičnico in telovadnico
V Poljanah so se zbal, da bodo novo šestdesetletnico na Starem vrtu gradili na račun šolske telovadnice. O tem so se pogovarjali na okrogli mizi. Župan Jože Bogataj je zagotovil, da zaradi naložb na Starem vrtu gradnja telovadnice ne bo ogrožena. **7**

SNOVANJA
Zanima me človek v mlinu sprememb
Tone Peršak, rojen v okolici Benedikta na Štajerskem, je pisatelj, predsednik slovenskega centra Pen in župan občine Trzin. "V življenju sem si vzel privilegij, da delam tisto, kar me veseli," je povedal v pogovoru za Gorenjski glas. **14**

VREME
Danes bo oblačno s pogostimi padavinami, tudi plohami in nevihtami. Osvežilo se bo. Jutri se bo od zahoda zjasnilo. V nedeljo bo sončno in topleje.
12/24 °C
jutri: zjasnilo se bo

vsebina

KRATKE NOVICE

KRAJ

Popravki generala Marjana F. Kranjca

Gost na nedavni Glasovi preji v Zgornjih Gorjah, generalmajor Marjan F. Kranjc je opozoril na nekatere netočnosti, ki smo jih zapisali v poročilu s Preje, ki je bilo objavljeno v 50. številki Gorenjskega glasa z dne 24. junija. General je pojasnil, da "smo v arhivu celovške nadškofije zasledili koroške potomce generalov Zemva. Dva zbiralca vojaških insignij, Pavle Car in Boris Zupančič, pa sta odkupila nekaj njune zapuščine in jo tako rešila pred uničenjem in pozabo". Zapisana trditev, da general Kolšek ni spoštoval ukaza načelnika generalštaba o napotitvi treh divizij iz Srbije nad Slovenijo, ni točna. Kolšek je zavrnil ukaz o bombardiranju Slovenije oziroma Ljubljane, ki naj bi ga vodil polkovnik Bajič. Netočna je zapisana trditev, da je uvedbo testiranja že predlagal vodstvu slovenske obveščevalne in varnostne agencije in generalštaba. Pravilno je: "Uvedbo testiranja bi predlagal tudi ..." J. K.

ŽIROVNICA

Danilo Klinar zakonito odstopil

Pretekli teden smo objavili seznam podžupanov in občinskih svetnikov iz gorenjskih občin, ki po Zakonu o preprečevanju korupcije do 26. junija komisiji za preprečevanje korupcije niso poročali o svojem premoženjskem stanju. Seznam, ki smo ga objavili 21. junija, je komisija za preprečevanje korupcije posredovala javnosti na novinarski konferenci 14. junija. Poročila o premoženjskem stanju, posredovana po 26. maju, na tem seznamu niso bila upoštevana. Pri Danilu Klinarju, svetniku občine Žirovnica, smo pomotoma napisali, da komisiji ni posredoval podatkov o svojem premoženju. Omenjeni svetnik je namreč 28. februarja komisiji posredoval podatke o svojem premoženju in dejavnosti, komisija za preprečevanje korupcije pa je njegovo podjetje uvrstilo na seznam tistih podjetij, ki ne smejo poslovati z javnimi oziroma državnimi ustanovami. Zato se je Danilo Klinar odločil, da bo odstopil kot občinski svetnik in bo lahko še naprej opravljal svojo dejavnost. J. K.

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.
Kapucinski trg 4
4220 Škofja Loka
tel.: 04/506 50 50
fax: 04/506 50 60
e-mail: info@radio-sora.si

89.8 91.1 96.3

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Za vaš prosti čas

Poletni dnevi so sicer vroči, a prednosti tega letnega časa je veliko. Dnevi so dolgi, življenje je cenejše, saj ni treba metati na ogenj in kupovati bund, otroci imajo počitnice in narava je radodarna z borovnicami, z vabljivo toplimi vodami, z neskončnimi stezami in razglednimi vrhovi.

V Gorenjskem glasu smo za te čudovite poletne dni pripravili dve simpatični ponudbi. Danes je izšla druga številka priloge NA POTEPI, našega novega mesečnika za prosti čas, ki je s prvim izidom na temo adrenalinske rekreacije na Gorenjskem doživel široko in navdušeno odobravanje. Ta petek kot priloga za naročnike Gorenjskega glasa in v prosti prodaji ponuja aktualno in prijetno temo - planinarjenje.

Nekaj namigov iz vsebine:

na kaj moramo biti pozorni, ko se odpravljamo v planine; gorski reševalci med drugim svetujejo tudi čelade, zemljevid in seznam vseh koč v gorenjskem visokogorju, s telefonskimi številkami in podatki o tem, kdaj so odprte, kaj svetuje obiskovalcem dolgoletni gospodar doma na Kredarici.

Za deževne dni, za kratkočasen počitek, za odrasle in za otroke pa si boste od danes naprej lahko po izjemno ugodni ceni privoščili dvd-je z atraktivnimi filmi in risankami. Na prodajnih mestih Dela Prodaje in v poslovalnicah Pošte Slovenija boste skupaj s časopisom Gorenjski glas lahko kupili dvd-je s tremi filmi za samo 1.100 tolarjev, naši naročniki pa jih boste v prostorih Gorenjskega glasa na Zoisovi 1 v Kranju, vsak delovnik od 7. do 15. ure, lahko prejeli za okroglih 1.000 tolarjev. Podrobnosti poiščite v današnjem časopisu. Ta petek je živahen, ni kaj ...

Petra Kežar

Parlamentarna demokracija
in državni svetniki

IGOR ŽERJAV

Ljubljana - Šenčurjan Janez Sušnik (SLS) je bil s podporo predstavnikov lokalne skupnosti in kmetov znova izvoljen za predsednika državnega sveta in bo to funkcijo opravljal do konca mandata, nekdanji predsednik uprave Gorenja Jože Stanič pa bo še naprej podpredsednik. V državnem svetu namreč vodstvo volijo na polovici petletnega mandata, državni svet pa je v središču pozornosti predvsem zaradi nezakonitega izplačevanja plače predsedniku in teznjah po njegovi ukinitvi. Ugled državnega sveta je na eni od najnižjih točk od začetka njegovega obstoja.

V slovenski politiki prevladuje mnenje, da gre za nepotreben državni organ, za katerega morajo davkoplačevalci odšteti okrog pol milijarde tolarjev na leto. Stališča, ki prihajajo praktično iz vseh političnih opcij, bi lahko strnil v oceno, ki jo je dal Anton Anderlič, dolgoletni poslanec in predsednik sveta LDS. "Razprave o tem, kakšna naj bi bila vloga in položaj državnega sveta, so dolge toliko časa kot slovenska ustava. Državni svet je kompromis med etnodomno in dvodomno parlamentarno ureditvijo, ni pa uresničil pričakovanih, zaradi tega se utemeljeno zastavlja vprašanje o smiselnosti njegovega nadaljnjega obstoja," je povedal Anderlič. Parlamentarne stranke so glede tega skorajda enotne. Spoznanje, da je takšen državni organ, ki nima nobenih pooblastil, nepotreben, je dozorelo praktično v vseh parlamentarnih strankah.

Tudi v vladajoči SDS so mnenja, da bi bilo vlogo državnega sveta dobro znova proučiti, saj zahteva članstvo Slovenije v EU in vojaški zvezi Nato tudi drugačno vlogo parlamenta, predvsem hitrejšo in bolj kvalitetno sprejemanje odločitev. V Janševi SDS poudarjajo, da je v državi z manj kot petimi milijoni prebivalcev uveljavljen enodomni parlament, zato so predlogi za ukinitve državnega sveta in uvedba enodomnega parlamenta aktualni in smiselni. Za uresničitev takšne spremembe bi morali spremeniti slovensko ustavo, ki (za zdaj?) določa sistem dvodomne parlamentarne demokracije.

Čeprav predsednik Janez Sušnik vseskozi opozarja na prispevek državnega sveta pri sprejemanju pozitivne zakonodaje, pa bo za takšno oceno le stežka našel tehtne argumente. Če državni svet zavrne zakon, ki ga sprejmejo v parlamentu, so ga poslanci sicer

dolžni znova obravnavati. Ista zakon ostane v veljavi, če zanj glasuje absolutna večina oziroma najmanj 46 poslancev. Za kako pomembno ustanovo gre, pa bi lahko sklepali iz priporočevanja zdajšnjega pred-

hovo delo bolj ali manj le simbolične narave. Pooblastila državnega sveta dejansko nimajo teže, četrtno v njem sedi vrsta uglednih in vplivnih predstavnikov iz gospodarstva. Med državnimi svetniki zastop-

poslovanja ugotovilo, da plačo predsedniku državnega sveta izplačujejo brez pravne podlage oziroma nezakonito. To je potrdilo tudi ustavno sodišče, državni zbor pa je zavrnil predlog državnega sveta o profesio-

HAMLET V DRŽAVNEM SVETU

sednika, ki je bilo pred poldrugim letom objavljeno v enem od slovenskih tednikov. Sušnik pred izvolitvijo ni vedel, kakšno vlogo in pomen ima ta visoko zveneči državni organ.

"Ko so me povabili h kandidaturi za državnega svetnika, sem na internetu pogledal, kaj to sploh je. Po izvolitvi sem naredil program dela in do dobrega spoznal to ustanovo." Po izvolitvi pa je zatrdil, da bo "druga polovica tretjega mandata iz-

dimo tudi dosedanega rektorja ljubljanske univerze dr. Jožeta Mencingerja in predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Jožka Čuka.

Vendar pa tako imenovani zgornji dom nima svojega doma. Državni svet gostuje kar v prostorih državnega zbora, računovodske storitve pa jim opravlja finančno ministrstvo. Njihov proračun, ki ga v glavnem porabijo za plače predsednika, sekretarja in nekaj

nalizaciji funkcije predsednika. Minister za javno upravo dr. Gregor Virant je napovedal, da bo vlada v vsakem primeru uveljavila spoštovanje zakona in da Sušniku ne bodo več izplačevali plače. Državni svet je zavrnil stališča vlade.

"Zalostno je, da je morala vlada vložiti zakon v parlamentarno proceduro, saj že zdajšnji zakon popolnoma jasno določa, da je funkcija člana državnega sveta častna in da no-

Državni svet je na sredini izredni seji z 21 glasovi "za" izglasoval odločilni veto na Zakon o Radioteleviziji Slovenija. Državni zbor bo moral znova odločiti o zakonu, ki ga je sprejel 22. junija, za sprejem pa bo potrebna večina vseh poslancev, to je 46. Predsednik državnega zbora France Cukjati je povedal, da bo seja, na kateri bodo poslanci znova odločali o zakonu, verjetno redna julijska seja, ki se bo začela 11. julija. Državni svetniki zakonu očitajo neustrezno sestavo programskega sveta, v katerega bi moral pet članov predlagati državni svet, vendar državni zbor tega ni upošteval. Prav tako ni upošteval predloga državnega sveta, da se trije odstotki prispevka za radijske in televizijske dejavnosti namenijo za lokalne radijske in televizijske postaje. Predlagatelji referendum o zakonu o RTV, pobudo je podpisalo 31 poslancev Liberalne demokracije in Socialne demokracije, imajo sedaj dodaten teden časa za vložitev ali umik zahteve za referendum. Predsednik državnega sveta Janez Sušnik je poudaril, da odločitev svetnikov za veto nima nič skupnega z zahtevo po referendumu. - J. K.

jemno pomembna za oblikovanje vloge državnega sveta v prihodnosti", saj so po njegovem vse pogostejša namigovanja na ukinitve državnega sveta.

Državni svet je zgornji dom slovenske parlamentarne demokracije. 40 državnih svetnikov, ki so razdeljeni v pet interesnih skupin, bedi nad delom državnega zbora, desetletna praksa pa je pokazala, da je nji-

strokovnih sodelavcev ter nadomestila državnim svetnikom, znaša slabe pol milijarde tolarjev na leto. Največja posamična postavka je plača predsednika Janeza Sušnika, ki znaša skoraj 1,5 milijona tolarjev.

Izplačevanje plače predsedniku Janezu Sušniku je drugi problem, ki v javnosti zmanjšuje ugled državnega sveta. Računsko sodišče je v reviziji

ben član za opravljanje svoje funkcije ni upravičen do plače ali nadomestila," je povedal minister Virant. Morda bo nova vlada Janeza Janšja naposled pripravila ustrezen predlog, po katerem bi državni svet dobil dejanska pooblastila in moč ali pa bodo pripravili predlog za spremembo ustave in nepotreben državni organ ukinitili. Na potezi je vlada.

Za Gorenjsko usoden sedmi člen

Vlada se je zadnji trenutek odločila za spremembo in razmejitevno črto med regijama prestavila na severozahodno "mejo" notranjsko-kraškega območja in Notranjsko-kraško regijo prestavila med nerazvite. Gorenjski poslanci vladajoče koalicije so se znašli v navzkrižju interesov vlade in svojih volivk in volivcev, prav zanimivo bo spremljati njihovo ravnanje na seji državnega zbora.

Ljubljano; na vzhodnoslovensko regijo; na zahodnoslovensko regijo vključno z Gorenjsko. Preprosto zato, ker bo sicer Gorenjski onemogočen dostop do finančnih sredstev iz evropskega kohezijskega sklada. Gorenjska bi v primeru, da bi Slovenija pristala samo na dve kohezijski regiji, postala talka razvitosti Ljubljane in bi ji bil s tem onemogočen hitrejši razvoj."

Mag. Borut Sajovic, poslanec LDS iz Trziča: "Zakona ne bom podprl. Slovenija bi morala biti razdeljena na tri kohezijske regije: osrednjo z Ljubljano; vzhodnoslovensko in zahodnoslovensko. Delitev na dve regiji je za Gorenjsko, predvsem pa za manj razvite občine, recimo za Trzič, krivična in škodljiva. Pomeni, da bomo dobili manj sredstev ali toliko kot Ljubljana. Toda v Ljubljani se ne srečujejo z množično izgubo delovnih mest kot v Trziču, pa tudi razlika v standardu in kakovosti življenja je očitna."

Samo Bevk, poslanec SD iz Idrije: "V poslanski skupini Socialnih demokratov še nismo oblikovali dokončne-

ga stališča do predloga zakona, vendar lahko že sedaj rečem, da je razdelitev Slovenije zgolj na dve kohezijski regiji slaba rešitev in ji nasprotujem. Pogajalsko izhodišče slovenske vlade ni dobro, saj je vlada že vnaprej vrgla puško v koruzo, da bi dosegla boljšo členitev na kohezijske regije in s tem tudi več denarja za razvojne projekte iz evropskega proračuna. Tako pa bosta predvsem Gorenjska in Primorska kot sestavni del tako imenovane Severozahodne Slovenije, prikrajšani za znatna sredstva iz evropskih strukturnih skladov vsaj za prihodnji dve finančni perspektivi, to je do leta 2020. Temu se moramo odločno upreti. Predlagam, da je Republika Slovenija razdeljena na tri kohezijske regije; na zahodno, osrednjo in vzhodno. V zahodno Slovenijo pa bi bila poleg Goriške, Obalno-kraške in Notranjske vključena tudi Gorenjska. Tako Zahodna Slovenija ne bi dosegla petinsedemdeset odstotkov povprečnega bruto družbenega proizvoda EZ in bi bila upravičena do dodatne razvojne pomoči."

MARJETA SMOLNIKAR

Predlog zakona o skladnem regionalnem razvoju je prva resna preizkušnja vladnega predsednika Janeza Janše in njegove ministrske ekipe. Ne samo zato, ker bo delitev Slovenije na (manj)razvite in nerazvite v prihodnjih desetletjih usodno vplivala na njen razvoj, pač pa tudi zaradi same stabilnosti aktualne vlade. Že zdaj pa se je pokazalo, da se je mogoče o razmejitevni črti med predlaganima kohezijskima regijama pogajati. Dejstvo namreč je, da je vlada tik pred zdajci s 7. členom zakona Notranjsko-kraško razvojno regijo predstavila iz severozahodne v jugovzhodno kohezijsko regijo. Torej iz (manj)razvite v nerazvito. Kar pomeni, da so spremembe predlaganega zakona mogoče, samo pogovoriti se je očitno treba.

Ali se bo tudi Gorenjski z vlado uspelo pogovoriti oziroma dogovoriti, da jo prestavi v nerazvito regijo ali ne, se bo še videlo. Vsekakor je Gorenjska kot nerazvita regija prizadeta, ker jo je politika zaradi takšnih ali drugačnih vzrokov v predlogu zakona umestila v razvitejšo severozahodno regijo. (In ne nevoščljiva, kot ji je minister brez listnice za regionalni razvoj dr. Ivan Žagar na tiskovni konferenci med vrsticami očital.) Zaradi vladnega predloga zakona so v

hudi dilemi in na preizkušnji tudi poslanci vladne koalicije, ki prihajajo iz Gorenjske. Razen redkih izjem - trziškega župana in poslanca SDS Pavla Ruparja - se drugi poslanci iz vladajoče koalicije zavedajo, da je predlog zakona za Gorenjsko slab. Kljub temu bodo vladni predlog v državnem zboru podprli. Ker druge rešitve po njihovem mnenju ni.

Slovenska privoščljivost

Takole pravijo gorenjski poslanci vladajoče koalicije, ki so nekateri bolj drugi manj zgovorni. **Mihael Prevc**, poslanec SLS in župan Železnikov: "Kot poslanec gorenjske regije sem se ob predlagani delitvi Slovenije samo na dve kohezijski regiji znašel v težkem položaju. S takšno delitvijo se Gorenjska uvršča med razvite regije Slovenije, čeprav vemo, da jo nekatere razvojne regije, ki so po predlagani delitvi v jugovzhodni, to je manj razviti kohezijski regiji, po domačem bruto produktu na prebivalca krepko prehitujejo. Za Gorenjsko regijo to vsekakor pomeni slabše možnosti črpanja kohezijskega denarja iz Bruslja. Po mojem mnenju bi bila delitev na tri kohezijske regije najprimernejša rešitev, vendar gre tu za zgodbo izgubljenih priložnosti prejšnje vlade. Predlagani zakon o skladnem regional-

nem razvoju bom podprl, saj menim, da je takšna delitev tudi za Gorenjsko boljša, kot da Slovenija izpade iz pogajanj za pridobitev denarja iz kohezijskih skladov."

Rudi Veršnik, poslanec SDS iz Kamnika: "Vladni predlog zakona v celoti podpiram, saj bomo le tako verjetno lahko koristili sredstva EZ. Seveda bi si vsekakor želeli tri regije, vem tudi, da so bili v prejšnji vladi že poskusi za njihovo uveljavitev, ki pa niso uspeli. Kot vemo, predlog delitve na tri regije ni uspel. Merilo osemsto tisoč prebivalcev bodo pogajalci z EZ zagotovo zagovarjali, zato se mi zdijo smešni ponovni poskusi za uveljavitev treh regij, ki jih predlaga poslanec LDS M. Cvikel. S tem ko bo polovica Slovenije deležna podpore EZ, bo tudi druga polovica, z rahlim zamikom seveda, deležna večjega razreza nacionalnega proračuna. Na projekt gledam globalno in upam, da ne bodo prevladali ozki lokalni interesi slovenske majhnosti in nevoščljivosti."

Bojan Starman, poslanec SDS in župan Žirov: "Podpiram tri kohezijske regije, vendar, če se pa izkaže, da so tri regije nerealno pričakovane, je boljše dobiti vsaj dve in s tem zavarovati nacionalni interes: črpanje kohezijskih sredstev EZ."

Milenko Zihrl, poslanec SDS iz Škofje Loke: "Za za-

kon bom vsekakor glasoval, saj poslanci ne zastopamo samo svoje regije, ampak vso Slovenijo. Ne izmišljujemo si mi, koliko regij lahko imamo, ampak obstajajo v Evropi neka pravila. Nedvomno bi bile tri regije za Gorenjsko ugodnejše, vendar bi morala v tem primeru imeti Slovenija dva milijona štiristo tisoč prebivalcev."

Stališče **mag. Branka Grimsa**, poslanca SDS iz Kranja, in **Pavla Ruparja** smo objavili že v prejšnji številki GG, zato ju ne ponavljamo. Poslanec SDS in župan Mengša **mag. Tomaž Štebe** na naša vprašanja ni odgovoril, poslanec Nove Slovenije iz Vodice **Anton Kokalj** pa je bil zaradi službene poti v Turčijo nedosegljiv.

Talka Ljubljane

Nedvomno so opozicijski poslancem v primerjavi s pozicijskimi v ugodnejšem položaju. Vsi po vrsti vladni predlog kritizirajo in ga v državnem zboru ne bodo podprli. Stališče **Darje Lavtižar Bebler**, poslanke LDS z Jesenic, smo objavili v prejšnji številki GG, zato ga tokrat ne bomo, stališča drugih pa so takšna. **Dr. Matej Lahovnik**, poslanec LDS iz Kranja: "Predlaganega zakona ne bom podprl. Slovenija bi morala biti razdeljena na tri kohezijske regije in sicer: na osrednjeslovensko regijo z

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Helena Jelovčan, Igor Kavčič, Jože Košnjek, Urša Petermel, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrič Zlebit, Suzana P. Kovačič, Štefan Žargi;

stalni sodelavci: Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Matjaž Gregorič, Mateja Rant, Mendi Kokot, Miha Naglič, Milena Miklavčič, Renata Škrjanc, Simon Šubic, Dominik Frelih, Igor Žerjav

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jemej Štritar, Tricikel

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič, Gorazd Šinik

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

VODJA MARKETINGA
Petra Kejžar

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Zoisova 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00; fax: 04/201 42 13; e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 42 (sprejem na avtomatskem odzivniku 24 ur dnevno); uradne ure: vsak delovni dan od 7. do 15. ure / Gorenjski glas je poljednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno) in sedem lokalnih prilog / Tržik: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: turek 200 SIT, petek: 300 SIT; letna naročnina: 26.000 SIT; redni plačniki imajo 20 % popusta, letni 25 % popusta; naročnina za tujino: 100 EUR preračunano v tolarje po srednjem tečaju Banke Slovenije; v cene je vključen DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od točke številke časopisa do prisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48

KRATKE NOVICE

BLED

Po Rikljevih poteh

Letos mineva 150 let, odkar je švicarski zdravilec Arnold Rikli na Bledu ustanovil Naravni zdravilni zavod in začel uveljavljati svojo metodo zdravljenja. V spomin na znamenitega Riklija, ki je na Bledu živel 52 let, organizirata Občina Bled in Turizem Bled pohod po Rikljevih poteh. Slednji bo v nedeljo, 3. julija, udeleženci se bodo zbrali ob 7. uri pred hotelom Golf, kjer jim bo zdravstveno osebje blejskega zdravstvenega doma izmerilo krvni tlak in sladkor v krvi, potem pa se bodo pod vodstvom dr. Leopolda Zonika odpravili na zračne, sončne in vodne kopeli, kakršne je priporočal Arnold Rikli. R. Š.

KRANJSKA GORA

Znani občinski nagrajenci

Ob občinskem prazniku, ki ga kranjskogorska občina praznuje 7. avgusta, bodo letos srebrni grb podelili Mirku Rabiču iz Mojstrane, bronastega pa Bojanu Kordiču iz Gozda-Martuljka. Mirko Rabič je že 35 let zelo dejaven na področju kulture in hkrati v krajevni skupnosti ter pri društvu upokojencev. Lani je ob 90-letnici kulturne dejavnosti na Dovjem spisal kroniko, ki je bogat zapis o kulturni preteklosti teh krajev. Bojan Kordič izstopa po prizadevanjih za boljšo urejenost domačega kraja, zlasti v komunalnem pogledu, in pri pridobivanju novih prostorov za krajevno skupnost in društva. Zelo dejaven je še v turističnem društvu in kot občinski svetnik. M. K.

JESENICE

Pomoč za otroke Srebrenice

Kulturno športno društvo Bošnjakov Biser z Jesenic je prejšnji petek na Slovenskem Javorniku pripravilo humanitarni koncert Žarek upanja za otroke iz Srebrenice. Na njem so kljub nekoliko slabši udeležbi, kot so pričakovali, zbrali okrog 740 tisoč tolarjev, je povedala vodja projekta Edita Oštrakovič. Z zbranim denarjem - sredstva še pritekajo - bodo nakupili šolske potrebščine za otroke iz Srebrenice. Mnoge so ostale brez dohodkov in otrokom ne morejo omogočiti šolanja. Člani jeseniškega društva Biser bodo pomoč izročili osebno, in sicer 11. julija ob žalostni obletnici pokola. U. P.

MOJSTRANA

Pogodba za planinski center

Ideja o planinskem muzeju v Mojstrani je prerasla dosednji okvir. V kraju pod vznožjem Triglava naj bi nastal informacijsko učno vzgojni center Planinske zveze Slovenije in Triglavskega narodnega parka, kjer bi imela prostor tudi Triglavski muzejska zbirka. Pogodbo o izgradnji centra so pred nedavnim podpisali predsednik PZS Franc Ekar, župan Občine Kranjska Gora Jure Žerjav, direktor TNP Janez Bizjak in predsednik PD Mojstrana Miro Eržen. Občina je že dala denar za odkup zemljišča, PZS in TNP pa bosta letos prispevala skupno 5,4 milijona tolarjev za pripravo načrtov. Planinska zveza namerava s projektom kandidirati na razpisu ministrstva za šolstvo. S. S.

MIHA NAGLIČ

GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE OD A DO Ž

Od Adergasa do Žlana

Sociolog Primož Jurman je v svoji raziskavi žirovske motoristične scene ugotovil, da je njen glavni konstitutivni element motor, pomembna oziroma od motorjev neločljiva pa tudi glasba. "V Žireh kot majhnem industrijskem mestecu, relativno odmaknjem od drugih večjih mest, sem opazil sicer droben, za obravnavani problem pa pomemben element. Tako kot skoraj povsod na slovenskem podeželju, predvsem pa v manjših industrijskih krajih, se tudi v Žireh mladina kot

ciljna populacija, iz katere MC Rolling Bones črpajo bodoče člane, navdušuje nad rockovsko glasbeno usmeritvijo. Že sama zunanost večine pripadnikov mlajših generacij v Žireh to tudi potrjuje. Predvsem to velja za moške predstavnike mlajših generacij, ki v MC Rolling Bones vidijo določeno opredmenjenost in otipljivo stvarnost rock ideje, ki se v nekaterih točkah tesno pokriva in povezuje z motorizmom, svobodo, hitrostjo, moško grobostjo, prikritim seksualnim nabojem in alkoholom. Zato mlade poslušalce rocka MC Rol-

Otroci so dragi

Občino en otrok v vrtcu stane točno 6792 tolarjev - na dan!

URŠA PETRNEK

Radovljica - S prvim septembrom se bodo v radovljiški občini spremenile cene vrtcev. Spremembe se bodo najbolj razveselili starši otrok v drugem starostnem obdobju, saj se bodo cene znižale za 12,8 odstotka. Na drugi strani pa se bodo cene programa za prvo obdobje povečale za dva odstotka.

Cene vrtcev že dalj časa razburjajo Radovljičane, predvsem pa nekatere občinske svetnike. Med njimi predvsem Zvone Prezelj, vodja svetniške skupine SDS, trdi, da so sedanje cene

nezakonite, saj bi se bile morale že do konca leta 2003 uskladiti z novimi pravilniki. Ker bi nove cene zelo obremenile proračun, jih je tedanji občinski svet zavrnil, po Prezeljevih podatkih pa zato starši otrok druge starostne skupine že leto in pol plačujejo za okrog deset odstotkov previsoko ceno. Zaradi vseh očitkov je župan Janko S. Stušek na novinarski konferenci minuli ponedeljek pojasnil, da bi - če bi pravilnik tedaj upoštevali - prišlo do prehitrega skoka cen. Rast bi bila namreč kar 33-odstotna, medtem ko se po pravilniku lahko cene letno

dvignejo za največ deset odstotkov. Zaradi tako visokih števil je župan tudi ustanovil posebno komisijo, ki je ugotovila, da so glavni razlog rasti cen plače zaposlenih v vrtcu, ki zavzemajo kar 80 odstotkov vseh stroškov. Župan je tudi navedel podatek, da bo občina za prihodnje leto iz proračuna za vrtce morala zagotoviti kar 391 milijonov tolarjev, kar pomeni 14 odstotkov občinskega proračuna. Za 638 otrok, kolikor naj bi jih obiskovalo vrtce od jeseni naprej, bo občino en otrok stal 1,63 milijona tolarjev letno oziroma 6792 tolarjev na dan. Občina namreč

prevzema del stroškov oskrbe, tako da starši glede na dohodke plačujejo od deset do največ 80 odstotkov cene programov. "Država postavi standard, vrtec troši, občina pa plačuje," je bil oster župan Stušek, ki je že pozval šolskega ministra, naj vendarle prevetri standarde in normative, zahtevane za delovanje vrtcev, da bi lahko držali prehitro rast cen vrtcev. Razmišljati pa bi morali tudi o odpiranju vrtcev s koncesijo, ki so cenejši, je še dodal. Sicer pa naj bi bile cene vrtcev v radovljiški občini povsem na slovenskem povprečju.

Prihajajo Kekčevi dnevi Vrtca jeseni ne bo

MENDI KOKOT

Kranjska Gora - Danes ob 17. uri se začnejo prireditve v okviru četrth Kekčevih dnevov in bodo trajale do nedelje, 3. julija. V Lokalni turistični organizaciji pravijo, da so Kekčevi dnevi praznik za družine z otroki.

V sodelovanju s kranjskogorskim turističnim gospodarstvom so pripravili zelo pester program. Današnje otvoritveno slovesnost bosta s svojima nastopoma med drugim obogatila ča-

rovnik in Romana Krajncan. V jutrišnjem sobotnem dopoldnevu bo čas za rolanje, jahanje in lokostrelstvo, pa tudi srečanje z junaki Škratove in Kekčeve dežele ter Triglavskih pravljic.

Niti teta Pehta ne bo manjkala in Andrej Šifrer s Kekčevim živ-žavom. Popoldne so napovedane še plesne delavnice in otroška igrice v režiji Metke Dulmin. Zanimivost: ob 18. uri bo pred hotelom Larix možno videti 50 avtomobilov prestižne znamke Ferrari.

Tržič

Poslanska pisarna Boruta Sajovica

Poslanec Liberalne demokracije Slovenije iz Tržiča mag. Borut Sajovic bo odprl danes, 1. julija, ob 17. uri v atriju tržiške občinske stavbe poslansko pisarno, ki bo odprta vsak ponedeljek med 17. in 19. uro. J. K.

URŠA PETRNEK

Jesenice - Vrtca v Podmežakli, ki so ga zaradi premalo otrok zaprli pred dvema letoma, tudi jeseni ne bodo vnovič odprli. Časa je namreč premalo, saj je potrebna korenita prenova stavbe, prav tako pa tudi ni čisto jasno, koliko staršev bi otroke sploh vpisalo v vrtec.

Kljub razočaranju nekaterih staršev pa usoda vrtca ni zapečaten, na sredinem srečanju s predstavniki krajevne skupnosti in (zgolj peščice) staršev je župan Boris Bregant zatrdil, da občina vnovičnemu odprtju vrtca nikakor ne nasprotuje. Vendar pa je treba nastančno proučiti možnosti za obnovo stavbe, v kateri so pred leti namerili povečano koncentracijo radona. Tako bi bržkone morali za-

menjati osnovno ploščo, skozi katero naj bi se širil radon. Ravnateljica vrtcev Milojka Klinar pa je tudi opozorila, da prostori vrtca ne ustrezajo več normativom, po katerih morajo za enega otroka zagotoviti tri do štiri kvadratne metre prostora, medtem ko je igralnica v vrtcu v Podmežakli velika zgolj 28 kvadratnih metrov.

Tako so se vsi strinjali, da je obnova nujna, vendar pa je pred tem treba ugotoviti, koliko otrok bi sploh hodilo v vrtec. Na osnovi teh podatkov se bodo odločili o nadaljnjih korakih, za zdaj pa bodo za otroke s Podmežakle v vrtcu začeli enkrat tedensko pripravljati igralne urice.

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

in preko nje speljana ravna cesta. Po tej cesti pa se 'svobodni kot ptič' (Free as a bird je rockovski komad iz filma Easy Rider) prevaža motorist na Harley Davidsonu. Takšen idejni stereotip ameriške motoristične svobode, sprejet tudi med motoristi zunaj meja ZDA (in v Žireh), se tudi sicer pogosto pojavlja v rockerskih komadnih ...

Kaj še jim glasba pomeni? "Ne glede na to, o kateri rockovski glasbeni usmeritvi je govor, vse v svojih glasbenih izražanjih nosijo ideje neodvisnosti, svobode, pa tudi ideje moškosti in upornosti - to

pa so tudi poglavitne idejne usmeritve večine alternativnih motorističnih klubov ... Motoristi v ZDA in Angliji so rock že od njegovem pojavu sredi petdesetih vzeli za svojega, saj se je s svojim ritmom, glasnostjo in idejnostjo lepo ujemal s idejami motorističnih skupin in motoristov ... Bolj naklonjeni so rockovskim usmeritvam, ki prikazujejo in obravnavajo konkretne življenjske situacije, kot so hitrost, ljubezen, prevara, svoboda, alkohol, droge, nepripravljenost, upornost, smrt ipd. Rock prevladuje tudi na motorističnih zborih ..."

V Pristavi odpirajo galerijo

Država za blejsko Pristavo še ni našla kupca. Izključna cena je 372 milijonov tolarjev. Julija bodo v njej odprli galerijo.

RENATA ŠKRJANC

Bled - Blejska Pristava nima sreče. Doslej noben projekt ni obstal. Tudi smelim načrtom Fundacije Jože Ciuha je zmanjkalo moči. Mogočna stavba na odlični blejski lokaciji pospešeno propada, neurejena je tudi njena okolica. Posebne sreče očitno nima tudi država oziroma ministristvo za kulturo, njena lastnica, saj jo je doslej neuspešno prodajala. Izključna cena za objekt, ki meri dobrih 4000 kvadratnih metrov, je 372 milijonov tolarjev. Po neuradnih podatkih naj bi eden od morebitnih kupcev v njej uredil center za vzrejo lipičancev, del prostorov pa namenil sobam za goste, vendar do resnejših pogovorov doslej še

ni prišlo. Ministrstvo je Pristavo ponudilo v odkup tudi Občini Bled, vendar slednja za to nima dovolj denarja. Blejski župan **Jože Antonič** je dejal, da bi bilo za Pristavo najbolje, če bi v njej uredili večkulturni center. "Rešitev je v uspešni prodaji in kupcu, ki bi stavbo rešil pred propadanjem. Občina je pred leti projektu Fundacije Ciuha dala 50 tisoč evrov nepovratnih sredstev, ki so s propadom projekta za vselej izgubljeni," je povedal Antonič. Država ima poleg neuspešnih prodaj težave tudi z izplačili sovlagateljev. Trije najemniki namreč tožijo državo in Fundacijo Jože Ciuha za povratov pa namenil sobam za goste, vendar do resnejših pogovorov doslej še

dobička v višini 40 milijonov tolarjev. Na ministrstvu za kulturo so povedali, da morajo izplačati 18 sovlagateljev, slednjim bi morali plačati dobrih 57 milijonov tolarjev in najti nadomestno stanovanje za stanovalko, ki še stanuje v Pristavi.

Država skrbi le za najna vzdrževalna dela, lani so temu namenili 261 tisoč tolarjev, letos pa je redno vzdrževanje že stalo 288 milijonov tolarjev. Poleg prodaje objekta premišlujejo tudi o možnosti prenosa pravice uporabe objekta na enega od državnih javnih zavodov. Kljub slabim obetom s prodajo pa naj bi Pristava še to poletje odprla svoja vrata. Ministrstvo za kulturo je pred dnevi podpisalo pogodbo z

Društvom za razvoj umetnosti Bled in Galerijo Deva Puri, ki bosta v priložnosti stavbe uredila galerijo. "Galerijo bomo odprli najpozneje do konca julija, ministrstvo nam je prostore, dobrih 200 kvadratnih metrov, dalo v trimesečno poskusno uporabo. Želimo si, da bi se pozneje lahko dogovorili za podaljšanje, saj bomo tako lažje uresničili projekt Oživimo Pristavo. Poleg tega bomo tudi mladim, še neveljavljenim umetnikom dali priložnost za prvo predstavitev. Pripravljamo razstavo del impresionistov iz zasebnih zbirk, ki bodo prvič predstavljene javnosti, in kiparsko razstavo tudi za slepe," je pojasnil **David Rjžanec** iz blejskega društva za razvoj umetnosti.

KRATKE NOVICE

PODLJUBELJ

Zmaga učencev iz Podljubelja

V ljubljanskem Koloseju so pred nedavnim razglasili rezultate likovnega natečaja Embalaža je vsepovsod okoli nas, ki ga je razpisalo podjetje Slopak. Za sodelovanje so se odločili tudi učenci 4. razreda podružnične šole Podljubelj **Zala Ahačič**, **Astrid Brešič**, **Petra Dragičević**, **Klemen Golmajer** in **Aljoša Srečnik** z učiteljico **Janjo Černič**. Zbirali so različno odpadno embalažo, iz katere so upodobili motiv neokrnjene narave. Izdelek je prebrčal ocenjevalec, ki so povabili na podelitev nagrad zmagovalce v pokrajinah in državi. V kategoriji od 4. do 6. razreda so postali zmagovalci na Gorenjskem prav učenci iz Podljubelja, ki so postali tudi državni prvaki. Nagradili so jih z izletom v Gardaland in vstopnicami za kino. Uspeha je bil vesel ves kolektiv podružnice in tudi ravnatelj **Stane Grum** iz OŠ Tržič. S. S.

TRŽIČ

Janez Jazbec novi tržiški svetnik

Na zadnji seji so tržiški svetniki potrdili mandat Janezu Jazbecu (LDS), ki je zasedel mesto nekdanje svetnice **Bojane Kališnik Sušnik** (LDS). Ta je odstopila, ker zaradi številnih obveznosti ne bi več mogla odgovorno odpravljati funkcije občinske svetnice. A. H.

PREDDVOR

Z županom na sladoled

Župan občine Preddvor **Franc Ekar** je pred počitnicami obiskal domači vrtec in ob tej priložnosti sto otrok vrtca **Storček** iz Preddvora in **Črček** z Bele pogostil s sladoledom. V vrtcu pa so županovo navzočnost izkoristili za podelitev športnih priznanj "ciciban - planinec", saj je **Franc Ekar** tudi predsednik Planinske zveze Slovenije. Občina Preddvor je letošnje poletje zagotovila plačilo rezervacij v vrtcu za tiste malčke, ki jih starši med počitnicami vzamejo iz vrtca. D. Ž.

NAKLO

Podjetniki in kmetje nogometiški

Nogomet je še naprej med najbolj priljubljenimi športi v Naklem. Tradicija nogometnih tekem med ekipami raznih poklicev in stanov se nadaljuje. Tako bo danes, 1. julija, ob 15. uri na nogometnem igrišču pri **Merkurju** v Naklem nogometna tekma med obrtniki in kmeti, po tekmi pa bo družabno srečanje. J. K.

TRŽIČ

Danes začetek tržiških prireditev

Poletne prireditve so že tržiška stalnica. Letošnje se bodo začele danes, 1. julija, s koncertom Pihalnega orkestra Tržič in gostoma **Alenko Godec** in **Tomažem Ahačičem** - Foglom, pevcem **Yuhu Bande**. Vse prireditve bodo v atriju občinske stavbe, obisk pa bo brezplačen. Do prvih dni septembra se bo zvrstilo nad 22 različnih prireditev. Petki bodo namenjeni gledališkim predstavam in koncertom različnih vrst glasbe, sobote pa lutkovnim predstavam, glasbenim in plesnim showom ter najmlajšim. Ti si bodo jutri dopoldne lahko ogledali predstavo **Ob krušni peči**, na griču sv. **Jožefa** nad mestom pa bo rockovski večer v okviru Festivala **Mlaj**. J. K.

Pod Florjanovim varstvom že 80 let

V Besnici so konec tedna proslavili okrogli jubilej prostovoljnega gasilskega društva. Nastalo je pred 80 leti.

DANICA ZAVRI ŽLEBER

Besnica - Dve leti kasneje je bil zgrajen tudi gasilski dom in kupljena ročna brizgalna, ki je sedaj v tehničnem muzeju v Bistri. Gasilsko društvo je bilo tudi nosilec vaške kulture, imelo je prosvetni oddelek, v domu pa so pripravljali ljudske igre in druge prireditve. Omenimo še nekaj pomembnih prelomnic: leta 1940 je dobilo društvo prvo motorno črpalko, leta 1953 prvo rabljeno motorno vozilo, po letu 1960 je zašlo v krizo in delovala je le operativna desetina, leta 1968 pa je spet oživelo, dobi svoj prapor in novo motorno črpalko rosenbauera. Leta 1982 je dobilo novo orodno vozilo, leto kas-

neje pa z udarniškim delom in pomočjo krajevne skupnosti zgradi garažo, stolp in postavi električno sireno. Ob 60-letnici so dogradili vodna bazena v Zabukovju in Zgornji Besnici, leta 1990 pa med prvimi blagoslovili kip sv. Florjana in od tedaj tradicionalno obhajajo Florjanove maše. Od leta 1997 je društvo član Gasilske zveze mestne občine Kranj. Danes je v PGD Besnica prek 200 aktivnih članov, imajo pa tudi žensko desetino.

Osemdesetletnico so slavili kar dva dni: v petek zvečer s slavnostno sejo in podelitvijo priznanj, v soboto pa s sektorsko vajo društev z desnega brega Save in veli-

Med 15 veterani so besniški gasilci podelili priznanje tudi **Jakubu Jerali**. / Foto: Tina Dokl

ko vrtno veselico. Republiška priznanja plamenica tretje stopnje so letos dobili: **Janez Ažbe**, **Tadej Rihtaršič**, **Matej Kodrič** in **Tomaž Marčun**, občinska odlikovanja pa

Marjan Starman, **Jože Bešter**, **Mirko Sušnik**, **Primož Perne**, **Janez Gartner** in **Jure Ferlic**, petnajstim veteranom pa so podelili spominska priznanja.

Za ljubilej novo vozilo

Prostovoljno gasilsko društvo Podbrezje je v soboto praznovalo 80-letnico.

ANA HARTMAN

Podbrezje - Ob visokem jubileju so člani PGD Podbrezje v soboto pred gasilskim domom pripravili slovesnost. Začela se je z gasilsko paradom in paradom vozil, vsi pa so najbolj nestrpno pričakovali prevzem novega vozila, vrednega nekaj več kot 17 milijonov tolarjev.

"Nakup novega vozila, ki bo še posebej učinkovito pri hitrih intervencijah, je bil

nujen. Denar zanj smo zbirali dve leti. Del smo zbrali s prostovoljnimi prispevki in veseljami. Ob tej priložnosti bi se za prispevana denarna sredstva iskreno zahvalil še Občini Naklo, Ministrstvu za obrambo in Gasilski zvezi Naklo. Vozilo je res velika pridobitev za naše društvo. Zadostovalo bo za strokovne in lokalne potrebe," je pojasnil predsednik PGD Podbrezje **Boštjan Aljančič**. Društvo šteje 280

članov, med njimi je 46 operativnih. Aljančič pravi, da jim podmladka ne primanjkuje, pač pa le kadra, ki bi vodil mladino. Vozilo sta v uporabo poveljniku **Petru Drinovcu** predala botra **Veronika Černičec** in **Franc Pretnar**. Blagoslovil ga je domači župnik **Janez Rihtar**.

Na slovesnosti, ki se je je poleg župana **Ivana Štularja** udeležil tudi minister za obrambo **Karel Erjavc**, so

podelili še odlikovanja. Gasilska odlikovanja tretje stopnje so prejeli **Jože Skodlar**, **Tone Markič** in **Janez Pavc**, odlikovanja druge stopnje sta šla v roke **Iva Černička** in **Boštjana Aljančiča**, dobitnika priznanj prve stopnje pa sta bila **Janez Pirih** in **Drago Colnarič**. Priznanje za posebne zasluge v gasilstvu si je prislužil **Ivan Drinovec**. Praznovanje se je nadaljevalo na gasilski veselici z **Monroe Bandom**.

elan
www.elan.si

STE BREZ ZAPOSLOTITVE, MOGOČE CELO STARI 40 ALI VEČ LET IN BI RADI DELALI?

V proizvodnji smučil v Elanu zaposlujemo nove sodelavce-ke na delovnih mestih, kjer ni treba imeti dokončane srednje šole, obvezno pa je imeti veselje do dela, vztrajnost in nekaj ročnih spretnosti.

Vse, kar morate storiti, je da napišete prošnjo in jo v osmih dneh po objavi pošljete na naslov: **Elan, d. o. o., Kadrovska služba, Begunje 1, 4275 BEGUNJE NA GORENJSKEM**

Vročice o proračunu

ANA HARTMAN

Tržič - Na drugi junijski seji občinskega sveta Občine Tržič so se svetniki najdlje zadržali pri rebalansu proračuna, ki so ga nazadnje tudi sprejeli. Ta predvideva za 110 milijonov več prihodkov v občinskih blagajni (2,49 milijarde tolarjev) in za 65 milijonov več odhodkov (skupaj 2,45 milijarde tolarjev). Proračunski presežek v tem primeru znaša 38 milijonov tolarjev.

Župan Pavel Rutar je v razpravi pozdravil nov zakon o financiranju občin. "Občine so bile do sedaj preveč podhranjene. Zaradi novega zakona bomo že v letošnjem letu pridobili 80 milijonov tolarjev, ki jih bomo porazdelili med nekaj večjih investicij. Sicer pa večjih sprememb t. e. rebalans ne prinaša," je pojasnil Rutar in dodal, da je občini prek razpisov že uspelo pridobiti 370 tisoč evrov za projekt Natura 2000.

Župan se že veseli začetka gradnje nove kurilnice in kuhinje v vrtcu Križe, kar naj bi občino stalo 10 milijonov tolarjev, precej pa bodo morali nameniti tudi novi kinodvorani. "Za večjo varnost otrok

nameravamo urediti še najbolj kritično točko Cankarjeve ceste. Manjši del sredstev namenimo tudi Zelenici, ki nam je letos ni uspelo prodati.

Opozicijski svetniki so rebalansu oporekali. **Anton Hrovatič** (LDS) se gradivo ni zdelo najboljše pripravljeno: "V tabelah bi morala biti razvidna realizacija proračuna do 1. junija, da bi videli, ali je rebalans sploh potreben," je dejal. **Janez Meglič** (LDS) se je pritožil zaradi zmanjšanja sredstev za komunalno infrastrukturo. Prvotno je bilo v proračunu namenjenih 498 milijonov tolarjev za komunalno in cestno dejavnost, s sprejetim rebalansom pa se je ta znesek zmanjšal na 463 milijonov.

Borut Sajović (LDS) je rebalans označil kot pred-in povolilo naravnano. "Na eni strani s tem rebalansom popravljamo financiranje za neporavnane obveznosti iz leta 2004, na drugi strani pa se lotevamo številnih investicij, za katere vemo, da jih bomo po stari praksi prepolovili," je dejal. "Sicer pa sem zelo vesel, da se že poleti pogovarjamo o Zelenici."

KRATKE NOVICE

JEZERSKO

Na Jezerskem Kmečke igre štirih dolin

V soboto 2. julija bodo na spodnjem Jezerskem v dolini Dol že petič po vrsti Kmečke igre štirih dolin. Ideja, ki se je pred leti porodila domačini Silvu Plazniku Kogar, vsako leto združi mlade in stare iz Jelendola, Loma, Podljubelja in Jezerskega, da v tradicionalnih kmečkih igrah dokažejo svojo spretnost, iznajdljivost in hitrost. Dogodek ima močan etnološki pridih, saj ekipe desetih tekmovalcev skozi tekmovalne predstavitve bogastvo običajev svojih dedov, ki so bili gozdarji, lovci in kmetje. Letošnji organizator, mladi Jezerjani, združeni v Klub center mladih Jezersko, tudi drugače aktivno skrbijo, da bi ohranili domačo kulturno dediščino in popestrili življenje "med gorami". **U. B.**

KRANJ

Rešite so tri pokrajine

Na pobudo svetnika Staneta Štrausa (LDS) je svet mestne občine Kranj sprejel poziv vladi, gorenjskim poslancem državnega zbora, gorenjskim občinam in drugim pokrajinarjem "Severozahodne Slovenije" ob sprejemanju zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Nezačuden je zaradi sprejemanja zakona po hitrem postopku brez posvetovanja z lokalnimi skupnostmi. Gorenjska je uvrščena med višje razvite pokrajine in s tem prikrajšana za možnost črpanja iz evropskih strukturnih skladov. Ustrezno rešitev vidijo v delitvi na tri pokrajine, zahodno, osrednjo in vzhodno Slovenijo. **D. Ž.**

Nesreča kranjskega župana

Kranjski župan Mohor Bogataj se je ta teden ponesrečil pri ogledu naravne znamenitosti v kanjonu Kokre.

DANICA ZAVEL ŽLEBIR

Predoslje - Bil je namreč na ogledu Šmajdovega gradu, podzemne jame med Predosljama in Ilovko, za katero je domačin Jože Dolhar že pred časom dal pobudo, naj jo strokovnjaki raziščejo. V družbi sodelavke Tatjane Kocjančič, Milana Sagadina z Zavoda za varstvo kulturne dediščine, predsednika krajevne skupnosti Predoslje Ignaca Korenjaka, pobudnika Jožeta Dolharja in predstavnice Lokalne turistične organizacije Kokra Nataše Kern se je mudil na pečini nad Kokro, pri tem pa se mu je pod nogami odkrušil del brežine in padel je približno deset metrov v globino v Kokro, ki je na tistem mestu globoka le kakih 30 centimetrov. Utrpel je zvin roke v zapestju in noge v gležnju, poškodbe glave in lažji pretres možganov. Oskrbeli so ga v jeseniški bolnišnici, sedaj pa okreva v domači negi, so nam dan po nesreči sporočili iz županovega kabineta.

Po izročilu domačinov naj bi se v podzemne rove med Predosljama in Ilovko v prete-

klosti zatekali vaščani okoliških vasi in pozneje rokovančiči, o čemer obstaja več najdb in pričevanj, ena od njih tudi zapis v nemščini v časopisu Argo III iz leta 1894, ki ga hrani NUK v Ljubljani, ve povedati **Jože Dolhar**, ki je na občino naslovil pobudo, da bi opravili arheološke raziskave in potrdili vire iz ljudskega izročila. V primeru ugodnega izida raziskav bi lahko to območje uredili tudi za turistične ogledke. Ker naj bi raziskave financirala občina, župan pa se o vsem želi prepričati na lastne oči, je bil organiziran terenjski ogled, pove **Tatjana Kocjančič**, ki je na mestni občini Kranj pristojna za krajevne skupnosti. Čeprav je bil župan primerno obut, mu je na "kozji stezi" nad Kokro spdrsnilo in zgodila se je nesreča. "Padel sem, preden sem sploh kaj videl," nam je sredi tedna v telefonskem pogovoru o ponesrečenem ogledu Šmajdovega gradu povedal župan **Mohor Bogataj**. Pravi, da je imel srečo, saj bi se lahko izteklo veliko slabše. Zdravniki mu je predpisal mirovanje in nič psihičnih obre-

Domačin pod pečino, kjer se je pri ogledu Šmajdovega gradu ponesrečil župan Mohor Bogataj. Foto: Grand Kranj

menitev, tako da sedaj okreva doma. Z nadaljnjimi postopki za raziskavo območja, ki bi po Dolharjevem mnenju zahtevala okoli milijon tolarjev

občinskega denarja, bodo nadaljevali, ko se župan spet vrne na delo. To bo po napovedih iz županovega kabineta čez nekaj tednov.

Jezerjanom lajša bolečine

Ob občinskem in državnem prazniku so na Jezerskem odprli popolnoma prenovljeno zdravstveno postajo.

DANICA ZAVEL ŽLEBIR

Jezerško - Zdravstvena postaja na Jezerskem od leta 1960 domuje v prostorih, ki so včasih pripadali zadrugi. Od Kmetijske zadruge Slova so jih predani tudi kupili, nato pa pri ministrstvu za zdravje kandidirali za denar. Odobrili so jim 10,5 milijona tolarjev, vsa naložba z nakupom prostorov in opremo vred pa je stala 43 milijonov. Opromo je zagotovil Zdravstveni dom Kranj, zobno ordinacijo pa so opremili Jezerjani sami.

Pet milijonov tolarjev je stal zobozdravniški stol, kjer bo enkrat tedensko še naprej delal zobozdravnik **Niels Udir, dr. stom.**, torek popoldne pa je tudi dan za zdravnico, **Barbaro Vencelj, dr. med.** Takrat pride tudi po 50 pacientov, pove mlada zdravnica, ki sicer dela v urgentni ekipi prehospitalne enote v Kranju, na Jezerskem pa oskrbuje okoli tri-

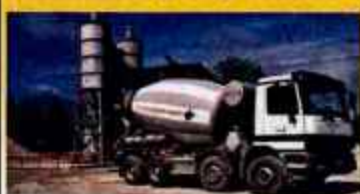
sto pacientov. "Glavarina" je tudi razlog, zakaj jezerska ambulanta ne obratuje več kot enkrat tedensko, je pojasnil **Franci Bečan, dr. med.**, namestnik direktorja Zdravstvenega doma Kranj. V slavnostnem nagovoru je poudaril, da je ambulanta za krajane izrednega pomena, ker jim je blizu, žal pa je to od Kranja najbolj oddaljena zdravstvena postaja, za-

radi česar je ob nujnih dogodkih odzivni čas zelo dolg. Iz kranjskega zdravstva in zobozdravstva se je slovesnosti na Jezerskem udeležilo kar nekaj ljudi, med njimi tudi direktorica Zobne poliklinike Kranj **Mojca Furlan, dr. stom.**, pa glavna sestra zdravstvenega doma **Marija Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje. Domačini so se v velikem številu udeležili veselega dogodka, obnovljeno ambulanto pa je blagoslovil še jezerski župan **Janko Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje. Domačini so se v velikem številu udeležili veselega dogodka, obnovljeno ambulanto pa je blagoslovil še jezerski župan **Janko Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje. Domačini so se v velikem številu udeležili veselega dogodka, obnovljeno ambulanto pa je blagoslovil še jezerski župan **Janko Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje. Domačini so se v velikem številu udeležili veselega dogodka, obnovljeno ambulanto pa je blagoslovil še jezerski župan **Janko Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje. Domačini so se v velikem številu udeležili veselega dogodka, obnovljeno ambulanto pa je blagoslovil še jezerski župan **Janko Kežar**, v ambulanti pri zdravniku pa dela **Tatjana Danilovič**, medicinska sestra iz preddvorske zdravstvene postaje.

Zdravnica **Barbara Vencelj** in zobozdravnik **Niels Udir** sta odprla obnovljeno zdravstveno postajo.

10% popust v juliju in avgustu

na beton in prevoz z avtomešalcem v betonarni Podbrezje.

cestno podjetje kranj

CESTNO PODJETJE KRANJ, družba za vzdrževanje in gradnjo cest, d. d. KRANJ, JEZERSKA C. 20, TEL.: (04) 280 60 00, TELEFAX: (04) 204 23 30 - www.cpkranj.si

Žičnica ali telovadnica

Poljanci so se zbal, da bo šla nova šestseždnica na Starem vrhu na račun šolske telovadnice.

MATEJA RANT

Poljane - Ali telovadnica ali nova sedežnica ali oboje in kdaj so se spraševali na okrogli mizi, ki sta jo v imenu "Poljanec, ki jim ni vseeno" pripravila Dušan Marc in Marjan Šinkovec. Kot je poudaril Dušan Marc, ki je tudi občinski svetnik, je gorenjevaško-poljanska občina pred dvema velikima projektoma, ki bosta zahtevala velika vlaganja v gradnjo potrebne infrastrukture in bosta tako verjetno dolgoročno vplivala na porabo občinskih sredstev. Predvsem jih skrbi, da na račun vlaganj na Starem vrhu ne bi trpela gradnja nove telovadnice ob osnovni šoli.

"Pred tridesetimi leti sem hodil v šolo v Gorenji vasi in lahko rečem, da smo imeli tisočkrat boljše pogoje za telo-

vadbo kot danes v Poljanah," je bil ogorčen Marjan Šinkovec. To ne pomeni, je nadaljeval, da je proti gradnji šestseždnice. "Vendar pa se ne morem strinjati, da se že deset let vleče problem s telovadnico. Imam šoloobveznega otroka, ki ima telovadbo v manjšem prostoru, kot je moja dnevna soba." Tudi Frenk Tavčar, ki se je opredelil kot glas ljudstva, je pristojne pozval, da je v šoli treba zagotoviti vsaj minimalne standarde za izvajanje športne vzgoje. Telovadnico pogrešajo tudi v poljanskem športnem društvu. "Med našimi člani in krajanji je ogromno nezadovoljstva. Za rekreacijo smo do lani uporabljali telovadnico v šoli, ki je bila tako ali tako premajhna. Zdaj pa tudi tega nimamo," je razložil Aleš Šubic.

Ob tem pa je pohvalil tudi sodelovanje z upravljavci smučišča na Starem vrhu, saj se imajo po njegovih besedah le njim zahvaliti, da se je njihovo društvo tako razvilo. "Vsako leto na Starem vrhu organiziramo smučarske tečaje in alpsko šolo za otroke, izšolali smo tudi 15 smučarskih voditeljev." Zato se je zavzel za čim prejšnjo zgraditev telovadnice, obenem pa podpira tudi naložbe na Starem vrhu.

Župan Jože Bogataj je zavrnil očitke, da bo zaradi naložb na Starem vrhu trpela gradnja telovadnice, saj gre za dva različna projekta. Zagotovil je, da s strani občine ni nobenih ovir, da ne bi nadaljevali gradnje telovadnice. Za to so v letošnjem proračunu že pripravili tudi 40 milijonov tolarjev, vendar del ne morejo začeti, dokler ne dobijo so-

glasja šolskega ministrstva. "Sicer ne moremo računati na denar iz državnega proračuna." Računa, da jim bo soglasje, tudi ob izdatnem lobiranju dveh poslancev s škofjeloškega območja, uspelo dobiti do jeseni. Glede šestseždnice na Starem vrhu pa je svetoval malce več optimizma. "Zagotovo to za občino ni mačji kašelj, a včasih je treba imeti tudi malce hlač. Če pred leti ne bi intenzivno delali na posodobitvi smučišča, bi danes smučarje lahko prešteli na prste ene roke." Direktor STC Stari vrh Matevž Demšar pa je navzoče, med katerimi je bilo tudi precej svetnikov, spomnil, da lastništvo ni le pravica, ampak tudi odgovornost, smučišče pa naj bi veliko pripomoglo tudi k razvoju lokalnega okolja.

KRATKE NOVICE

MEDVODE

Občina Medvode praznuje

Letos mineva deset let, odkar je Občina Medvode samostojna. Za občinski praznik so izbrali rojstni datum Jakoba Aljaža, ki se je rodil 6. julija pred 160 leti v Zavruhu pod Šmarno goro. Slavnostna akademija v počastitev praznika bo v soboto, 2. julija, ob 9. uri pred Aljažovo rojstno hišo. Slavnostni govornik bo minister za kulturo Vasko Simoniti.

V sredo zvečer so medvoški svetniki z nekaj pripombami sprejeli tudi osnutek Odloka o razglasitvi rojstne hiše Jakoba Aljaža za kulturni spomenik lokalnega pomena. "Rojstna hiša Jakoba Aljaža s spominsko ploščo predstavlja materialno in simbolno obeležje in tako ohranja spomin na pomembno osebnost slovenske nacionalne zgodovine," je v obrazložitvi napisala Damjana Pediček Terseglav z Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana. Hišo je občina odkupila, v letošnjem letu so iz občinskega proračuna za njeno obnovo namenili 17 milijonov tolarjev.

Na predvečer občinskega praznika, v torek ob 20. uri, bo v prostorih Knjižnice Medvode slavnostna seja občinskega sveta, na kateri bodo razglasili letošnje dobitnike občinskih priznanj ter častnega občana Občine Medvode. S. K.

ŽELEZNIKI

Spomin na čipke v Železnikih

Jutri se s športnimi tekmovanji za zlato čipko začnejo 43. čipkarski dnevi. Najprej jutri s športnimi tekmovanji v kolesarjenju, v nedeljo pa bo potekal 2. pohod po poti prek Martinj Vrha. Slovesno odprtje bo v četrtek, 14. julija, v kulturnem domu, kjer bodo na ogled čipke učenk in učencev čipkarske šole iz Železnikov in razne razstave. Naslednji dan se bo ob 16. uri pri Plavžu začel otroški Živ Žav z Ireno Vrčkovnik, ob 20. uri bo Janez Hočevar Rifle na Bonceljnovem dvorišču odigral igro "Rifletov šuštar", zatem pa se bosta predstavila Dark Shadows in Razvaline.

Sobota bo minila v nogometni tekmi Ledik-Oženjeni (ob 16. uri), ob 19.30 bo odprta razstava čipk v galeriji Muzeja Železniki, ob 21. uri pa bo nastop začela skupina Šank rock. Nedelja, 17. julija, bo tradicionalno najbolj zanimiva: že dopoldne bodo odprli razstave čipk v galeriji muzeja in v kulturnem domu, ob 10. pomolili za klekljarice v župnijski cerkvi Sv. Antona, kjer bo tudi razstava oltarnih prtov in mašnih obláčil. Ob 14. uri se bo začel klekljarski spreved, ves dan pa bo potekala predstavitev starih domačih obrti in kulinarike. Ob 15. uri se bo začelo tekmovanje klekljaric in klekljarjev, uro kasneje pa bo nastopila Natalija Verboten. B. B.

KRANJ

Zbirali so šolske potrebščine

Na petem družinskem dnevu Save Tires, podjetja koncerna Goodyear v Sloveniji, so sodelavci zbirali šolske potrebščine in jih s pomočjo Območnega združenja Rdečega križa Kranj podarili šoloobveznim otrokom iz socialno ogroženih družin. Odziv je bil velik, saj so zbrali 348 zvezkov, 48 šolskih torb in prek dvesto drugih potrebščin. Odzvalo se je kar 146 družin, paket šolskih potrebščin pa je prispevala tudi Šava Tires. Zbiranje šolskih potrebščin je le ena od akcij tega podjetja, ki je sedmo leto delovanja zaznamovala s humanitarno akcijo. Lani so petim zdravstvenim domovom na Gorenjskem podarili zimske pnevmatike za 13 reševalnih vozil. D. Ž.

Lubnik z Avstralci na Brezjah

JOŽE KOŠNJEK

Brezje - Slovenci iz Avstralije in njihovi svojci so v torek napolnili baziliko Marije Pomagaj na Brezjah. Maša je bila nekaj posebnega zato, ker so jo darovali nekdanji gvardijan frančiškanskega samostana na Brezjah pater Ciril Božič, ki deluje sedaj med Slovenci v Avstraliji in je zimsko Avstralijo za nekaj časa zamenjal s poletno Slovenijo, misijonar Stanko Rozman iz Kovorja, ki je več let misijonaril v Zambiji, sedaj pa deluje v mestu Kasungu v Malaviji v Afriki, in pater Mihael Vovk iz frančiškanskega samostana na Brezjah. Na koro pa je prepeval mešani pevski zbor Lubnik iz Škofje Loke, ki je konec lanskega leta s pesmijo prekriziral Avstralijo. Pater Ciril je zanj dejal, da je bil najbolj discipliniran in najbolj uglašen sloven-

ski zbor, kar jih je doslej gostovalo v Avstraliji. Priseljnega pozdrava so bili deležni gostje državni sekretar za Slovence po svetu Franc Pukšič, župan Škofje Loke Igor Draksler, prijatelj Brezij in Slovencev po svetu Marko Pogorevc in

pesnik ter dramski igralec Tone Kuntner. V pozdravih so izrazili globoko spoštovanje do Slovencev po svetu, ki so v težkih razmerah ohranili svoj jezik in kulturo ter prispevali k ugledu Slovenije v svetu. Maša je bila tudi spomin na 60. ob-

letnico konca II. svetovne vojne in na začetek begunstva številnih Slovencev. Temu jubileju bo posvečen tudi letošnji 12. tabor Slovencev po svetu, ki se bo začel jutri dopoldne v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

Pevski zbor Lubnik s patroma Cirilom Božičem in Darkom Žnidaršičem, ki tudi odhaja med Slovence v Avstralijo, misijonarjem Stankom Rozmanom in Slovenci iz Avstralije pred baziliko na Brezjah. / Foto: J. K.

Nova cesta v Podlubniku

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Včeraj je minister za promet mag. Janez Božič skupaj z županom Igorjem Drakslerjem v promet predal uporabo na novo urejenega odseka regionalne ceste Podlubnik-Klančar. Investicija je velika pridobitev tako za krajane Škofje Loke

kot za vse uporabnike te cestne povezave, saj obnovljeno vozišče, predvsem pa novozgrajeni pločniki in kolesarske steze omogočajo večjo prometno varnost vseh udeležencev v prometu. V 1. fazi ureditve ceste je bilo obnovljeno vozišče, zgrajeni pločniki in kolesarske steze ter avtobusno postajališče. Ure-

jeno je bilo tudi odvodnavaenje, javna razsvetljava in komunalna infrastruktura. Vrednost del je znašala skoraj 260 milijonov tolarjev, od tega je občina prispevala 72 milijonov, dela pa sta izvajala SCT in Cestno podjetje Kranj. Naslednji dve fazi bosta zaključeni v prihodnjih letih.

Odprtje na novo urejenega odseka spada v sklop občinskih praznovanj, katerih vrhunec je bila včerajšnja slavnostna akademija na Loškem gradu, danes ob 9. uri pa bo Janez Podobnik, minister za okolje in prostor, odprl center ločenih frakcij komunalnih odpadkov ob odlagališču Draga.

ROGLJA
Spremite sonček v srce...
POLETNI ODDIH v Termah Zreče
Vključeno: 5x ali 7x polpenzion • kopanje v bazenih • gimnastika • 1x pohodna tura • 1x ali 2x obisk fitnesa • 50% popusta pri obisku Savna vasi • panoramska vožnja s sedelnico • planski odboj • animacija
5 dni 7 dni
Vile Terme**** 47.400 SIT 63.500 SIT
Hotel Dobrava 2000**** 57.200 SIT 75.200 SIT
Otroci od 3 - 15 let v sobi s starši imajo 50% popust.

Tako, tako zelo osvežujoče...
POLETNE POČITNICE na Rogli
Vključeno: 5x ali 7x polpenzion • neomejeno kopanje na Rogli • kopanje v Termah Zreče • 1x vstop v savino • mini klub za otroke
5 dni že od 36.000 SIT
7 dni že od 49.000 SIT
Cene so po osebi v dvoposteljni sobi.

Najugodnejše ta hip
Najem bungalovov na Rogli.
4+5 in 5+7.
03 757 60 00, 01 232 92 64, www.roglja.si

Novo: KREDIT MESTU

JADRALNO PADALSTVO

ŽELEZNIKI

Domačini so se izkazali

Ob odlični organizaciji kluba jadrlnih padalcev Krokar iz Železnikov je bila izpeljana še ena tekma v jadrlnem padalstvu. Odlično so leteli piloti domačega kluba, tako je zadnji dan zmagal Klemen Peljhan, še bolje pa se je odrezal reprezentant, letos zares v odlični formi Gašper Prevc. Prav vse dni je dikiral hud tempo in priganjal konkurenco, na koncu mu se mu je uspešno postavil nasproti le Aljaž Valič iz Ajdovščine, prav tako reprezentant, ki ga je prehitel za pičlih 42 točk. I. E.

Festival KOLESARSTVA
0 0 5
MARATON barcaffé

Telekom
BTC, 2. in 3. julij 2005

Maraton FRANJA barcaffé	156 km
Mali Maraton FRANJA	97 km
MTB 1	54 km
MTB 2	32 km
Družinski maraton	20 km

Preizkušnja za otroke
Štut in oij v BTC City-ju Ljubljana z bogatim spremljevalnim programom

koncert TABU
bike fight
XXXX

PRJAVE IN INFORMACIJE NA:
www.festivalkolesarstva.com
www.franja.org

Mercator
primorje
CAP

Čas odbojke na mivki

Na Gorenjskem so se igrišča z mivko že dodobra ogrela, naslednji konec tedna pa se začenja nova serija popularnih turnirjev Siemens Masters

VILMA STANOVNIK

Kranj, Škofja Loka - S serijo turnirjev za Pokal Kranja se je že maja tudi na Gorenjskem začela letošnja sezona v odbojki na mivki. Na novih igriščih kluba Kanu je Odbojarski klub Triglav Kranj zaključno tekmovalje organiziral prejšnji konec tedna. Naslova najboljših v moški kategoriji sta se po zadnjem turnirju veselila Jani Makovec in Jernej Potočnik (Brez sponzorja), v ženski konkurenci pa sta slavili Mateja Veber in Jelena Strel Kosmač (Jelči - Matejči).

Se kako zanimivo je bilo minulo soboto tudi na novih igriščih za dvorano Poden v Škofji Loki, kjer pa se je turnir

v moški konkurenci končal po željah Roka Saterja in Andreja Flajsa (Reebok Oakley), ki sta v finalu ugnala Igorja Grlica in Sandija Pivka (Poko jedu). Med dekletki sta slavili Sonja Borovinšek in Andreja Drevenšek (DB), drugo mesto pa sta osvojili Taja Verčič in Meta Dagarin (Team sport Gaal).

Vse pa je že pripravljeno za začetek nove popularne serije petih turnirjev v odbojki na mivki Siemens Masters, ki jih tudi letos organizira Odbojarska zveza Slovenije. Prvi turnir bo 8. in 9. junija v Portorožu, sledila pa bosta turnirja na Gorenjskem. Tako si bomo drugi turnir v okviru Blejske noči ogledali 22. in 23. julija na Bledu, tretjega pa,

Na turnirju v Škofji Loki je bilo konec tedna dobro vzdušje, izkazali pa sta se tudi domačinki Meta Dagarin in Taja Verčič. / Foto: Tina Duki

prav tako v okviru Kranjske noči, 29. in 30. julija v Krahju. Sledil bo turnir v Izoli, ki bo 5. in 6. avgusta in bo hkrati štel

tudi za državno prvenstvo. Zaključni turnir pa bo znova, od 12. do 14. avgusta, v Portorožu.

Na Podnu slavili Čehi in Latvijke

Kar nekaj razburljivih tekem so si lahko ogledali številni ljubitelji dvoranskega hokeja.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka - V Škofji Loki je domači FBC Loka Spiders pripravil velik mednarodni turnir v hokeju v dvorani. Po tridnevnih ogorčenih bojih so pokal za zmago dobili ig-

ranci Akcenta Sparte iz Prage, v ženski konkurenci pa je slavila ekipa Talasija iz Latvije, ki je v velikem finalu z rezultatom 4 : 2 ugnala domačo ekipo FBC Loka Spiders. Moška ekipa "pajkcev" se je po porazu v polfinalu proti

ekipi Sparte v boju za tretje mesto pomerila z moštvom Fireballa iz Švice. Domačini so bili boljši 3 : 2. Dober nastop je uspel tudi mladi slovenski reprezentanci U 19, ki je na turnirju osvojila peto mesto. Najboljša strelka tur-

nirja je bila Finka Reija Nieminen, najboljši strelec pa Gorazd Tomc.

Številni gledalci so lahko spremljali tudi zanimivo tekmovalje v tako imenovanem freestaylu, ko so se izkazali virtuozni žogici.

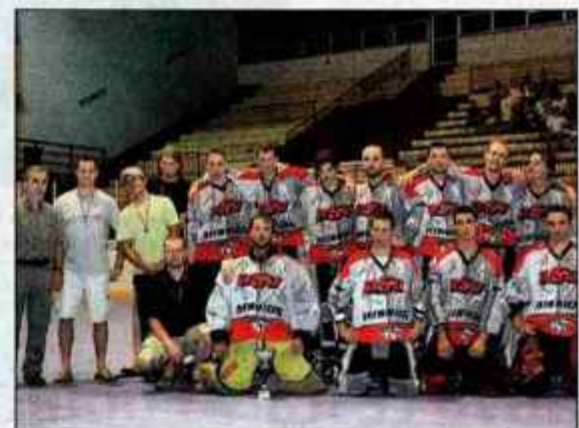
Naslova prvakov niso obranili

S finalnim turnirjem se je končalo državno prvenstvo v hokeju na rolerjih, naslov prvakov pa so hokejisti Mission Ase Naklo morali po treh letih predati ekipi Ebat Utika

VILMA STANOVNIK

Jesenice - Po treh letih primata med slovenskimi ekipami v hokeju na rolerjih, ko je pokal hranilo moštvo Mission Ase Naklo, je pred začetkom letošnjega finalnega turnirja na Jesenicah znova dobro kazalo, da bo pokal za najboljšo ostal na Gorenjskem. V sklepni del državnega prvenstva, ki je konec tedna potekal v Podmežali, se je namreč uvrstilo osem ekip: Ebat Utik, Dolenjske Toplice, Dinamiti Horjul, Kranjska Gora, Scorpions, Mission Asa Naklo, Troha pub in Strele.

Toda športna sreča tokrat ni spremljala hokejistov Mission Asa Naklo, ki so za nameček na zadnjem turnirju ostali tudi brez treh poškodovanih odličnih igralcev.

Hokejisti Mission Ase Naklo so se letos morali zadovoljiti z naslovom državnih podprvakov.

Tako so Naklanci na prvi tekmi komaj, z rezultatom 3 : 2, premagali moštvo Dinamitov iz Horjula. V polfinalu so bili nato 5 : 1 boljši od ekipe Dolenjskih Toplic, v zadnji finalni tekmi, ki je bila napeta in izenačena vse do konca, pa so morali priznati

premoč 2 : 1 ekipi Ebat Utika, ki se bo do prihodnje sezone ponašala z naslovom državnih prvakov.

Kljub zaključku sezone reprezentante v "in line" hokeju od 9. do 16. julija čaka nastop na svetovnem prvenstvu na Finskem.

Občutek svobode, občutek sreče...
Uživam na počitnicah z BMW-jem

Pri nakupu novega vozila BMW smo za vas pripravili prijetno presenečenje. Izbirate lahko med dvema paketoma: **družinski paket in aktivni paket**. Vse informacije o akciji dobite v pooblaščenih prodajnih salonih.

Inovativno financiranje: 30% vrednosti vozila plačate ob nakupu (finančni lizing); 6 mesečni odlog plačil (brez obresti); nizki mesečni obroki.

Avto Aktiv d.o.o., Cesta v Mestni log 88a, 1000 Ljubljana, tel.: 28 03 150, Avto Aktiv PSC Trzin, Ljubljanska cesta 24, 1236 Trzin, tel. 01 560 58 00, Avto Aktiv d.o.o., PE Maribor, Zagrebška cesta 38, 2000 Maribor, tel.: 02 46 01 000, Avto Motiv d.o.o., PE Koper, Smarska cesta 2, 6000 Koper, tel.: 05 625 03 33; Selmar d.o.o., Mariborska 119, 3000 Celje, tel.: 03 42 44 000, Makoma d.o.o., Bršljan 2, 8000 Novo mesto, tel.: 07 39 34 215, Avto Select d.o.o., Industrijska cesta 9, Kromberki, 5000 Nova Gorica, tel.: 05 330 60 60.

LEASING
Vaš finančni partner: Sparkassen Leasing, družba za financiranje, d.o.o., Dunajska 63, Ljubljana, tel.: 01 309 23 80

Na prvo veliko preizkušnjo

Medtem ko naši športniki uspešno tekmujejo na sredozemskih igrah v Almerii, pa jutri na olimpijski festival evropske mladine odhaja kar 54 slovenskih športnikov.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Te dni je središče športnega sveta na sredozemskih igrah v španski Almerii. Medtem ko so nekateri športniki nastope že končali, pa so se za druge šele začeli. Naši tekmovalci so do včeraj osvojili že 21 odličij, od tega kar 12 plavalci, ki so v sredo že prišli iz Španije.

"Cilj vsakega športnika je dober rezultat in takšnega želim tudi vam," je po prihodu iz Almerie na kranjskem letnem bazenu dejal dobitnik treh odličij na sredozemskih igrah Emil Tahirovič, ki se je že nekaj ur kasneje udeležil priložnostne predstavitve naše ekipe, ki jutri zjutraj odhaja na VIII. poletni olimpijski festival evropske mladine v Lignano v Italijo. Tam bo našo državno zastopalo kar 54 športnikov in športnic.

"Za večino bo to prvi stik z velikimi tekmovanji, zato

Slovenska delegacija najmlajših olimpijcev se je predstavila v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

igre dobro izkoristite," je mladim reprezentantom zaželel vodja naše delegacije Darjan Petrič, Miroslav Celar, olimpijec in ambasador za šport, fair play in strpnost, pa je mladim zaželel tako dobrih rezultatov kot

prijetnega druženja z vrstniki iz drugih držav. Med športniki, ki potujejo na poletni olimpijski festival evropske mladine, so tudi Gorenjci: atletinji Saša Kampič iz Kranja in Anja Puc iz Medvoda, kolesar Ga-

šper Mulej iz Lesc, plavalci Robert Vovk iz Radovljice, Robi Žbogar iz Begunj, Nika Karlina Petrič iz Kranja in Anja Ribnikar iz Dupelji. V ženski rokometni ekipi je tudi Saša Črtalič iz Trziča.

Postavni dekleti ga nista motili

Zmagovalec Kriterija Medvod je Ljubljančan Jure Kocjan. Preostali mesti na stopničkah sta osvojila Gorenjca, Miha Švab in Uroš Šilar.

MAJA BERTONCELI

Medvode - Torkova revijalna dirka v središču Medvod se je začela v dežju, a se je kljub temu ob 600 m dolgem krogu zbralo kar precej gledalcev, ki so prišli navijati za naše najboljše kolesarje. Proti koncu kvalifikacij se je vendarle zloilo, tako da je finalna vožnja z 19 kolesarji potekala po skoraj povsem suhi cesti. "Sedaj bo pa bolj letelo," je ob progi komentiral Miran Kavaš, trener Save, ki je v boju za zmago imel kar nekaj fantov in dodal: "Možnosti so le, če bo prišlo do bega." Njegove besede so se kmalu uresničile, saj so se že po petih krogih od skupno štiridesetih od skupine odlepili štirje kolesarji, med katerimi je bil tudi Savčan Uroš Šilar. Po nekaj dobrih sprintih je pridno nabiral točke in se boril za zmago z Juretom Kocjanom iz Radenske Roga, kluba, ki je organiziral medvoški kriterij. Iz ubežnega paketa je le nekaj krogov pred ciljem uspelo skočiti Mihi Švabu iz Vetna. V cilj se je pripeljal kot prvi ter z dvojnimi točkami prišel na končno 2. mesto. Preostale ubežnike je ujela skupina in od novih točk za Šilarja ni bilo nič.

Andreju Hauptmanu (v ospredju, zadaj Savčan Rok Jerše) je sicer uspelo priti v finale, kjer pa mu ni šlo vse po načrtih. / Foto: Gorazd Kavčič

Z dvignjenima rokama se je tako v cilj kot zmagovalec pripeljal 21-letni Jure Kocjan z Viča: "Počutim se res lepo, še posebej, ker je tukaj veliko mojih navijačev. Lepotici, ki sta se vso dirko pred nami vozili v avtomobilu, pa me nista prav nič motili." Miha Švab, ki že drugo sezono

vozi za novomeško Krko, prej pa je bil član Save, je bil z 2. mestom zadovoljen: "Proga je bila zaradi vremena še težja. Skoraj mi je uspelo zmagati." Na 3. mestu je pristal 27-letni Uroš Šilar iz Kranja, ki je med nastopom pevke Alye, ki je prišla na oder po koncu tekmoval-

nega dela, povedal: "Nisem sprinter, tako da je bilo tole danes kar dobro. Ko je napovedovalec govoril točke, sem preslišal, koliko zaostajam za Kocjanom. Ubežniki nismo bili složni, nobeden ni hotel vleči. Tole nagrado za tretje mesto pa si bom s fanti razdelil."

GORENJSKI SEMAFOR

KOLESARSTVO

Rezultati Kriterija Medvod: 1. Kocjan (Radenska Rog), 2. Švab (Krka), 3. Šilar (Sava), 4. Keiner, 5. Božič (oba Perutnina), 6. Kerkez (Sava), 7. Hauptman (Fassa Bortolo), 8. T. Jerše (Sava), 9. Stare (Perutnina), 10. Kranjec (Lobonka). M. B.

7. kolesarski vzpon na "Katarino": absolutno moški: 1. Alič (Poljane) 36:54, 2. Hočevnar (Križe) 38:25, 3. Rogelj (Ljubljana) 39:15; ženske: 1. Križnič (Ljubljana) 49:52, 2. Praprotnik (Rakovnik), 3. Podgoršek. Po kategorijah so zmagali: Anže Žitnik (Medvode), Tilen Hočevnar (Križe), Simon Alič (Poljane), Jože Rogelj (Ljubljana), Andreja Križnič. M. B.

JADRALNO PADALSTVO

Ratitovec open 2005

Rezultati skupno: 1. Aljaž Valič (1893), 2. Gašper Prevč (1851), 3. Primož Podobnik (1804), vsi Slo; Skupno ženske: 1. Katarzyna Gruzelewska (1559), POL. I. E.

TEK

5. tek po ulicah Radovljice

Zmagovalci po kategorijah: deklice do 13 let - Vesna Alpner, dečki do 13 let - Jaka Uzar, deklice do 15 let - Manca Šolar, dečki do 15 let - Marko Alpner, moški od 16 do 19 let - Uroš Tomec, moški od 20 do 29 let - Tadej Jensterle, moški od 30 do 39 let - Marjan Zupančič, moški od 40 do 49 let - Franci Teraž, moški od 50 do 59 let - Štefan Lešnik, moški nad 60 let - Peter Pajk, ženske od 16 do 19 let - Anja Kopina, ženske od 20 do 39 let - Petra Grimani, ženske od 40 do 49 let - Sabina Jovan. V. S.

ŠPORTNO PLEZANJE

Tekma v balvanskem plezanju Škofja Loka 2005

cicibanke: Nina Kosterov-Jazbec (AO Kranj)
cicibani: Domen Škofic (ŠPO Radovljica)
ml. deklice: Polona Dobrovoljc (ŠPK Andreja Kokalja)
ml. dečki: Tim Gostinčar (ŠPO Domžale)
st. deklice: Leja Kos (ŠPO Trzič)
st. dečki: Cyril Vezonik (AK Ravne)
kadetinje: Mateja Hohkraut (PK Laško)
kadeti: Miha Britovšek (Slovenj Gradec)
mladinke: Mina Markovič (Ptuj)
mladinci: Rok Klančnik (Slovenj Gradec)
članice: Katja Vidmar (PK Škofja Loka)
člani: Jaka Prijatelj (AO Lj. Matica)

BALINANJE

1. gorenjska liga, 9. kolo: Adrijan Črnivec : Jurč Blejska Dobrava 4 : 14, Bratov Smuk : Žiri 12 : 6, Rogovila TELE-TV : Trata Vedriapl 10 : 8, Sava : Huje 8 : 10, Podnart : Visoko Rapa 10 : 8. VRSTNI RED: Huje 27, Rogovila TELE-TV 19, Trata Vedriapl 18, Visoko 16, Jurč Blejska Dobrava 15, Žiri in Bratov Smuk po 12, Sava 10, Adrijan Črnivec in Podnart po 3. S. Š.

KOLESARSTVO

BUKOVŠČICA

Blaža Klemenčič bronasta

Na EP v maratonu za gorske kolesarje, ki je v nedeljo potekalo v Nemčiji, je Slovenijo kot edina zastopala Blaža Klemenčič. Za 120 km dolgo progo je porabila dobrih pet ur in si prikolesarila bronasto medaljo. "Sem zadovoljna. Prvo mesto mi je bilo tokrat nedosegljivo, za drugim pa sem z ostala le dobro minuto. Že ob koncu prvega 60 km dolgega kroga me je začel boleti hrbet in po dirki sem bila res zelo utrujena," je povedala Klemenčičeva, ki ji je sicer kljub bolečinam v hrbtu dovoljeno normalno trenirati. M. B.

TOPOL

Peter Žonta z rekreativci na Katarino

"Sem poškodovan in enkrat tedensko hodim k zdravniku po injekcijo. Danes sem bil prvič na rekreativni tekmi in bilo je kar naporno. Dal sem vse od sebe in pristal v zlati sredini," je po koncu kolesarskega vzpona iz Medvoda na Katarino povedal smučarski skakalec Peter Žonta iz Ljubljane. Za zmagovalnim časom sicer enega boljših rekreativcev Simona Aliča iz Poljan (36:54), ki pravi, da ima v primerjavi z drugimi na kolesu letos malo kilometrov - 2.500, je zaostal za osem minut. M. B.

VABILA, PRIREDITVE

Dan ženske košarke - Jutri, v soboto, se na Jesenicah obeta velik športni dogodek, dan ženske košarke. Člani domačega kluba bodo poskrbeli za program od 10. do 20. ure. Zvrstile se bodo košarkarske tekme pionirk, kadetinj, članic in veterank. Nastopili bosta tudi ekipi košarkaric Jedinstvo iz Tuzle. Ob 17. uri bodo odprli prenovljeno košarkarsko igrišče v Športnem parku Podmežakla. J. R.

Planina 2 street ball turnir - Mladi iz krajevne skupnosti Bratov smuk jutri, v soboto, pripravljajo turnir v košarki. Ob 10. uri se bo začel na igrišču ob garažah A. Dodatne informacije in prijave po telefonu 040/867 847 (Jan). V. S.

Bajdov pokal - Športno društvo Jedro Tržič vabi vse ljubitelje šahovske igre na odprti šahovski turnir za prehodni Bajdov pokal. Tekmovanje bo jutri, v soboto, ob 10. uri v gostišču Pri Bajdu v Seničnem pri Golniku. Igralo se bo 9. krogov, s tempom 10 minut na igralca, šahovske rekvizite priskrbi organizator. Prijave sprejemajo do 15 minut pred začetkom tekmovanja, v prijavnino je vključena malica. Informacije: Jože Prašnikar, telefon: 04/5963-721 ali GSM: 040/238-150. O. O.

Ponedeljkovi turnirji v Šobcu - Za popestritev turistične ponudbe ŠD Gorenjka Lesce tudi letos organizira šahovske turnirje v turističnem kampu Šobec. Letošnja serija devetih turnirjev bo potekala vsak ponedeljek v mesecu juliju z začetkom ob 18. uri in v mesecu avgustu ob 17. uri. Šahovske rekvizite zagotovi organizator, rezultati se bodo upoštevali tudi za slovenski rating. Prijave sprejemajo do 15 minut pred začetkom tekmovanja. Dodatne informacije: Janez Petrovič, GSM: 041/406 369 ali na elektronski naslov: ga.nota@siol.net. O. O.

Lokostrelski turnir - ŠD Partizan in LZS bosta naslednje soboto, 9. julija, organizatorja lokostrelskega turnirja v disciplini gozdni krog (forest round). Turnir bo na Kamnitniku v bivši vojašnici v Škofji Loki, več informacij pa dobite po telefonu 041/805 062 (Justin). V. S.

Balinarski spored - 11. KOLO: super liga (sobota ob 17.00) - Lokateks Trata: Ilirija Zabiče, Bistrica: Sloga, Krim Špica: Center Pekarna Vrhnik, Hrast Blagomix: Bistrica; 1. liga (sobota ob 17.00) - Planina: Gitas Karcher Mengeš, Primskovo: Železničar; 2. liga vzhod (sobota ob 10.00) - Mirna: Čirče VAN-DEN, Fužine: Tržič, Radovljica Alpetour: Velenje Premogovnik; 1. gorenjska liga, 10. kolo (danes ob 17.00) - Jurč Blejska Dobrava: Žiri, Bratov Smuk: Trata Vedrialp, Sava: Visoko Rapa, Podnart: Adrijan Črnivec, Rogovila TELE-TV: Huje (že odigrano); 2. gorenjska liga, 9. kolo (6. julija ob 17.00) - Zarica: Center, Jesenice Gradis: Milje, Loka 1000: Kres Javornik, Lesce: Huje Kokra. S. S.

BOKS

Alen ni imel sreče

Kranj - Perspektiven kranjski boksar Alen Kušlakovič (BK Casino Max) je nastopil na kadetskem evropskem prvenstvu na Madžarskem. Že v osmini finala ga je po točkah 16:18 premagal evropski prvak Rus Aleksander Vasilijev. "Žal Alenu žreb ni bil naklonjen, čeprav je bil odlično pripravljen," je po vrnitvi domov povedal trener kranjskega boksarja Dušan Čavič. V. S.

Radio Triglav®
Prvi glas Gorenjke® Prvi glasnik Gorenjke®
Radio Triglav Jesenice d.o.o., Trg Tomisa Cufarja 4, 4273 Jesenice
STEREO, RDS na frekvencah: 96,0 GORENJSKA
89,5 - Jesenice, 101,5 - Kranjska Gora, 101,1 - Bohinj

Svet zavoda Ljudska univerza Tržič razpisuje
prosto delovno mesto

direktorja/ice.

Kandidati/ke morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa tretji odstavek 16. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Ur. l. RS; št. 12/96).
Direktor bo imenovan za 5 let.

Kandidati/ke naj pošljejo pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, o dosedanjih delovnih izkušnjah in kratak življenjepis v 15 dneh po objavi na naslov: Svet zavoda Ljudska univerza Tržič, Šolska ulica 2, 4290 Tržič, s pripisom: za razpis direktorja/ice.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

Šport je na šoli zakon

Učenci na Osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi so se ob koncu šolskega leta razveselili posebnega priznanja in nagrade, ki so ju dobili kot ena od petih najbolj športnih šol v Sloveniji.

VILMA STANOVNIK

Gorenja vas - "V okviru Ministrstva za šolstvo in šport je Zavod za šport Slovenije pred začetkom zadnjega šolskega leta prvič razpisal tekmovanje za najuspešnejšo šolo v interesnih programih športa otrok in mladine. Šole so zbirale točke glede na ponudbo športnih programov, ki so jih omogočile svojim učencem. Mi, ki na šoli že dolga leta skrbimo za kar se da pestro športno ponudbo svojim učencem, smo se takoj odločili, da sodelujemo na tekmovanju. Na koncu pa smo se prejšnji teden, ko je bila sklepna slovesnost v Ljubljani, razveselili priznanja za najuspešnejšo športno šolo v Sloveniji. Če sem čisto natančen, je takšno priznanje dobilo pet šol v Sloveniji,

Vsako leto na gorenjevaški osnovni šoli nagradijo najboljše športnike in športnice.

ki najbolj izstopajo po raznovrstnih športnih dejavnostih," pravi profesor telovadbe in podravatelj na Osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi Izidor Selak, ki je zagotovo med najzaslužnejšimi, da je gorenjevaška osnovna šola zadnjih dvajset let vključena v najrazličnejše športne programe.

"Moram povedati, da brez podpore vseh zaposlenih na šoli ne bi šlo, prav tako veliko pomeni sodelovanje s športnim društvom Blegoš, naša šola pa je tudi organizirala več tekmovanj. Zelo dobrodošla je bila ob tem tudi pomoč naše lokalne skupnosti, saj smo na primer letos samo za prevoze na tekmovanja porabili okoli 700 tisoč tolarjev," poudarja Izidor Selak.

Točke so mladi gorenjevaški šolarji nabirali v tako imenovanih športnih programih Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, Hura, prosti čas in seveda na različnih šolskih športnih tekmovanjih od lokalnih do državnih.

"Po izstopu iz Šolske košarkarske lige, ko smo se, zaradi zapleta in razočaranja, ker smo sodelovali z OŠ Poljane, odločili, da iz lige izstopimo, smo v šoli imeli več moči, časa in denarja, da se intenzivneje posvetimo tudi drugim športom, ne zgolj košarki. Sedaj nam ni žal, saj smo otrokom ponudili res najrazličnejše športe in vsi imajo več možnosti izbire. Tako so uspešni in smučarskem teku, biatlonu, smučanju, namiznem tenisu, tenisu, badmin-

tomu, atletiki, odbojki ... celo plavanju, čeprav imamo najbližji bazen v Kranju. Seveda pa je na šoli še vedno močna košarka in tudi plesna skupina Step ima lepe rezultate," pravi Izidor Selak.

Poleg priznanja so se ob koncu šolskega leta v Gorenji vasi razveselili tudi sto petdesetih tisočakov nagrade, ki jo je dobilo vseh pet najboljših šol. "Del nagrade smo že porabili, saj smo najuspešnejše športnice in športnike šole peljali na izlet v Vintgar in Terme Bohinj. Na šoli imamo namreč že vrsto let zanimivo akcijo izbira najrazličnejših športnikov in športnic šole, ki vsako leto na koncu dobijo simbolične praktične nagrade," je tudi povedal Izidor Selak.

Izidor Selak s priznanjem.

ŠAH

Odprti mednarodni turnir Kranja

Stražišče - Od 28. junija do 6. julija poteka v telovadnici Zavoda Prošport v Stražišču 2. odprti mednarodni šahovski turnir mesta Kranj, katerega organizator je šahovska sekcija Tomo Zupan Kranj. Na tekmovanju letos nastopa 53 igralcev in igralk, od tega pet mednarodnih mojstrov, sedem mojstrov FIDE in ena mojstrica, skupno ima 41 igralcev mednarodni rating. Lani je zmago slavil ruski velemojster Oleg Kornejev, ki pravkar nastopa na evropskem prvenstvu v Varšavi. Letošnja favorita sta slovenski mednarodni mojster Matej Šebenik in bolgarski mednarodni mojster Sašo Nikolov, od gorenjskih predstavnikov pa je največ pričakovati od izkušnega jeseniškega mojstra FIDE Vojka Mencingerja (ŠD Gorenjka Lesce). Zanimiv bo tudi nastop državnega prvaka v kategoriji do 16 let Alena Hasanagiča (ŠD Jesenice), večkratne državne prvakinja, še ne 16-letne Miše Hrenič (ŠD Jesenice) in 10-letnega državnega podprvaka Gala Drnovška (ŠS Tomo Zupan Kranj). Tekmovanje spada v sklop priprav šahistov ŠS Tomo Zupan Kranj, ki bodo letos nastopili v prvi državni ligi, hkrati pa je priložnost za vse, zlasti mlade, za pridobivanje izkušenj, mednarodnih rating točk in osvojitve kategorij. Partije potekajo vsak dan od 18. ure do 22.30, v soboto pa še od 10. ure do 14.30. Vsi ljubitelji kraljevske igre ste vljudno vabljeni, da si partije ogledate v živo, saj je vstop prost. Partije si lahko ogledate tudi na spletnem mestu: <http://www.sah-zveza.si/rez/0506/kranj/>. O. O.

LOKOSTRELSTVO

Sitar tretji na svetovnem prvenstvu

Dvorje, Madrid - V sredo so v Dvorjah pri Cerkljah domačinu, lokostrelcu Dejanu Sitarju, ki se je s svetovnega prvenstva v tarčnem lokostrelstvu iz španskega Madrida vrnil z bronastim odličjem, privedli sprejem. Za uspeh mu je poleg večine sokrajanov, ki so z velikimi pričakovanji spremljali tekmovanje, čestital tudi cerkljanski župan Franc Čebulj. Sitar, ki je pred štirimi leti v isti disciplini osvojil naslov svetovnega prvaka, je bil tretjega mesta zelo vesel. "Kolajna na svetovnem prvenstvu mi pomeni zmago," je povedal. A. H.

NATUR AKTIV
bio-sokovi, zelenjavni
različne vrste, 0,75 l
SIT 286
€ 1,19

NATUR AKTIV
bio-jogurt, sadni
200 g lonček
SIT 94
€ -,39

izdelki iz
bio-kmetij

SIT 286
€ 1,19

NATUR AKTIV
bio-čebula, letošnja
1 kg

NATUR AKTIV
bio-krompir, letošnji
1,5 kg
SIT 357
€ 1,49

SIT 357
€ 1,49

SIT 238
€ -,99

NATUR AKTIV
bio-korenje,
letošnje
1 kg

NATUR AKTIV
Mariazeller all
emmental, bio-sir
cena za 1 kg
SIT 2.035
€ 8,49

NATUR AKTIV
bio-kruh, zmati
500 g
SIT 429
€ 1,79

NATUR AKTIV
bio-pecivo, zmato
240 g
SIT 286
€ 1,19

SIT 357
€ 1,49

NATUR AKTIV
bio-maslo
250 g

SIT 286
€ 1,19

NATUR AKTIV
bio-namaz, vitalni
različne vrste, 150 g

velikost M

SIT 669
€ 2,79

all

velikost L

SIT 717
€ 2,99

NATUR AKTIV
bio-jajca od kokoši,
ki živijo na prostem
10 kosov

+++podaljšani delovni čas+++ +++podaljšani delovni čas+++ +++podaljšani delovni čas+++ +++podaljšani delovni čas+++

Zdaj NOVO! **Od 1. julija vsak petek odprto do 19. ure!**

Odprto:
ponedeljek - četrtek 8.30 - 18.30
petek 8.30 - 19.00
sobota 8.00 - 17.00

www.hofer.at

Izdelki so lahko v različnih embalažah. V vsaki od poslovalnic boste našli le tisto vrsto embalaže. Prodaja samo na končne porabnike. Vse cene se nanašajo na izdelke brez dekoracijskega materiala. Na slikah ni tudi predlogi za serviranje. Trgovske napake niso izključene. Gene v SIT so samo informativne in odvisne od valutnih razmerj.

Trgovine Hofer v vaši bližini:

Ferlach/Borovlje
Klagenfurt/Celovec

Villach/Beljak
Völkermarkt/Velikovec

Eberndorf/Dobrna vas

Za jubilej polepšana cerkev

Jože Košnjek

Naklo - V Naklem praznujejo 250-letnico dograditve župnijske cerkve sv. Petra. Ob tej priložnosti so župnijski urad in sekcija zgodovinarjev in muzealcev izdali knjižico Naklo, vodnik po župniji, ki ga bodo predstavili jutri, 2. julija. Ob 16.30 bo predstavitev v podružnični cerkvi sv. Marije Magdalene na Okroglem, ob 17. uri v podružnični cerkvi sv. Miklavža v Strahinju in ob 17.25

v župnijski cerkvi sv. Petra v Naklem. Ob 17.45 bo v kulturnem domu Janeza Filipiča kulturna prireditev, na kateri bodo sodelovali Kvintet Gorenjci, mešani pevski župnijski pevski zbor in kvintet Vedrina. Na predstavah bosta o vodniku govorila umetnostna zgodovinarica Magda Miklavčič Pintarič in Damijan Janežič.

V naklanski farni cerkvi je bilo slovesno že v nedeljo, ko je župnik Maks Ipavec, rojen Gorenjec iz Zaloga pri Cer-

kljah, blagoslovil nova vrata v zakristijo in skladišče. Prvo leto je župnik v Naklem. Pred tem je bil 17 let v Ribnici.

"Vrata so bila potrebna obnove. Ko sem zvedel za Matevž Balantiča iz Zgornjih Dupelj, ki zna odlično rezljati kipe in izdelovati lesoreze, sem ga povabil k sodelovanju. Za nova vrata je izrezljal 12 čudovitih prizorov iz življenja Cerkev: apostola Petra, ki je zavetnik župnije, apostola Pavla, Marijo Magdaleno in sv. Miklavža, ki sta za-

vetnika podružničnih cerkva na Okroglem in v Strahinju, nekatere verske simbole in motive iz narave, kot so grozdje, klasje in rože. Cerkev je vedno sprejemala narodne motive. Vrata sta izdelala mizarja Marjan in Jože Lukanc iz Spodnjih Dupelj. Združilo se je delo obrtnika in umetnika, kar je značilno za Cerkev. Vrata so se odlično ujela z baročno cerkvijo, ker je barok zelo razkošen," je povedal župnik Maks Ipavec. Tudi župnišče ima nova

Ponosni na nova vrata. Od leve Jože in Marjan Lukanc, Matevž Balantič, naklanski župnik Maks Ipavec in misijonar Peter Žakelj iz Zirov. / Foto: Tina Dokl

vrata. Naredil jih je mizar Stane Košmrlj iz Ribnice, Brane Vegelj iz Logatca pa je

izrezljal motiv s slike Leopolda Layerja, kako Jezus izročja ključ sv. Petru.

VOLČJI POTOK

Neurje pustošilo po Kamniškem

Sredina nevihta z močnim vetrom je dodobra razdejala golfsko igrišče v Arboretumu. Po prvih ocenah je popoldanski vrtinčast veter podrl več kot sto borovcev. Nekaj dreves je padlo čez cesto, uslužbenci golfa so jih takoj po nevihti odstranili sami, eno drevo pa je poškodovalo tudi avto na parkirišču. Posledice neurja so začeli odstranjevati že včeraj zgodaj zjutraj, igrišče je bilo nato ves dan zaprto. Večina zelenice sicer ni poškodovana, nastalo škodo pa še ocenjujejo. Ista nevihta je povzročila tudi nekaj škod v parku Arboretum, kjer je podrl tri drevesa in nekaj šotorov. Eno od dreves je padlo na vratarnico in ji poškodovalo streho. Gasilci PGD Kamnik so sporočili, da je veter odkril kar nekaj streh v Kamniku, Šmarci in Palovčah, odlomljene veje so poškodovale nekaj avtomobilov, do poznih nočnih ur pa so odstranjevali posledice neurja tudi na cesti na Črnicah in v Palovčah, ki sta bili zaradi padlega drevja zaprti. J. P.

KRIMINAL

KRANJ

Prevarantski par

Prevarantski par, o katerem smo pisali že v prejšnji številki, nadaljuje z nečednostmi. Policija opozarja, da so njune tarče predvsem starejše ženske, ki se jim navadno predstavita kot socialna delavca, ki urejata denarne pomoči. Z različnimi izgovori in prošnjami nato dosežeta, da žrtve zapustijo prostor, kar izkoristita za krajo vrednih predmetov in denarja. Po opisih dosedanjih žrtev je moški star okoli 25 let, je suhe in manjše postave (visok 160 centimetrov), temnejših kratkih las, oblečen pa je bil v pulover z dolgimi rokavi. Ženska je stara okoli 25 let in je suhe postave, visoka 165 centimetrov, daljših svetlih las, spetih v čop. S seboj nosi večbarvno torbico. S. Š.

NOMENJ

Ovaden zaradi pretepanja

Blejski policisti so napisali kazensko ovadbo zoper 36-letnega Mariborčana, ki začasno živi na Nomenju. Osumljen je, da je pred dnevi na domu pretepel 68-letnega domačina. Med pretepom ga je večkrat brcnil v prsi, mu zlomil več rebra in prizadejal več udarnin ter hematov po telesu. Ovadili so ga povzročitve hude telesne poškodbe. S. Š.

ŽEJE

Ukradel nakladalec

V sredo je neznan lump s parkirnega prostora pri stanovanjski hiši v Žejah odpeljal delovni stroj - nakladalec znamke liebherr, rumene barve. Lastnika je s tem oškodoval za okoli 4,8 milijona tolarjev. S. Š.

RADIO DMEV
90.9, 97.3, 89.5, 103.7 MHz
UKV, STEREO, RDS

Radio Cerčno, d. o. o.
Platiševa ulica 39,
5282 Cerčno
Tel.: 05/37 34 770
Fax: 05/37 34 771
E-pošta:
info@radio-odmev.net

PREMOG
in
DRVA
prodaja

DATRIS
080 2341

Edinštaten in drugi, k.l., Dupleška c. 316, Maribor

VEDEZEVANJE
ASTROLOGIJA
POMOČ V ŽIVLJENJU

54 07

090
142 603

SLOVENSKA VOJASKA
INTELIGENCA

Junjsko Glasovo prejo smo skupaj z našim gostom, upokojenim generalmajorjem Marjanom F. Kranjcem posvetili zgodovini slovenske vojaške inteligence. Obiskovalci zanimivega srečanja so njegovo knjigo Slovenska vojaška inteligenca lahko kupili s 30-odstotnim popustom, to je za 5,500 sit.

Vsem, ki vas ta tema zanima, sporočamo, da je knjiga je še vedno na voljo.

Informacije po telefonu: 04/201 42 41.

Nevarni štirikolesniki

Štirikolesniki so nevarni predvsem, ker jih vozniki niso večji. Vse bolj popularna vozila niso tako okretna, kot večina pričakuje.

SIMON ŠUBIC

Kranj - V zadnjih štirinajstih dneh je gorenjska policija zabeležila kar tri hude nesreče s štirikolesniki. Na Jesenicah se je tako hudo poškodovala 37-letna voznica, ki je s štirikolesnikom prek pločnika zletela v stanovanjsko hišo. V Lancovem si je 27-letni Radovljčan zlomil desno golen, potem ko je s sopotnico na štirikolesniku zapeljal na zunanji rob makadamske poti in se zvrnil v breg. Povsem enako se je minulo nedeljo zgodilo na Jelovici, vendar so bile posledice veliko bolj tragične - umrla je 28-letna sopotnica na štirikolesniku.

"Tri hude nesreče v zelo kratkem obdobju so jasen znak, da moramo na tem področju nekaj ukreniti," ugotavlja Leopold Pogačar, prometni inšpektor v Policijski upravi Kranj. Inšpektor za varnost prometa je zato že sestavil navodila, ki so jih prejeli vse policijske postaje na Gorenjskem. Policisti bodo (so že) obiskali vse izposojevalnice štirikolesnikov na Gorenjskem, ki so začele rasti kot gobe po dežju, in lastnike opozorili, naj vsakega najemnika opozorijo na vozne posebnosti tega vse

Štirikolesnik je nevaren že ob pravilni vožnji, kaj šele ob nepremišljenosti, ki so si jo privoščili štirje mladeniči v Kokri. / Foto: Gorazd Kavčič

bolj priljubljenega motornega vozila in na nevarnosti, v katerih se lahko znajdejo neveščki vozniki.

"Ugotovljamo namreč, da ni dovolj, da voznik štirikolesnika izpolnjuje le formalne pogoje, torej da nosi varnostno čelado in ima ustrezno vozniško dovoljenje. Za lahke štirikolesnike je zadošči že dovoljenje kategorij A,

G ali H, za vožnjo z navadnim štirikolesnikom pa mora imeti voznik vozniško dovoljenje B kategorije. Problemi nastajajo, ker vozniki ne obvladajo tehnike vožnje. Tudi sam, ki sem izkušen motorist, sem imel pri vožnji s štirikolesnikom težave. Gre za povsem drugačno tehniko vožnje, vozilo je manj okretno, kot pričakujemo. Se po-

sebej nevarno je v ovinkih. Tako se največkrat zgodi, da vozniki ne prilagodijo hitrosti vožnje lastnostim štirikolesnika in stanju vozišča," pravi Pogačar. Vsem ljubiteljem štirikolesnikov zato priporoča, da tehniko vožnje najprej izbrusijo na posebnih poligonih. Na Gorenjskem ga imajo ob brniškem letališču.

Štirikolesniki so namenjeni predvsem vožnji po stranpoteh, zato policija opaža, da veliko voznikov s tem krši uredbo o vožnji v naravnem okolju, ki prepoveduje vožnje po gozdnih poteh. Prav zato bodo policisti povečali nadzor tudi v naravnem okolju.

Štirikolesniki so postali pravi prodajni bum, odkar jih je dovoljeno v Slovenijo uvoziti in jih tu homologirati. Po podatkih policije je bilo tako na dan 31. maj 2005 na Gorenjskem registriranih 47 štirikolesnikov, od tega 15 na novo, in pet lahkih štirikolesnikov (štirje so bili letos registrirani prvič). V Sloveniji je registriran 301 štirikolesnik (73 lahkih). In kot povsod drugod tudi za štirikolesnike velja, da je njihova cena tesno povezana tudi z varnostjo vozila. Manj plačaš, manj dobiš.

KRATKE NOVICE

JESENICE

Stopil za viličar

V sredo se je v obratu Hladna valjarna Bela hudo poškodoval 50-letni Jeseničan. Leto mlajši delavec železarne je z viličarjem nalagal palete pločevine na vlačilec. Po končanem delu je zapeljal vzratno, na kar je opozarjala rotacijska luč in zvočni signal. Ko je peljal mimo vhodnih vrat, je v obrat stopil Jeseničan. Voznik viličarja ga ni opazil, zato ga je zbil po tleh. Zaradi hudih poškodb so Jeseničana odpeljali v tamkajšnjo bolnišnico. S. Š.

KRIMINAL

ŽIROVNICA

Lačen in žejen ne bo

V noči na sredo je nekdo vlomil v lokal na letnem kopaljšču v Žirovnici. Odnesel je večjo količino hrane, pijače in nekaj denarja. Lastnika je oškodoval za okoli 250 tisočakov. S. Š.

Podelili znake Za Slovenijo

V torek je v počastitev dneva policije in dneva državnosti v avli Mestne občine Kranj potekala slovesna podelitev spominskih znakov "Za Slovenijo".

VALERIJA ČENČUR

Kranj - Aktivni, upokojeni in rezervni policisti Policijske uprave Kranj ter aktivni policisti Policijske postaje Kranj, ki so leta 1991 brez pomislekov sodelovali pri osamosvojitvi Republike Slovenije, so prejeli spominske znake. Na seznamu se je nabralo kar 86 dobitnikov.

Kot prvi je imel slavnostni govor direktor občinske uprave Ivan Hočevar, ki je bil v tistem času načelnik policijske uprave Kranj. Po Prešernovi Zdravljici, ki jo je odigral trobilni kvartet slovenskega policijskega kvarteta, je predsednik veteranskega društva Sever Gorenjske Drago Zadnikar počastil spomin na vse padle v vojni za Slovenijo. Sledila je podelitev spominskih znakov, ki sta jih podeljevala Ivan Hočevar in Jože Mencin, direktor policijske uprave Kranj. Na

Ivan Hočevar v družbi nagrajencev / Foto: Gorazd Kavčič

koncu sta znaka podelila še drug drugemu.

Mencin je za zaključek dodal: "Vsem dobitnikom čestitam! Znake hranite častno in vestno, kot ste opravili naloge leta 1991." Osebo pa je o prejetem znaku povedal: "Pomeni mi simbol aktivnega sodelovanja v tej

osamosvojitveni vojni. Ko bom pogledal ta znak, se bom spomnil vseh tistih trenutkov in dogodkov, predvsem na Brniku, Ljubelju, Jezerskem Vrhu ali na Karavankah in še mnogih drugih, zelo pomembnih, ki pa v javnosti mogoče sploh niso znani."

Snovanja

6

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA
UREDNIK: MIHA NAGLIČ@SIOL.NET

Kardelj je v znameniti depeši 25. junija 1945 Kidriču naročil, naj pohiti s "čiščenjem". S to besedo je ta cinik označil brezpravno pobijanje skoraj sto tisoč ljudi, ki so jih brez pogreba zagrebli v najmanj 410 prikritih grobišč po vsej Sloveniji ...

Hudodelstvo proti človečnosti

Zadeva se torej bistri, ko dobiva iz nejasnih ideoloških in političnih tudi strokovne kvalifikacije. Kar je za filozofa Hribarja "Zločin", je za pravnika "hudodelstvo proti človečnosti".

Ob letošnji 60. obletnici konca druge svetovne vojne ter zmage nad nacizmom in fašizmom je prišlo v pogledih na takratne dogodke in ljudi do bistvene spremembe. Ob prejšnjih obletnicah je prevladoval enostranski pogled. Poudarjali sta se predvsem zmaga in osvoboditev. In zdelo se je, da slavimo vsi.

Nič čudnega pravzaprav, saj javnost takrat sploh še ni vedela, kaj se je zgodilo maja in junija 1945. Resnica o poboju domobrancev je bila objavljena šele leto pozneje, ko jo je izrekel Edvard Kocbek v pogovoru s pisateljem Borisom Pahorjem, ta pa jo je 1976 objavil v tržaški reviji Zaliv. Intervju so nato ponatisnili ljubljanski Naši razgledi. Omenjeni publikaciji sta bili namenjeni predvsem oz-

kemu krogu intelektualcev, zunaj tega nista odmevali. Do širše polemike in pravega javnega odmeva je prišlo šele v začetku osemdesetih, ko se je o tej tragični zadevi razpisala Spomenka Hribar. Vsakokratna oblast pa je obletnico še naprej proslavljala, kot da se razen zmagoslavja ni zgodilo nič. Ob okroglih obletnicah 1985 in 1995 bistvene spremembe v pogledih še ni bilo. V opoziciji pač, na oblasti ne.

V zadnjem poldrugem letu pa je prišlo do pravega obrata. Na polju duhovnosti ga je zastavil filozof Tine Hribar, ko je 19. novembra 2003 v svojem prispevku v ciklu Pogovorov o prihodnosti Slovenije pri predsedniku republike (O vrednotah) zlo dejanje zmagovalcev nad poraženci označil za Zločin, pisan z velikim Z. "Ta komunistični Zločin je utelešenje radikalnega zla v

vseh njegovih razsežnostih, zato smo ga prisiljeni pisati z veliko začetnico, izrekati s poudarkom."

Hribarjevemu duhovnemu preboju so sledili medijski. Posebno odmeven je bil dokumentarni film Zamolčani - moč preživetja, ki so ga januarja 2004 predvajali na prvem programu TV Slovenija. Avtor, novinar Jože Možina, oprt na raziskavo zgodovinarja Jožeta Dežmana, je v njem prikazal resnico o pobojih, ki so jih komunisti izvršili med vojno nad nedolžnimi žrtvami, tudi v lastnih vrstah. Svoje je k spremembi pogledov prispevala sprememba oblasti na državnozborskih volitvah 3. oktobra 2004. Pogled nove vlade na te reči je najbolj jasno in nazorno ubesedil njen predsednik Janez Janša v svojih govorih na jubilejnih proslavah na Mali gori nad Ribnico in v Cankarjevem domu,

27. aprila in 9. maja 2005. V njih ni zavrgel veličine upora, zavzel pa se je za celovitost v pogledu na medvojna in povojna dogajanja. Pomenljivo je tudi, kako je oba govora analizirala in pohvalila Spomenka Hribar, še vedno prva-kinja med tistimi, ki se zavzemamo za razkritje resnice v celoti, za priznanje Zločina in na njem temelječo spravo.

Hkrati s proslavami in razpravami je prišla prva ovadba - zaradi suma storitve kaznivega dejanja genocida, vloženega proti nekdanjemu funkcionarju Mitji Ribičiču. Sprožila je številne in povsem različne odmeve. Najbolj pristojen se mi zdi komentar Gorana Klemenčiča, po rodu Žirovca, strokovnjaka za mednarodno kazensko pravo in predavatelja na Fakulteti za policijsko-varnostne vede v Ljubljani. "Danes obstajajo trije najpomembnejši stebri mednarod-

nega kazenskega prava. To so genocid, vojna hudodelstva in hudodelstvo proti človečnosti." (Mladina, 13. junija 2005) Po njegovi razlagi pri poboju domobrancev ni šlo za genocid. Genocid je rodomor, pomor celega rodu. Pomor 13.500 pripadnikov nekega naroda, ki je že takrat štel več kot poldrugi milijon ljudi, pač ni pomor celega naroda. Šlo je za tretjega od naštetih zločinov, trdi Klemenčič, ki so vsi enake teže in ne zastarajo. "Če uporabim sociološki, ne pa pravni pojem, bi rekel, da je šlo za 'politocid' - torej za poboj določene politične skupine, pravno pa za hudodelstvo proti človečnosti."

Tudi ugovor, da pravni zakoni ne veljajo za nazaj in da torej tisto, kar je bilo storjeno 1945, ne more biti okvalificirano kot zločin, ki ga je mednarodno pravo za takega opredelilo šele po letu 1948, ne drži. Naštetih trije velezločini so kot taki opredeljeni že v haaških konvencijah 1907. Bistveno je, da tožilec zločin, ki ne zastara, poveže z aktualno zakonodajo. "Poiskati je treba kvalifikacijo v sedanjem slovenskem kazenskem zakoniku, kvalifikacijo, ki najbližje ustreza takrat prepovedanemu dejanju, določa njegove znake in zanj predpisuje kazen." Po Klemenčičevem mnenju je od lanskega leta, ko je bila sprejeta novela v 2. odstavku 373. člena slovenskega kazenskega zakonika, ki je definicijo genocida razširila tudi na dejanja proti socialnim in političnim skupinam, takšna kvalifikacija mogoča.

Zadeva se torej bistri, ko dobiva iz nejasnih ideoloških in političnih tudi strokovne kvalifikacije. Kar je za filozofa Hribarja "Zločin", je za pravnika "hudodelstvo proti človečnosti".

71. svetovni kongres mednarodnega PEN na Bledu, po 40 letih že drugi v tem "mitskem kraju slovenske literature", je bil povod za pogovor s pisateljem Tonetom Peršakom, predsednikom Slovenskega centra PEN

Zanima me človek v mlinu sprememb

TONE PERŠAK, PISATELJ, PREDSEDNIK SLOVENSKEGA CENTRA PEN IN ŽUPAN OBČINE TRZIN

Zanimalo me je predvsem, kako se človek znajde v mlinu različnih aparatov in sprememb, birokratskih, političnih, vojaških, ki iz posameznika vedno naredijo orodje ali žrtev. To so situacije s tragično ali absurdno dimenzijo.

MIHA NAGLIČ

Gospod Peršak, poznamo vas po vašem delu in številnih družbenih angažmajih. Manj znano pa je, da ste rojeni med Prleki.

"Res je. Rodil sem se v Ločnem Vrhu, zaselku med Negovo in Benediktom. Za kraj svoje mladosti pa štejem predvsem vas Spodnji Ivanči, kjer sem preživel večino otroških let. Sicer pa sva se midva z materjo precej selila; v osnovno šolo sem hodil v petih krajih ..."

Je bila učiteljica?

"Ne, bila je poljska delavka; delala je pri kmetih."

V Ljubljano vas je pozneje zanesla šolska pot?

"Ja, v srednjo šolo sem hodil v Murski Soboti in potem prišel študirat v Ljubljano; najprej na Filozofsko fakulteto, nato še na AGRFT (Akademijo za gledališče, radi, film in televizijo)."

Kdaj pa ste iz Ljubljane postali še Trzinec?

"To je 'zakrivila' žena, ki si je iz stanovanja v bloku želela v svojo hišo. Obiskali smo - tedaj smo bili s hčerko in sinom že štirje - kakih sto hiš oziroma lokacij okoli Ljubljane. Nazadnje smo pristali v Trzinu, kjer so gradili ulico s 120 vrstnimi hišami, zgrajenimi prostorno in racionalno. Pomembno se nama je zdelo tudi dejstvo, da je to soseska, ki je nastajala čisto na novo, v kateri torej nisi prišlek in tujec. Trzin je posebne sorte naselje. Tu je pred letom 1971 živelo manj kot 900 ljudi, danes nas je okrog 4000!"

Torej bi imeli kot župan bolj skromno plačo?

"Saj jo tudi imam."

Ste poklicni župan?

"Sem, že kakšno leto ... V Trzinu je zaradi tega silnega priseljevanja prišlo do napetosti med staro- in novselci. Ti smo se najprej seznanili med seboj, ko smo

hiše od tretje faze dalje sami gradili do konca in si pomagali. Potem smo si nekateri želeli tudi širšega stika. Ko smo bili prvo poletje tu, sva z ženo nagovorila sosede, da gremo na gasilsko veselico. In smo šli, kakih deset iz treh hiš. To je bil začetek povezovanja za nas. Osem let pozneje, ko je bil Trzin še krajevna skupnost v občini Domžale, sem kandidiral za člana sveta ..."

Vse do vašega županstva ...

"Ja, župan sem že drugi mandat. Prvič sem kandidiral še na listi Demokratske stranke Slovenije (DSS), drugič pa na neodvisni listi za trajnostni razvoj Trzina. Dobili smo pet od 12 mest v občinskem svetu."

To je pa veliko.

"Je. Trzin je v tem pogledu nekaj posebnega. Poleg naše je namreč še ena nestrankarska lista s tremi svetniki, kar pomeni, da so od 12 le štirje svetniki po strankarski opredeljenosti."

Je Trzin še gorenjski kraj?

"Geografsko seveda je, južna Gorenjska sega vse do Moravč, včasih se šalimo, da je Trzin gorenjski jug ..."

Jaz sem pa mislil, da smo to mi na Žirovskem, vi pa da ste gorenjski vzhod!

"Pa reciva, da smo mi gorenjski jugovzhod ... Sicer pa se sedanje delitve na t. i. statistične regije ne ozirajo kaj dosti na naravne in tradicionalne meje, ko so enote v prostoru oblikovali po porečjih."

Posvetiva se zdaj še vašemu opusu. Presenečate s svojo vsestranskostjo. Enciklopedija Slovenije vas označi za pisatelja, publicista in politika. Pa vem, da ste še marsikaj drugega?

"Veliko sem delal v gledališču; več kot deset let v skoraj vseh slovenskih poklicnih gledališčih, pa še v Sarajevu, Zenici, Bitoli ... Delal sem največ kot režiser, naredil 25 predstav. Napisal sem tudi nekaj iger in predaval na AGRFT. Po gledališču sem se posvetil pisanju. V življenju sem si vzel privilegij, da delam tisto, kar me veseli."

Tudi županovati?

"Tudi. To je zelo oprijemljivo delo, kjer lahko vidiš, kaj narediš."

Kdaj pa vas je zaneslo v politiko?

"Okrog leta 1990. Bil sem med tistimi, ki smo ustanavljali nove stranke. Bil sem tudi v komisiji za ustavo pri Društvu slovenskih pisateljev."

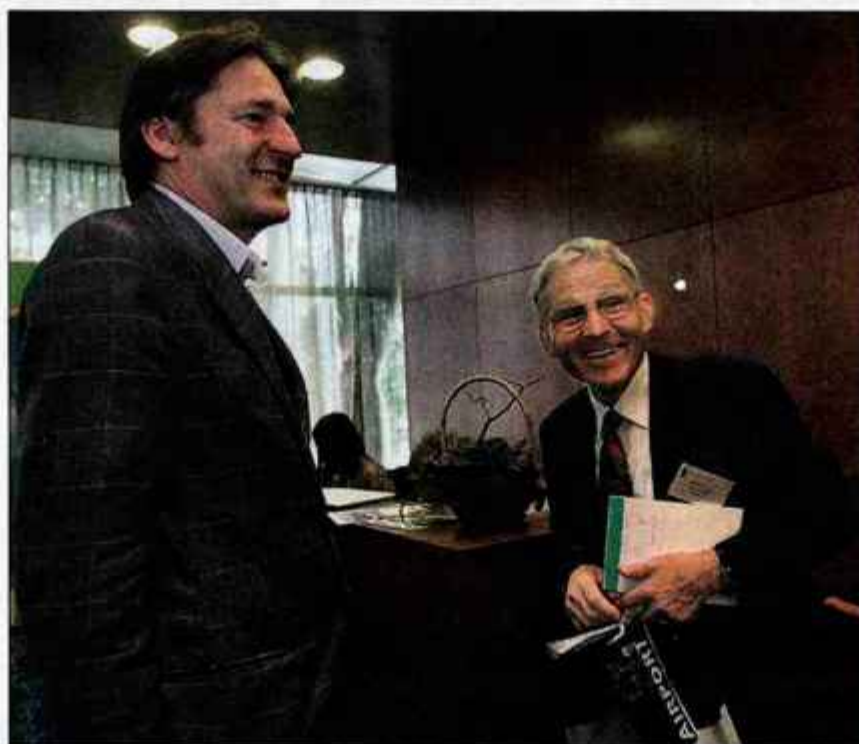
Tisto je bil čas, ko je bil angažma pisateljev v politiki očitno potreben. Je danes še?

"V osemdesetih smo bili priča visoki udeležbi intelektualcev, zlasti tistih iz kroga Nove revije in v DSP, v javnem dogajanju. Šlo je za ključek procesa, ki se začne s

Trubarjem, se intenzivira okrog Linharta in Prešerna in traja vse do 1991. V tem dolgem obdobju so igrali intelektualci, zlasti pisatelji, vlogo politične opozicije ter oblikovali vizijo samostojne Slovenije. Že Trubar je hotel, da se vsi Slovenci združijo kot enotna jezikovna skupnost. V 19. stoletju imamo program zedinjene Slovenije in taborsko gibanje, v prvi Jugoslaviji avtonomiste in v osemdesetih naše gibanje. Za književnost ta angažma ni bil zmeraj dober, v njej smo dostikrat videli sredstvo za dosego omenjenih ciljev, literarni vidiki pa so bili za mnoge v drugem planu. Hkrati pa je dejstvo, da je skoraj vsak, ki je v Sloveniji kaj pomenil, hotel postati tudi književnik, prispevalo k temu, da imamo dobro književnost, zlasti poezijo. In ne nazadnje: v letih okrog 1990 je šlo za neko posebno dogajanje, ne le pri nas, tudi v Evropi in v svetu, ko se je zdelo, da celo naravne sile delujejo silnim družbenim spremembam v prid. Padel je berlinski zid, razpadla je Sovjetska zveza ... Vse to se je zgodilo, če izvzamem vojno v bivši Jugoslaviji, razmeroma neboleče. Skratka: bil je čas izrazito pozitivne energije."

Kaj pa v letih po 1991?

"Politika je rekla: No, zdaj ste pa pisatelji svoje poslanstvo opravili, posvetite se pisanju, politiko pustite politikom! Tudi pisatelji sami so v večjem delu začeli tako razmišljati. Del pa se je še naprej politično angažiral, v strankah, katerih usodo deli. Sicer pa gre tu po mojem za dvojni nesporazum. Politika že po definiciji pomeni javno življenje, urejanje javnih zadev, vsega, kar je v zvezi z državo. Vsega tega pa preprosto ni mogoče prepustiti samo politikom. 'Čisti' politiki so specialisti ozkega pogleda. Stvari jih zanimajo kratkoročno, le do nasled-

Minister Vasko Simoniti in pisatelj Tone Peršak na Bledu. / Foto: Tina Dokl

POGOVOR

Snovanja

njih volitev. Strategije in vizije jih ne zanimajo. Razen ko gre za državnikove velikega formata. Navaden politik v svoji ozkosti in kratkoročni nastrojenosti sploh ne dojame, da je, deniva, slovenščina ogrožena. Kako bi le bila, ko pa je postala celo uradni jezik Evropske unije! Ne, slovenščina ni ogrožena zaradi Evrope, tudi ne letos ali drugo leto, temveč zaradi globalnih procesov, ki že tečejo, ne vemo pa, kakšen bo njih rezultat čez 20 let. Zato mislim, da se tisti, ki se teh nevarnosti zavedamo, ne smemo pustiti odriniti od političnega odločanja. Družba je sestavljena iz različnih slojev, med njimi mora potekati politični dialog, politika se ne more odločati samovoljno. Upoštevati mora tudi mnenja drugih, tako pisateljev, gospodarstvenikov in znanstvenikov kot t. i. navadnih ljudi. Dolgoročno odločitve bi morale biti produkt soglasja vseh družbenih sfer. To se še posebej dobro vidi pri nesrečnem zakonu o RTV, ko politika sploh ne slišati argumentov drugih zainteresiranih sfer. Končna odločitev o nekem zakonu je res politična oziroma zakonodajalčeva, pred njo pa mora ta prisluhniti tudi stroki. Če se pisatelji umikajo iz procesov odločanja, sami pristajajo na svojo obrobno.

Pisateljsko in župansko pero torej nista nezdržljiva?

"Na svet gledam celostno: ko se ukvarjaš s posameznostmi, je treba imeti pred očmi celoto. In skušati predvideti, kako bo s temi rečmi čez 15, 20 let. Kot župan vidim, kako zelo je bil tak razmislek odsoten v preteklosti. Ko so ljudje načrtovali naše ulice, se je že vedelo, kakšen bo razvoj avtomobilizma. Ne eni od naših cest je bilo pred petimi leti 14, danes je na nji 22 tisoč avtomobilov letno, torej vsako leto več kot tisoč več. Tudi v industrijski coni smo že dosegli kritično maso. V občini imamo čez 600 podjetij in samostojnih podjetnikov in to na razmeroma majhnem prostoru. In vsi bi se radi še širili. V listi za trajnostni razvoj pa nam gre tudi za to, kako del našega prostora vendarle ohraniti, saj bomo morali tudi čez 20 let še dihati."

V vašem primeru sva videla, kako se lahko pisatelj angažira v politiki. Zdaj pa pogledajva na isto reč še z druge strani. Koliko lahko kot tako angažiran politik sploh še piše?

"Res je, pišem manj. Časa ni. Poleg tega pisanje, zlasti daljše proze, zahteva poseben režim. Vseeno pa si tega ne pustim v celoti vzeti. Objavljam v revijah ali na radiu. Zdaj se mi bo krajših besedil kmalu nabralo za knjigo; še letos. Pišem tudi daljši prozni tekst."

Denis Poniž je skušal vaš opus povzeti takole: "V svojih delih se spopada z resnico svojega časa in položajem navadnih ljudi v času političnih sprememb." Glede na vaš socialni izvor, to ne preseneča. Kaj pa zdaj, ali še sledite, kaj se dogaja z "malimi" ljudmi, v vaši občini, deniva?

"Gotovo. V majhni občini se mora tudi župan ukvarjati s socialnimi problemi, socialno pomočjo, stanovanji, vrtcem, šolo, družinskimi problemi, midsosedsškimi odnosi ... Neverjetno je, koliko domišljije imajo nekateri ljudje, ko se je treba domisliti, kako drugemu greniti življenje."

So ti odnosi lahko tudi tema za pisanje?

"So. V literaturi so tri velike teme. Ena je lirika, ko človeka zanima njegova lastna oseba, se ukvarja sam s seboj, se poveličuje, ponižuje, analizira. Druga je medčloveški odnos med dvema. Tretja tema je posameznik in družba v različnih pretresih. In seveda vse mogoče variacije in kombinacije na te teme. Tudi sam sem, ko sem bil še mlad, začel pri sebi, z zbirko Novelete. Pozneje me je ves čas zanimala predvsem tretja tema, odnosi med posameznikom in družbo. Napisal sem več romanov in različnih iger, gledaliških, radijskih, televizijskih. Zanimala me je predvsem, kako se človek znajde v mlinu različnih aparatov in sprememb, birokratskih, političnih, vojaških, ki iz posameznika vedno naredijo orodje ali žrtev. To so situacije s tragično ali absurdno dimenzijo. Človek ima v sebi dve ključni razsežnosti. Ena je tista, v kateri si sam kot bitje v odnosu do kozmosa, do Boga, pa če si veren ali ne, Bog je za človeka merilo vedno, ko razmišlja o sebi kot o necelevitem bitju v odnosu do absolutnega. Druga je razsežnost človeka kot družbenega bitja, ko si lahko akter ali žrtev; enkrat si akter nasilja nad drugimi, drugič sam žrtev."

Zdaj pa h kongresu PEN. Kako je bilo na Bledu, tem "mitskem kraju slovenske literature"?

"Z organizacijo kongresa smo imeli nekaj težav. Na Bledu teh ni bilo. Sprejeli so nas zelo gostoljubno, tako občina kot hoteli. Občina nas je prav pocrkjala. Zelo smo zadovoljni z agencijo Albatros, ki je poskrbela za logistiko kongresa. O Bledu torej vse najboljše. Tudi država se je izkazala s primereno podporo."

Je mogoče primerjati ta kongres s tistim pred 40 leti?

"Imeli smo srečo, ko smo našli film o kongresu 1965, ki je bil narejen v čisto privatni režiji. Film je zelo kvaliteten; zrežiral ga je režiser France Kosmač. Zavrteli smo ga na otvoritveni slovesnosti in z njim dosegli magični učinek. V ljudeh je zbudil zgodovinski spomin in nostalgijo. Tudi ta film je hommage Bledu in Sloveniji kot celoti. Svetovni PEN pa je postal tako velika organizacija, da je pravi mastodont in ima tudi temu primerne težave, preden se obrne in kam premakne. Svetovni PEN zdaj združuje že 142 centrov, za kar potrebuje posebno logistiko. Hkrati so razmere po svetu zelo različne. V Sloveniji se mogoče komu zdi, da za vse tisto, kar PEN počne, ni več prave potrebe. Toda v Aziji in Afriki so narodi, literati in jeziki, ki jim vsaka akcija PEN ogromno pomeni. Prvič v zgodovini PEN se je zgodilo, da je na kongres lahko prišel Kitajec Wang Yi. Prišli so člani tibetanskega centra PEN, ki živijo v izgnanstvu v Indiji. Prišli so afriški in iranski pisatelji, ki so bili vsi po vrsti že zaprti, zato ker mislijo in pišejo, živijo pa v azilih v Evropi in Ameriki. Tu je nastalo kakih 30 mest azilov, ki so se odločila za pomoč pisateljem, ki jo potrebujejo, da v miru preživijo kako leto, med njimi pa so morda tudi bodoči kandidati za Nobelove nagrade. Ob pomoči posameznim ustvarjalcem bo moral PEN poskrbeti za to, da bodo lahko manjše jezikovne skupnosti in kulture ohranjale svojo identiteto. In da ne bosta književnost in umetnost postala zgolj potrošno blago. Knjiga pač niso hlače, narejene samo za eno sezono."

Ima PEN tudi v Sloveniji še kaj dela?

"Zmotno bi bilo misliti, da je v Sloveniji ob doseženi visoki ravni človekovih in drugih pravic že vse v redu. Sprejeli smo resolucijo in stališče do problemov pri nas. Imamo sodne procese proti literaturi, naše manjši-

ne v sosednjih državah še vedno nimajo zagotovljenih vseh jezikovnih in kulturnih pravic."

PEN je svetovna organizacija in kot taka podvržena spremembam v svetu. Leta 1965 je bil svet razdeljen na vzhodni in zahodni blok, danes je na t. i. demokratični in nedemokratični svet ...

"Mi včasih prehitro nasedemo na to delitev, ki ni tako enoznačna, kot se morda sliši. Ameriški tip demokracije pripada nekemu načinu mišljenja. Ko ga skušajo vsiliti Irčanom, Iranem, Korejcem in Kitajcem, zadenejo ob njihov tradicionalni način razmišljanja, ki je povsem drugačen. Dopustiti jim moramo, da oblikujejo svojemu načinu videnja sveta primerni tip demokracije in spoštovanja človekovih pravic. Demokracija in človekove pravice da, toda ne tako, da tem ljudem odvzameš njihovo duhovno substanco. Sicer pa se Kitajci razmeroma uspešno odzivajo na pobude zahodnega sveta, podobno kot so se Japonci, ko so industrijsko kulturo sprejemali tako, da so pripadnost podjetju definirali kor pripadnost nekakšni razširjeni družini. Drugače je v islamskem svetu, kjer naše pobude zadenejo ob njihove povsem drugačne temelje in povzročijo to, da se začno ti ljudje pobijati med seboj. To pa ni dopustno. Amerika se obnaša enako, kot so se obnašali kralji v časih brutalnega pokristjanjevanja z ognjem in mečem."

Kongres je imel tri okrogle mize. Prva je bila o jeziku. Je ta še osrednjega pomena za obstoj naroda?

"Jezik ni samo instrument sporazumevanja. Je več. Izraža duhovno podobo skupnosti, ki ga govori. Jezik sam vpliva na oblikovanje te podobe in obratno - naše dožemanje sveta vpliva na jezik. Zato so si jeziki med sabo različni, v enih je bolj poudarjena ena, v drugih druga razsežnost. Če nekemu vzameš njegov jezik, mu vzameš njegovo duhovno substanco, njegovo posebnost in kolektivno osebnost."

Za drugo okroglo mizo ste govorili o literaturi kot zaščitnici kulturne krajine.

"Domneva se, da literatura opisuje kulturno krajino, naravo, kakor jo je človek preoblikoval po svoji podobi, literatura pa jo skuša zavarovati. Sam mislim, da se ukvarja z obema, tako z naravo kot s tem, kako jo človek preoblikuje, bodisi nasil-

no bodisi ustvarjalno. Zedinili smo se, da je bistven odnos do narave, da literatura sooblikuje ekološko zavest. Literati so naravni zavezniki ekoloških gibanj."

Jezik miru - literatura kot lingua franca. Za kaj je šlo za tretjim omizjem?

"Eden od referentov je trdil, da je to nesporazum, da je naslov mišljen metaforično, tako kot rečemo, da je glasba univerzalni jezik, ki ne potrebuje prevajanja. Tudi literatura je tu mišljena metaforično. Literatura v prevodih nam pomaga, da smo v stiku in se med seboj spoznavamo. Vprašanje je, ali lahko na ta način zmanjšamo konflikte. Ali lahko, če prebereš Selimovičev roman Derviš in smrt, dobiš globlji vpogled v islamski svet in njegov način razmišljanja in postaneš manj nerazpoložen do tega sveta? Jaz sam v to verjamem, in to se mi zdi za ta svet zelo pomembno. Če bi Bush prebral kako knjigo te vrste, bi bil mogoče manj ošaben in bolj razumevajoč do teh kultur."

Nekdo je zapisal, da seznam udeležencev ni bil tako eminenten kot leta 1965?

"Tudi to pot so prišli vrhunski avtorji. Za nigerijskega pesnika Niyija Osundareja vsi trdijo, da je tako dober, da če je kaj pravice na svetu, bo dobil Nobelovo nagrado. In ko bo nekdo čez 10 ali 20 let gledal seznam udeležencev kongresa 2005, bo rekel: A vidiš, med njimi je bil tudi Nobelovec! Prišel je Ronald Harwood, ki je dobil oskarja za scenarij filma Pianist. Prišel je svetovno znani sociolog Thomas Luckmann, ki je celo slovenskega rodu. Velik pisatelj je tudi Jiri Gruša, predsednik mednarodnega PEN. Evropsko ime je Arto Paasilina, najbolj bran finski pisatelj, preveden v več kot 40 jezikov. Petra S. Beaglia iz Amerike, avtorja fantazijske književnosti, primerjajo s Tolkienom ..."

Kako so vsi ti tako različni avtorji doživljali Bled in Slovenijo?

"Velik poudarek smo dali literarnemu dogajanju. Na Bledu smo priredili večer slovenske poezije. Goste smo peljali na različne literarne večere po Sloveniji, v Trzin, Domžale, Radovljico, Grosuplje, Hrovačo pri Ribnici ... Povsod so jih lepo sprejeli, spoznali so slovensko gostoljubnost. Bled so tudi oni doživeli kot Prešernovo podobo raja."

Ali lahko, če prebereš Selimovičev roman Derviš in smrt, dobiš globlji vpogled v islamski svet in njegov način razmišljanja in postaneš manj nerazpoložen do tega sveta? Jaz sam v to verjamem in to se mi zdi za ta svet zelo pomembno. Če bi Bush prebral kako knjigo te vrste, bi bil mogoče manj ošaben in bolj razumevajoč do teh kultur.

ESEJ

Snovanja

Pisatelj Tone Peršak je po 71. svetovnem kongresu Mednarodnega PEN na Bledu za naš časopis napisal esej o vlogi književnosti in književnikov v procesu globalizacije

Književnost v prostoru in času globalizacije

Globalizacija kot koncept razvoja je civilizacijska stranpot, rak, ki razžira vse oblike človeških skupnosti in klasično kulturo kot osnovo civilizacije.

TONE PERŠAK

Na 71. svetovnem kongresu Mednarodnega PEN-a na Bledu je potekala tudi razprava o vlogi in nalogah te organizacije, glede na vse težji in vse bolj neustrezen položaj književnosti v svetu oziroma času in prostoru globalizacije. Razmišljanje, da bi se Mednarodni PEN moral v prihodnje bolj posvetiti tudi vprašanju o položaju književnosti v sodobnem svetu in vprašanju, ali svet še priznava književnosti ustrezní pomen ali ne, je bilo posebej poudarjeno v okviru delavnice z naslovom Pen v svetu. Po mnenju posameznih udeležencev (Borisa A. Novaka iz Slovenije, Antona Hykšiča iz Slovaške idr.) naj bi že 85-letni mednarodni PEN v zadnjem času nekoliko zanemaril teme, ki zadevajo samo književnost in njeno vlogo ter pomen v sodobnem svetu. Skraška, po mnenju nekaterih razpravljavcev se je PEN usmeril zlasti v vlogo humanitarne organizacije in posvetil veliko pozornosti političnim temam in mirovništvu, kar je nesporno tudi ena ključnih nalog Pen-a, premalo pozornosti pa, kot rečeno, ožje literarnim vprašanjem. Tudi podpisani sem predlagal, naj se Pen bolj posveti tudi vprašanju, ki jih pred književnost in književnike postavlja proces in zlasti doktrina globalizacije, ki se zdi sovražna do tradicionalnega razumevanja umetnosti in kulture v celoti in pogledov, ki izhajajo iz humanistične usmeritve. Položaj kulture v takem pomenu besede, kot najbrž še prevladuje v Evropi, se pod pritiskom globalizacije slabša. Ta položaj in tradicionalno razumevanje kulture sta nasprotna doktrini globalizacije, ki še bolj drastično, kot je to počel vulgarni marksizem, postavlja v ospredje samo ekonomsko učinkovitost in z njo povezano potrošništvo. Ker je tako, doktrina globalizacije v bistvu mora zavračati vse, kar odstopa od povprečja; tudi klasično kultu-

ro, ki sama po sebi predpostavlja elitnost, izjemnost in posebnost; seveda v duhovnem pomenu besede.

Globalizacija kot razvojni (in politični) koncept, oblikovan po meri največje gospodarske sile in multinacionalk, pomeni nadgradnjo in izpopolnitev koncepta industrializacije in vidi razvoj zgolj kot nenehno gospodarsko rast, kar pomeni nenehno rast dobičkov. Koncept temelji na kapitalu in njegovi, na videz samodejni težnji po stalnem oplajanju in rasti. S tem skladen je koncept množične proizvodnje ob čim nižjih stroških, spremljan in podprt s konceptom nenehnega stopnjevanja trošenja proizvodov, ki morajo biti taki, da sami spodbujajo vedno novo trošenje, ne da bi spodbujali občutke zadovoljitve potreb, zadovoljstva z doseženim ipd. Zato globalizacija postavlja v ospredje koncept množične kulture, ravno tako podvržene imperativu množične proizvodnje začasnih (modnih) vrednot oziroma zasnovane tako, da zajame čim širši krog potrošnikov, katerih potrebe (na videz) zadovoljuje s čim bolj kratkoročno delujočimi artefakti (popularna glasba, hollywoodski film, modne knjige, ki sodijo v trivialne vrste književnosti ali se spogledujejo s trivialnostjo, kar velja za t. i. fantazijsko književnost, roman, ki se navezuje na kriminalke ipd.). Pod vplivom globalizacije se potemtakem tudi na področju kulture uveljavlja zakon univerzalnega potrošništva. Po eni strani industrija zabave s pritiski prek javnih občil izvaja kampanjo, češ da so tudi doslej jasno razmejeni artefakti množične kulture enakovredni tradicionalni ali elitni kulturi, in nas prepričuje, da je npr. neka skladba iz zvrsti pop glasbe enakovredna delom Beethovna ali Mozarta ali da je žanrski film (hollywoodska kriminalka ali akcijski film) enakovreden uprizoritvi Shakespearove tragedije ali Harwoodove drame v Drami SNG. Po drugi strani, kar je morda še bolj nevarno, apostoli globalizacije

je vnašajo v organizacijo kulturnega življenja, v kritiko in celo v na videz resno kulturno publicistiko govor in kriterije množične kulture. Zato na področju kulture opažamo "trende" ali modne pojave, modne avtorje, ki jih tako rekoč ustvarjajo javna občila ali kulturni menedžerji, npr. lastniki galerij na področju likovne umetnosti ipd. Hkrati pa zagovorniki takega prizadevanja zavračajo poskuse

na književnost v času baroka itd.), medtem ko Zolajevga cikla o rodbini Rougon-Macquart ali Balzacovega ciklusa romanov Človeška komedija nikakor ni mogoče enačiti s tovrstnimi pojavi.

Organizacije, kakršna je Pen, resne literarne in širše zasnovane revije za kulturo, umetnostna kritika in publicistika bi se potemtakem morale zavestno upreti pritisku globalizacije in izpostavljati

čredo, čeprav ves čas ponujajo iluzijo individualnosti ("ostali boste trajno mladi", "samo vi boste lepo zagoreli", "samo vaša barva las bo taka in taka", "samo vi boste ostali vitki, če boste jedli ..."). Ideologija globalizacije nam skuša podtakniti skrčenje človeškega bitja na dimenzijo čim bolj učinkovitega proizvajalca izdelkov za množično potrošnjo in dimenzijo nenasičenega, nikoli zadovoljenega potrošni-

Prešernova podoba raja

uveljavljanja estetskih kriterijev na področju moderne umetnosti, zavračajo domnevno akademsko kritiko in se tako rekoč z gnusom odvrčajo od vsega, kar je izrazito p/osebno, izjemno in kar se ne podreja diktatu kriterijev in vrednot množične kulture. V kulturo vdirajo zakoni množične proizvodnje iz gospodarstva. Proizvode, ki so uspešni na trgu, je treba obnavljati, kar pomeni, da je uspešne teme, junake ali motive treba reciklirati, kar vidimo zlasti na področju filma (Vojne zvezd, Jamesi Bondi, Matrice itd.) in tudi že na področju književnosti (več delov Gospodarja prstanov, serija knjig o Harryju Potterju ipd.). Seveda bo kdo, ki pozna kulturno zgodovino, ugovarjal, da se to ne dogaja prvič in da smo serije poznali že tudi prej. Res je, da so se takšni primeri že pojavljali, vendar bolj ali manj izključno na področju trivialne književnosti (kriminalni roman, bukolič-

pozitivni naboj posebnosti oziroma osebnosti (individualnosti) ali izjemnosti in nadčasovne vrednosti izpričanih umetniških dosežkov. V bistvu mora ravno na področju kulture prevladovati koncept elitnosti, če želimo ohraniti suverenost duha in misli v spopadu z diktatom modnosti in zniževanja kriterijev, kar dela producent, ki želi pritegniti množico potrošnikov, ki tudi knjigo trošijo na enak način kot kak drugi proizvod, namenjen za iz/trošenje (npr. modne dodatke, "letžnje pomladne barve hlač" ipd.). Če kje, v kulturi mora prevladovati kot vrednota unikatnost mojstrov in serijami proizvodov, ki naj bodo dostopni vsem. Pri tem gre še za veliko več. V resnici tudi na ravni vsakdanjega življenja in celo na področju trošenja industrijskih proizvodov ne bi smeli v celoti prevladati koncepti, ki jih zagovarjajo apostoli globalizacije. Kajti ti koncepti spreminjajo ljudi v

ka teh proizvodov. Njen imperativ je: čim več trošiti, da bomo lahko čim več proizvajali in da bodo lastniki kapitala imeli čim večje dobičke. In to naj bi veljalo tudi za področje kulture. To pomeni, da je večino ljudi treba spreminiti v množico čim bolj enakih osebkov, v navidezno skupnost, ki jo povezuje v bistvu samo težnja po zadovoljevanju vsiljenih potreb. Vse to v resnici nima nič opraviti s kakovostjo življenja, kar se odraža tudi v tem, da ideologije globalizacije zanimajo samo bolj ali manj mladi ljudje, ki jih je lažje usmerjati in ki so potrebni kot proizvajalci ter kot potrošniki hkrati (odpisovanje upokojencev ipd.). Globalizacija kot koncept razvoja se potemtakem zdi kot civilizacijska stranpot lahko bi celo rekli kot rak, ki razžira ne le vse oblike človeških skupnosti, ki temeljijo na pripadnosti in ne le na materialnih potrebah, temveč tudi klasično kulturo kot osnovo civilizacije.

DEDIŠČINA

Snovanja

Budnarjeva hiša, muzej ljudske stavbne dediščine in načina življenja srednje velikega kmeta iz prejšnjega stoletja, je vzorčni primer nekdanje ljudske gradnje, popolnoma vpete v prostor in prilagojene potrebam.

Se sploh zavedate, kaj imate?

JASNA PALADIN

VZgornjih Palovčah, na začetku te slikovite vasi ce nad Kamnikom, že stoletja počiva Matjaževa hiša. Domačemu imenu so domačini, kakor je nasploh navada na slovenskem podeželju, dodali še ime po zadnjem lastniku, tako da je hiša po okolici znana predvsem kot Budnarjeva domačija. Vsaj 300 let že kljubuje času, zadnja leta spomeniško zaščitena in strokovno obnovljena, kar ji je življenje podaljšalo še za nekaj rodo obiskovalcev. A Budnarca, kakor ji pravijo ljubitelji, ni le obnovljena hiša, ampak živi muzej nekdanjega kmečkega življenja, saj je po zasluzi upraviteljice Ive Šubelj Kramar v zadnjih letih postala edinstven primerek ljudske stavbne dediščine s prikazom kmečkega načina življenja pred približno sto leti.

V svojem poslanstvu je Budnarjeva hiša precej osamljena. Narejenih je bilo že mnogo strokovnih raziskav in obsežnih študij o načinu gradnje in življenju naših prednikov, pa vseeno se zdi, da je slovenska stavbna dediščina večini arhitektov in gradbenikov danes neznan in premalo pomembna. Že Valvazor je v 18. stoletju v svojem značilnem natančnem slogu zapisal: "Gorenjci imajo imenitne hiše: v mnogih krajih lepo zidane, ponekod tudi z lesom krite, navadno pa iz lesa grajene in s slamo krite, ki pa so drugače snažne. Marsikje so velike vasi; ponekod, zlasti v hribih, stoje le posamezne hiše, vendar je tudi v gorah veliko vasi."

Ceprav se je dediščina stavbarstva na Slovenskem vseskozi spreminjala, je vsem obdobjem kar nekaj značilnosti skupnih. Grajene stavbe in celotna naselja so bila prilagojena naravnim danostim, predvsem obliki in kakovosti zemljišča, vodnim površinam in vremenskim razmeram. Gradili so z

materialom iz neposredne bližine, in to tako, da so bili prostori za njihov način življenja kar se da funkcionalni, hkrati pa tudi na zunanji primerni njihovem položaju v družbi. Vseskozi pa so graditelji tudi spoštljivo upoštevali in dopolnjevali izročila iz preteklosti ter pazili, da so s svojim gradbenim posegom v okolje naravi čim manj škodovali. Z vsem naštetim se današnji načrtovalci izra-be prostora in arhitekti ne morejo pohvaliti. Budnarjeva hiša, muzej ljudske stavbne dediščine in načina življenja srednje velikega kmeta iz prejšnjega stoletja, je vzorčni primer nekdanje ljudske gradnje, popolnoma vpete v prostor in prilagojene potrebam. Postavljena na prisojno pobočje palovških gričev, predstavlja tridelčno vrhloveno domačijo prehodnega tipa med gorenjskim in osrednjeslovenskim domom.

Prizadevanja za zaščito omenjene hiše so se v Kamniku začela že ob koncu 60. let 20. stoletja, ko je v njej še živel njen zadnji lastnik Cvetko Budnar. Za ohranitev Matjaževe hiše kot etnološkega spomenika "in situ" sta se takrat zavzela Kulturna skupnost Kamnik na čelu s takratno ravnateljico kamniškega muzeja Mirino Zupančič in Zavod za varovanje kulturne dediščine iz Kranja. Hišo je občina odkupila leta 1986, dve leti kasneje pa so se na osnovi konservatorskega načrta, ki je podal smernice za gradbene posege ter program za namembnost hiše po obnovi sami, na njej že začela obnovitvena dela. Leta 1991 je bila Budnarjeva hiša razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena ter tako za nadaljnje generacije ohranjena in zaščitena pred propadom. Nad njo še vedno bedi etnologinja, konservatorica Mojca Terceļ Otorepec z Zavoda za varovanje kulturne dediščine iz Kranja.

A smisel skrbi za stavbno dediščino ni le v obnavljanju in ohranjanju, ampak pred-

Budnarjeva domačija

vsem v razumevanju vrednot slovenskega podeželja, kar bi moralo biti izhodišče za načrtovanje sodobnih gradenj na podeželju, to pa se da doseči le s prikazom načina življenja v stavbi sami, kar je upraviteljici Budnarjeve muzejske hiše nedvomno uspelo. Od konca leta 1998, ko je upravljanje hiše z vsem srcem in z vrsto idej prevzela Iva Šubelj Kramar, Budnarca živi. Tako kot je živila pred stoletji, živi danes s svojimi sosedi, z drugimi krajanji v Zgornjih Palovčah in za vse, ki cenijo dediščino naših prednikov. Teh pa je po zaslugi bogatega strokovnega programa v Budnarci iz leta v leto več.

Iva Šubelj Kramar, gradbenica po izobrazbi in izkušena poznavalka slovenske stavbne dediščine, je Budnarjevo hišo prevzela z željo, da bi ohranila staro hišo in še naprej gojila pristen slovenski dom. "Obiskovalcem Budnarjeve hiše si prizadevam predstaviti, od kod smo prišli in kakšna je naša dediščina. Za to ni dovolj le ogled obnovljene stavbe, treba je razumeti bivanjsko kulturo ter imeti posluh za sočloveka. Moja želja je, da bi vsak obiskovalec začutil, kako je v teh prostorih, v prepišni in zadimljeni črni kuhinji, brez elektrike in tekoče vode živila gospodinja

desetletja nazaj. Kako so ljudje v sožitju z naravo kmetovali in se v teh skromnih prostorih veselili. To je naša dediščina, to je naša slovenska hiša in to je naša energija," vzneseno pripoveduje Iva in doda, da je zelo pomembno, da takšna stavba še naprej živi v svojem prvotnem okolju.

V Budnarci se že sedmo leto vedno nekaj dogaja. Nedeļe so tiste, ki s pestrim programom vabijo tako domačine kot izletnike iz vse Slovenije, vse bolj pogosto pa tudi tuje turiste. Izdelovane adventnih venčkov, velikonočnih butaric in pisanih pirhov, peka kruha v krušni peči in cvrtje flancatov na predpečku, ličkanje koruze, praznik kolin, petje ljudskih pesmi, predavanja in narodopisno obarvane razstave je le skromen del programa, ki se je doslej že odvijal v tej muzejski hiši v času sezone od oktobra do junija. Če poletje se upraviteljica, tako kot nekdanj okoliški kmetec, preseli na Veliko planino v Preskarjev stan, edino še ohranjeno ovalno velikoplaninsko bajto pri nas, kjer na podoben način kot v Zgornjih Palovčah radovednim obiskovalcem planine skuša približati življenje pastirjev. Oktobra pa se polna idej in energije Iva Šubelj Kramar vrača v Zgornje Palovce.

Knjiga vtisov v Budnarjevi muzejski hiši kaže, da je upraviteljica s svojim delom stopila na pravo pot, še najbolj pa pritegnejo zapisi tujcev, ki so nad obnovljeno hišo navdušeni. "Čestitke za to zelo pomembno kulturno in zgodovinsko delo, ki ga opravljate zase in za vso Evropo. Se sploh zavedate, kaj imate?" je med drugim pred tremi leti na primer zapisal navdušen Britanec. Značilno stavbarstvo nam priznavajo in brez izjeme zavidajo vsi tuji poznavalci, a kaj nam pomaga, če smo bolj kot v poznavanju in spoštovanju lastne dediščine prizadevni v posnemalnju tujega blišča in preziranju lastnega etnološkega bogastva. Kot kaže, se zares ne zavedamo, kaj imamo in kako bi lahko dediščino, za rekonstrukcijo katere marsikje v tujini nimajo več možnosti, ne le ohranjali, ampak tudi tržili.

Možnosti so odlične, a kaj, ko je upraviteljica zaradi premajhne moralne, organizacijske in finančne podpore lastnice, Občine Kamnik, vse preveč osamljena. Usoda takšnega objekta ne sme biti prepuščena entuziazmu enega samega človeka. Dokler se kamniška in širša slovenska skupnost tega ne bo zavedala, je usoda Budnarce negotova.

Moja želja je, da bi vsak obiskovalec začutil, kako je v teh prostorih, v prepišni in zadimljeni črni kuhinji, brez elektrike in tekoče vode živila gospodinja desetletja nazaj. Kako so ljudje v sožitju z naravo kmetovali in se v teh skromnih prostorih veselili.

To je naša dediščina, to je naša slovenska hiša in to je naša energija.

USODE, GODOVI

AMIO Snovanja

Poklicati so morali policijo, da je posredovala. Mož je prišel domov z razbito arkado, sosed pa z zlomljenim palcem.

Grmelo je in se bliskalo

Glas o sosedu je
šel, kot je že v
navadi ob
takih
priložnostih, od
ust do ust.
Ženske so
spravile na dan
podrobnosti,
resnične in
izmišljene, tudi
o sosedinem
možu, o tem
zakaj je ostal
brez službe in še
kaj drugega, za
kar je
zmanjkalo časa,
da bi mi
Albinca
razložila.

MILENA MIKLAČIČ

Včasih človek ne ve, ali bi se smejal ali jokal. Kakšna zgodba, ki se na videz bere kot tragedija, v sebi skriva neopazne podtone, ki ob poslušanju, hočeš-nočeš sprožajo nasmeške. Še dobro, da ima Albinca smisel za humor, drugače res ne vem, kako bi se najino srečanje razpletlo. "S sosedo sva bili prijateljici še iz šolskih let," mi je pripovedovala Albinca, medtem ko si je polagala mrzle obkladke na pomodro oko.

"Veliko skrivnosti sva si izklepetali, veliko sva se pogovarjali. Obe sva imeli težave v zakonu, z zdravjem otrok, s taščama. Nekaj časa nisem bila zaposlena, in razumljivo je bilo, da nisem mogla 24 ur na dan čepeti doma. Kljub prijateljstvu sem vseeno opazila, da se je včasih, ko smo pri nas kupili kaj novega, "držala" name. Na prvi pogled niti ni bilo opazno, le da je takrat ali kaj zbolela ali morala nujno po opravkih, da se nekaj časa niswa srečevali. Tolažila sem se, da je taka zaradi moža, ki je izgubil službo in je bil doma na čakanju. Če je le mogla, me je

spominjala na mojo postavo, ker sem se po porodu precej zredila. Bila sem kot žoga, ona pa ne. Vendar je to naredila tako, da me je "tolažila", v bistvu je pa zadevo kar naprej sama pogrevala. Tudi moj mož se je "nalezel" teh pogovorov in me je rad zafrkaval in dražil, da bi mu bilo kar prav, če bi zvečer zavil k sosedu. Do mojega šepa mu, vsaj po njegovih besedah, ni bilo kaj dosti. Vedela sem, da se šali, in sem jih zato ponavadi preslišala. Slučajno je bila nekoč na obisku ena od mojih tet, ki je njegovo besedičenje ujela na ušesa. Ne bodi vrag, povsem drugače, kot so bile izrečene!"

Teta Veronika je sodila še v tisto generacijo, ki je rasla v težkih vojnih razmerah in mogoče prav zaradi tega je vsako besedo, ki jo je slišala, vzela zares.

"Še toplo novico je pri čiš odnesla moji mami. Si predstavljate, da vam nekdo prinese na nos, kako ga vaš zet lomi z drugimi ženskami, medtem ko vaša hči ziblje doma že drugega otroka? Mama ni vedela, kje se je glava drži, tako je norela po hiši. Nemudoma me je poklicala in prej, preden sem ji lahko dopovedala, da vse skupaj ni res, da se je Veronika izmislila, slabše je

bilo. Mama je začela graditi drzne scenarije o tem, kaj vse se bo iz te zetove avanture še izcimilo in malo je manjkalo, pa bi mi predlagala, naj se odselim nazaj domov, da ne bom, po njenih besedah, preveč trpela ob nezvestem možu. Lasje so mi šli pokonci, toda nič ni pomagalo. Še dobro, da je bil na začetku najinega prepira mož odsoten, drugače bi bilo še huje," je s solzami v očeh, toda med smehom pripovedovala Albinca.

In potem se je zgodilo tisto neizbežno. Veronika je še drugim namignila, kakšne sorte je sosedu njene nečakinje, da ni tako poštena, kot se dela. Seveda so ženske staknile glave in na dan privlekle še marsikaj drugega, še bolj pikrega in še bolj popopranege. Glas o sosedu je šel, kot je že v navadi ob takih priložnostih, od ust do ust ... Ženske so spravile na dan podrobnosti, resnične in izmišljene, tudi o sosedinem možu, o tem, zakaj je ostal brez službe in še marsikaj drugega, za kar je zmanjkalo časa, da bi mi Albinca razložila.

Vas, v kateri živita obe družini, šteje le nekaj sto prebivalcev. Priseljencev je malo, vaščani pa se med seboj poznajo celo bolje, kot da bi živeli pod isto streho.

"Ko sem šla zjutraj po kruh, sem v trgovini izvedela, da je sosedu tako jezna name, da z menoj ne bo nikoli več govorila," je nadaljevala Albinca. "Zdelo se mi je, kot da bi me nekdo s kolom po glavi. Bila sem osramočena, užaljena in prizadeta. Po tistem sem preklinjala opraviljivke, ki nimajo drugega dela, kot da trosijo laži! Odvihrala sem domov in se "spravila" na mamo, ker je začela s tistim nesmiselnim čenčanjem. Poklicala sem še teto, ki se je delala nedolžno, da ona že ni nič kriva, da je itak povedala "samo" mami ..."

Vas se je, v veseljem in napetem pričakovanju, razdelila na dva tabora. V vaškem bifeju so kresali šale na račun seksualnih podvigov Albinčinega moža in lepe sosedu, ženske pa so doma nastale situacije še bolj podžigale z najrazličnejšimi domnevmami.

Albinca je planila v jok. "Vedela sem, da bo še hudo. Najprej je počilo, ko sta se srečala moj mož in sosed. Oba sta bila že malo okrogla, žal. Najprej so padle hude besede, potem pa sta se drug drugega lotila še s pestmi. Poklicati so morali policijo, da je posredovala. Mož je prišel domov z razbito arkado, sosed pa z zlomljenim palcem.

Da bi bila mera polna, sta se Albinca in mož doma še sporekla. Prvič, odkar sta bila poročena, je Albinca spala sama.

"Takrat sem si prisegla, da se bom z obiskovalkami pogovarjala le še o vremenu," je dejala žalostno.

Tudi sorodnic ni več vabila k hiši. Z mamo pa sta imeli kar dve leti zelo tih in redkobeseden odnos.

"Žal mi je le, da sem izgubila dobro sogovornico. Toda splet dogodkov je bil tak, da česa drugega ni bilo pričakovati," je dodala Albinca.

Prazniki in godovi

Urh in "neverni Tomaž"

JOŽE KOŠNJEK

Pregovor, da se mora ob prazniku Petra in Pavla začeti vročina, letos drži, saj je že nekaj časa pasje vroče. Zato se je svetnikov, ki se jih spominjamo v tem času, upravljeno prijel vzdevek "poletni svetniki".

Danes, na prvi julijski dan, je praznik škofa Oliverja, mučenca Julija, puščavnika Teobalda ali Bogoslava in svetopisemske žene Estere, ki naj bi živela okrog 500 let pred Kristusom. Bila je judovsko dekle. Postala je kraljica in, kot pišejo, veliko naredila za judovsko ljudstvo.

Jutri, v soboto, 2. julija, je na koledarjih napisanih več

svetnikov: škof Oton Bamberski, ki se je rodil leta 1062 na Svabskem in postal pomemben škof v Bambergu (ta škofija je imela posesti tudi na Koroškem), od koder se je širilo krščanstvo tudi med Poljake, ter mučenca Francišek Regis in Bernardin Realino s tovariši. Jutri se kristjani spominjajo dneva, ko je Marija, mati Jezusa, obiskala svojo sorodnico Elizabeto, mater Janeza Krstnika. Zaradi tega dogodka se imenuje praznik Marijino obiskanje.

V nedeljo, 3. julija, bo praznik škofa Anatolija in apostola, mučenika Tomaža, ki so ga ubili v okolici indijskega mesta Madras. Tomaž

je zelo znan svetnik in tudi ime je med Slovenci pogosto (Tomo, Tomi, Tomislav ...) Ker ni verjel, da je Jezus po križanju res vstal od mrtvih, se je tega apostola iz okolice Genezarskega jezera prijelo ime "neverni Tomaž". Beseda Tomaž izhaja iz aramejske besede "toma" in pomeni "dvojček".

V ponedeljek, 4. julija, bo praznik zelo znanega svetnika Urha. V knjigi Silvestra Čuka o svetnikih je zapisano, da mu je na Slovenskem posvečenih kar 85 cerkva. Urh je bil Bavarec, kjer se je rodil okrog leta 890. Izobrazil se je v benediktinskem samostanu v Švici. Leta 923 je bil izbran za škofa v Augsbu-
burgu. Škofijo je vodil petdeset let. Ko so leta 955 Ogrji oziroma Madžari napadli mesto, je Urh sam poveljeval obrambi in jih premagal in tako rešil vzhodne dežele frankovskega kraljestva pred njihovimi napadi. Po tem porazu so se Ogrji umirili in za stalno naselili na ozemlju današnje Madžarske. V tem pogledu je bil Urh rešitelj pred ogrsko nadlogo tudi za Slovence.

V torek, 5. julija, bo praznik apostolov Slovanov Cirila in Metoda. V nekaterih knjigah, na primer v knjigi Nika Kureta Praznično leto Slovencev, je njun god zapisan 7. julija ali celo 14. februarja zato, ker je na ta dan leta 869 Ciril umrl. Ciril in Metod sta bila rojena v Solunu leta 826 (Ciril) in 812 (Metod), umrli pa sta leta 869 (Ciril) oziroma 885 (Metod). Sta zavetnika ljubljanske

naškokofije. Ciril in Metod sta meniški imeni. V resnici jima je bilo ime Konstantin (Ciril) in Mihael (Metod). Z njima so povezane zanimive zgodbe. Ena od njih pravi, da sta potovala tudi po Gorenjski in prenočevala v bližini Mojstrane, v rodinski cerkvi sv. Klemenca pa hranijo relikvije tega svetnika, ki naj bi jih prinesla sama sveta brata.

V sredo, 6. julija, se Katoliška cerkev spominja device in mučenke Marije Goretti (1890-1902), deklice iz okolice Rima, ki jo je več kot dvajsetkrat zabodel vanjo zaljubljeni fant, ker je odklonila spolne odnose. Obsodil jo ga na 30 let ječe. Po prestani kazni je odšel v samostan.

V četrtek, 7. julija, bo praznik angleškega popotnika in kasnejšega škofa v nemškem mestu Eichstatt Vilhelma (701-787).

Zgodovina vladnega likovnega fonda sega v čas avstro-ogrske monarhije. Anarhija, ki je na tem področju vladala še štirideset let po drugi svetovni vojni, je povzročila, da je marsikatera umetnina narodnega pomena izginila. Zdaj naj bi pri Narodni galeriji stvari spravili v red.

Inventura likovne dediščine

MARJETA SMOLNIKAR

S pogodbo med izvršnim svetom skupščine Socialistične republike Slovenije in Narodno galerijo, ki sta jo stranki podpisali 6. marca 1986, je postala slednja "angel varuh" likovne kulturne dediščine. S pogodbo je namreč takratna slovenska vlada na Narodno galerijo prenesla pravico upravljanja likovnih del nacionalnega pomena, ki so visela v prostorih vladne palače, protokolarnih objektov, Kluba delegatov, Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije, Sklada Borisa Kidriča, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, vile Vikreče v Tacnu in vile Tartini v Strunjanu, na Užiški 7a in Bulvarju Avnoja 106 v Beogradu, v stanovanju na Linhartovi 3, Topniški 45 in Gorkičevi 16 v Ljubljani, pri tovarišu Stanetu Kavčiču, Zoranu Poliču, Janezu Zemljariču, Jožetu Rusu, Edvardu Kocbeku, če navedemo samo nekaj lociranih in dislociranih nahajališč. V posesti takratnega republiškega izvršnega sveta je bilo skupaj tisoč devetindvetdeset slik znanih, manj znanih in nezanih avtorjev, bile pa so se na šestintridesetih različnih naslovih. Devetnajst let po podpisu pogodbe, torej letos, je državni zbor Narodni galeriji naložil, da preveri, kaj formalno pravzaprav upravlja; katere slike s seznama, priloženega pogodbi, so ostale in kje so, katere pa so "dobile noge" in izginile.

Velika zmeda

Tri mesece je bilo časa, da predsednik države, vlada, ministrstva in vse druge službe, ki v vladno okolje spadajo, ugotovijo, kaj, kar po njihovih salonih, kabinetih, pisarnah in hodnikih

visi ter po kletih leži, ima inventarno številko Narodne galerije. Pogodba, ki sta jo podpisala generalni sekretar izvršnega sveta Janez Zajc in ravnateljica Narodne galerije dr. Anica Cevc namreč v II. členu določa, da drugopogodbena stranka, to je Narodna galerija, vsako likovno delo ob prevzemu zaznamuje. Ker vsi naloge očitno niso vzeli dovolj resno, je Narodni galeriji na pomoč priskočila višja instanca, torej ministrstvo za kulturo, ki je v dodatnem dopisu ustanove vnovič pozvalo, naj pri razčiščevanju zadeve vendar sodelujejo.

Trije meseci so minili, napredka (od leta 1986) pa nobenega bistvenega. Bistvo je, da se strokovnjaki Narodne galerije na lastne oči prepričajo, kaj od slovenske kulturne dediščine v vladnem likovnem fondu je in česa ni, oziroma da natančno ugotovijo, kaj manjka.

Za zdaj je o "zgodovinski" likovni inventuri znano naslednje. Narodna galerija je pristojna za šestindvajset lokacij. Po podatkih direktorja Narodne galerije dr. Andreja Smrekarja so jim revidiran seznam in kontaktno osebo posredovali iz devetnajst javnih služb, brez kontaktne osebe iz dveh, s treh lokacij so poslali odgovor, da v njihovih prostorih ni umetnin z inventarno številko Narodne galerije, z dveh lokacij pa ni nikakršnega odziva.

Generalno vzeto je vladni likovni fond velika zmeda. Vzrok je nedvomno v anarhiji, ki je na tem področju vladala od konca druge svetovne vojne do leta 1986, saj si je lahko do takrat iz tako imenovanega Zveznega zbirnega centra z umetninami postregel vsakdo, ki je bil pri koritu. Žal so tudi po podpisu pogodbe, ki naj bi stvari spravila v red, slike romale iz sobe v sobe, od hiše do hiše. Na ta način pa se je za marsikaterim delom velikih slovenskih slikarjev zabilasala sled. Primer. V vili Vikreče so med drugimi vise-

Matej Sternen, Negliže, po 1940

le slike Kmetija Matije Jame, Mak v vazi Ivane Kobilce in Sedeča dama Mateja Sterne. Glede na to, da sta v vili živel zakonca Pepca in Edvarda Kardelj, utemeljitelj jugoslovanskega komunizma, bo zanimiva ugotovitev, kje sta sliki zdaj. Če bo Narodna galerija, kajpada, svojo nalogo dosledno opravila. Drug, prav tako zanimiv primer je takratni Republiški komite za informiranje, ki je imel svoje prostore čez cesto vladne palače na Levstikovi 10. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je namreč v tej vili s svojo družino živel Miha Marinko, v prvih povojnih letih predsednik takratne

slovenske vlade in skupščine. Med dvajsetimi slikami je pogojno rečeno na komiteju visela tudi slika Ivane Kobilce Deklica. Tema dveh primerov je treba dodati Jožeta Rusa, Zorana Poliča, Edvarda Kocbeka in druge zgoraj omenjene "prisklednike".

Zmedo zase v zgodbi z umetninami narodnega pomena predstavljata nekdanji CK ZKS in sindikat, saj se načeloma ne ve, kje so. So se pa našli nekateri "dediči", na primer svobodni sindikati Dušana Semoliča, ki so prebrani, da so umetnine njihove in se vlade prav nič ne tičejo. Čeprav nihče natanč-

no ne ve, po čigavi logiki. Tako v prostorih CK ZKS kot tudi sindikata pa so med drugim visele slike velikega slovenskega impresionista Ivana Groharja. Na CK ZKS, recimo, Blejsko jezero.

Poglavje zase so tudi veleposlaništva nekdanje SFRJ. Umetnine, ki so tam visele, se bodo delile po znani formuli; slovenski avtorji pripadajo Sloveniji, hrvaški Hrvatom in tako naprej. Tako se mora po tej formuli med drugim iz nekdanje jugoslovanske ambasade v Washingtonu v Slovenijo vrniti slika Ive Subica Krizanterme,

Generalno vzeto je vladni likovni fond velika zmeda. Vzrok je nedvomno v anarhiji, ki je na tem področju vladala od konca druge svetovne vojne do leta 1986, saj si je lahko do takrat iz tako imenovanega Zveznega zbirnega centra z umetninami postregel vsakdo, ki je bil pri koritu.

RAZISKAVA

AVAX Snovanja

V vili Vikrče
so med drugimi
visele slike
Kmetija Matije
Jame, Mak
v vazi Ivane
Kobilce in
Sedeča dama
Mateja
Sternena.
Glede na to da
sta v vili živela
zakonca Pepca
in Edvard
Kardelj,
utemeljitelj
jugoslovanskega
komunizma,
bo zanimiva
ugotovitev, kje
sta sliki zdaj.

◀ 19. stran

iz Tunisa pa slika Ivana Vavpotiča z neznanim naslovom. Če te slike, se razume, niso dobile nog in odšle v zasebne roke.

Zmedo je mogoče slutiti tudi pri odgovornih za rezultate inventure. Gojko Zupan, državni sekretar v direktoratu za dediščino na ministrstvu za kulturo, pravi nekaj, direktor Narodne galerije dr. Andrej Smrekar pa nekaj drugega. Gojko Zupan: "Pred nekaj leti so bili na posameznih ministrstvih narejeni popisi umetnin in ocenjena njihova vrednost. Velika večina ima popise urejene. Seveda se posamezne stvari še iščejo, tu in tam je manko, večina stvari pa na seznamu je. V primerjavi s prejšnjimi popisi zdaj zadeve vsekakor bolje klapajo. Dejstvo je, da je v Narodni galeriji že med osemdeset in devetdeset odstotkov umetnin nacionalnega pomena." In še dr. Andrej Smrekar: "Dejstvo je, da je pojem vladni fond precej arbitraren in da Narodna galerija obvladuje le del tega fonda. Državni zbor, recimo, so popisali pri Mestnem muzeju. Do konca letošnjega leta naj bi bila evidenca zaključena, pripravljeno ovrednotenje in tako naprej. Menim, da smo na pravi poti te stvari urediti, dokler pa popis ne bo narejen, ne bo mogoče natančno reči, kaj manjka. Kaj bomo storili v zadnjem koraku, pa ni še nikomur povsem jasno. Ena od možnosti je, da se za manjkajoče umetnine na policiji vložijo prijave zoper neznanega storilca."

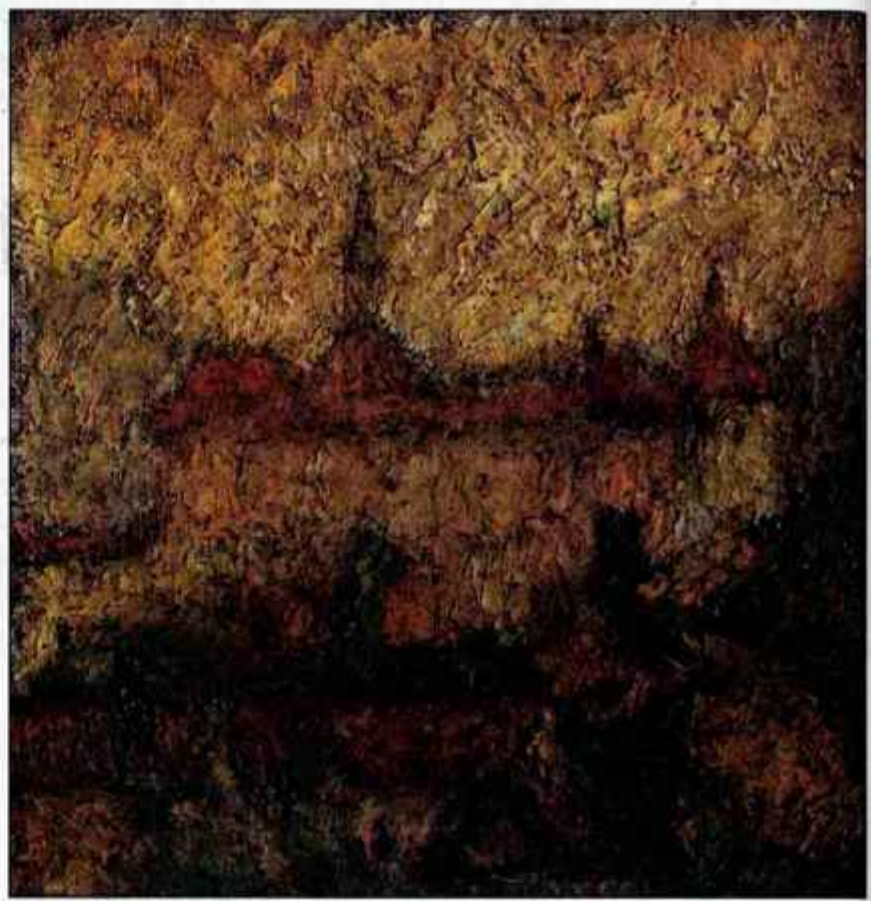
Že desetletja pa je jasno, da sta izginili sliki Fortunata Berganta: Ptičar in Prestar. Na razstavi tega baročnega slikarja iz Kamnika leta 1951 ju že ni bilo več. O njunem izginotju obstajata dve zgodbi. Ena pravi, da sta sliki takoj po vojni zgoreli, druga pa, da sta izginili. V katalogu, ki ga je Narodna galerija v času razstave izdala, vsekakor piše, da sta sliki izgubljeni in ne uničeni.

Ko smo ravno pri izgubljenih slikah, omenimo še Kmetovalca Ivana Groharja. Slika ni pogrešana, ker se ne ve, ali jo je Grohar sploh naredil. Možnost, da jo je, dr. Andrej Smrekar dopušča in pravi: "Nisem čisto prepričan, po fotografijah sodeč pa je mogoče povzeti, da je slika, na kateri je neka figura v domala naravni velikosti in je bila leta 1904 na razstavi v Beogradu, Groharjeva. Čeprav ni nikjer evidentirana. Posnetek sicer ni dovolj razločen, glede na motiv pa bi slika lahko bila njegova."

Ja, zmeda je tako rekoč začarana.

Zakladnica umetnin

Največji je fond v vladni palači, kjer bi moralo viseti štiristo enajst slik večinoma slovenskih likovnih umetnikov. Nekoč so v vladni palači visele umetnine: Ivana Groharja (Triglavske pogorje in Zimsko jutro), Matije Jame (med drugim Znamenje ob vodi, Bled, Mati z detetom, Krave na poljani), Riharda Jakopiča (med drugim Večer, Postavljanje mlaja, Čolnar, Ljubljanski grad, Kopalke, Drevesa, Kozolec, Žanji-

Rihard Jakopič, Škofja Loka, 1904

ca, Košnja, Sava jeseni), Ivane Kobilce (Rumene vrtnice), Iveta Šubica (Kolednik), Ferda Vesela (Slepe miši, Kvartanje, Motiv iz Benetk, Deček), Janeza Krstnika Schererja (Bohinj), Mateja Sternena (Deklica pri Čitanju) in tako dalje in tako dalje do štiristo enajst.

Del umetnin si je povojna slovenska vlada priskrbel pri zbirnem centru zaplenjenih umetnin, del fonda pa je podedovala. Po banu dr. Marku Natlačenu, ki je kupal izključno dela sloven-

skih umetnikov, v glavnem impresioniste.

Vendar ban Natlačen ni bil prvi, ki je v Sloveniji v imenu vlade oziroma za opremo državnih uradov kupal umetnine. Zgledoval se je po avstro-ogrskem modelu, imenovanem mobilienepo, po katerem je državne nakupe po imperiju opravljal direktor avstrijske galerije. Kar ni šlo v državne urade, je šlo v mobilienepo, nekakšen vladni servis, kjer so zbirali vse, kar je za opremo "kanclije" potrebno.

(Zdaj je dunajski "zbirni center" muzej.) Ker mobilienepo ni imel statusa muzeja, je lahko Narodna galerija leta 1922 nazaj odkupila enajst del slovenskih impresionistov.

Ker iz gradiva, ki ga je Narodna galerija leta 1986 "podedovala" od takratne slovenske vlade, ni razvidno, kaj je bilo v vladni fond pridobljeno do leta 1945 in kaj po njem, torej iz naslova nacionalizacije, bo marsikoga bolela glava, preden bodo stvari razčiščene.

Skrivnosti likovne dediščine

7

SEDMICA

MARJETA SMOLNIKAR

Nenavadna so pota Gospodova. In novinarjeva. Hodiš od vrat do vrat državnih ustanov oziroma uslužbencev in dobesedno "fehtaš" (ker te pač nihče nima za partnerja) za nekaj, kar je tako rekoč skupna last. Na koncu poti se znajdeš na začetku; pred vrati, na katera si najprej potkal. Recimo, Narodne galerije.

Direktorja zakladnice slovenske likovne dediščine dr. Andreja Smrekarja sem zaprosila za seznam vladnega likovnega fonda. Veste, kaj mi je gospod odgovoril? Da "spiski vladnega fonda niso javni". Halo. Dvajset let stari dokumenti, ki so tako rekoč narodova kulturna dediščina, naj bi bili državna skrivnost

in na vpogled samo posvečenim. Za mnenje, ali so seznanmi skrivni ali javni, sem zaprosila še ministrstvo za kulturo. Veste, kaj so mi tam odgovorili? Nič. Kratko malo so moje vprašanje prezrli. (Kar lahko vzamemo tudi kot merilo spremembe na oblasti.) Tako sem bila prisiljena potrkati še na vrata državnega arhiva. Seznama vladnega likovnega fonda si pri njih sicer nisem mogla ogledati, ker stvari še nimajo čisto "pošlitanih", so mi pa priskrbeli številko arhivskega gradiva. S številko sem potem odšla na vlado, kjer so mi izročili zajete "Speh" vladnega arhivskega gradiva.

Ko sem gradivo pregledala, se mi je posvetilo, zakaj bi se

lahko direktorju Narodne galerije zdelo, da je seznam vladnega likovnega fonda taven. Po mojem mnenju zato, ker de'azuje, da je takratna vlada likovno kulturno dediščino med drugim delila tudi vladnim in partijskim funkcionarjem. Ampak, samo na posodo. Tako v vladnem dokumentu z arhivsko številko 132274, ki ga je 5. decembra 1985 podpisal dr. Matjaž Kmeč, predsednik takratnega republiškega komiteja za kulturo, recimo, piše: ".../Ta dela se večji del nahajajo v prostorih Izvršnega sveta, precej pa tudi pri drugih republiških organih ali organizacijah in deloma v zasebnih prostorih, vendar na temelju dokumentiranečasne prepustit-

ve in tako, da ostaja pravica upravljanja Izvršnemu svetu." Nekaj odstavkov naprej pa piše: "Zelo pomembna pa bo taka poteza (prenos pravice upravljanja likovnih del s takratnega izvršnega sveta na Narodno galerijo, op. M. S.) tudi kot pobuda drugim organom v republiki, v mestih in v občinah; kar precej zanesljivo se da domnevati, da upravljajo ti organi še z veliko bogatejšo likovno dediščino kot naša (specijalna ali splošna) muzejska mreža."

Ergo. Stvari niso tako brezupne, kot se morda zdijo nepoučenemu oziroma neposvečenemu. Za številna likovna dela nacionalnega pomena se natančno ve, kje so pred dvajsetimi leti visela. In dokazano

so bila pri zasebnikih samo na posodo. Denimo, pri Edvardu Kardelju, pri Josipu Vidmarju, pri dr. Marjanu Ahčinu, pri dr. Vladimirju Krivicu in tako dalje. Povedano drugače. Slike so izsledjive. Samo nazaj jih je treba zahtevati. Če ne zlepa, pa zgrda. Preko sodišča. Za kar pa je, kajpada, potrebna volja. V prvi vrsti politična.

Tudi s tem metrom je mogoče meriti spremembo na oblasti. Drugačna od prejšnjih bo tista oblast, ki bo od nekdanjih partijskih in republiških funkcionarjev ter njihovih dedičev zahtevala nazaj, kar so si mimogrede prisvojili. Ker do zdaj od njih pač ni nihče zahteval, da vrnejo, kar so imeli na posodo.

V Merkurju pripravljajo tudi rezervne načrte

V Merkurju imajo podrobne načrte za vlaganja 267 milijonov evrov v petih letih. Če ne bo posluha lastnikov, pravi predsednik uprave mag. Bine Kordež, bodo pripravili tudi skromnejše variante razvoja.

STEFAN ŽARGI

Lahko štejete v Merkurju, kljub težavam v Bofexu, lansko leto za uspešno?

"Kot smo zapisali v poslovnem poročilu, je bilo leto 2004, glede na doseženo povečanje prodaje in tudi dosežene rezultate poslovanja, za Merkur poslovno uspešno leto. Res ga je zaznamovalo nekoliko bolj odmevno dogajanje v Bofexu, za katerega pa računam, da smo ga v glavnem sanirali. Pričakujemo pozitivne rezultate in zato smo se tudi odločili, da ga ne prodamo."

Mag. Bine Kordež / Foto: Conrad Kavčič

Obe strani v teh dogajanjih - Merkur kot sedanji lastnik in Jurij Scholmaier, nekdanji lastnik Bofexa, sta ob teh zapletih najavili tožbe. Se te napovedi uresničujeta?

"Mi nismo najavili tožbe, pač kazenske ovadbe na tožilstvo, ker smo ocenili, da obstaja sum kaznivega dejanja. Tožilstvo sedaj to raziskuje in od njih je odvisno, ali bo sprožilo nadaljnje postopke prek sodišča. Več ne želim komentirati. Kar pa zadeva napovedano tožbo z druge strani, nimam nobenih informacij o tem, da bi bila vložena, prepričani pa smo tudi, da ni nikakršne osnove za to."

Skupščina delničarjev, ki je obravnavala lanske rezultate, je bila letos nekoliko bolj živahna. Predstavniki obeh paradržavnih skladov KAD in SOD ter lastnika KD Group se niso strinjali z nagrajevanjem uprave in nadzornega sveta, zaradi njihovega negativnega stališča pa je bila celo umaknjena točka dnevnega reda o dokapitalizaciji. Bi komentirali ta dogajanja?

"Kar zadeva obravnavo letnega poročila, lastniki niso imeli nobenih pripomb in tudi tako potrdili razrešnico upravi. Je pa njihova legitimna pravica, da ocenijo, ali vodstvu in nadzornikom pripada tudi nagrada. Nagrade je predlagal nadzorni svet in kljub nasprotovanju omenjenih je večina menila, naj se nagrade podelijo. Seveda tudi drugačna odločitev ne bi imela posebnega vpliva na Merkur. Tretja pomembnejša zadeva pa je bil predlog, da lahko uprava s soglasjem nadzornega sveta v naslednjih petih letih izda dodatne delnice. Ker se državna sklada s

tem nista strinjala, imata pa več kot četrtinski lastniški delež, za tak sklop pa so potrebne tri četrtine glasov, smo na upravi sklenili, da o tem predlogu nima smisla glasovati."

Kakšne bodo posledice za vašo razvojne načrte?

"Poudariti moram, da je šlo le za odpiranje možnosti za izdajo dodatnih delnic. Mi imamo v strategiji dokaj natančno zapisan načrt razvoja za naslednjih pet let, zelo natančne opredeljene investicije vrednih 267 milijonov evrov, projekte, nimamo pa še dogovorjenih vseh vlagateljev, ki bi pri tem sodelovali. Ko bomo vlagatelje imeli, se bomo o tem z lastniki ponovno pogovarjali in upam, da bodo naše aktivnosti podprli."

Ali niso ta dogajanja tudi del poseganja države v gospodarstvo, saj je znano, da se podobno dogaja, kot del nove politike, tudi v drugih družbah? Kljub napovedim, da se bo država iz gospodarstva umaknila.

"Dejstvo je, da ima država v večini firm vsaj četrtinski lastniški delež, prek skladov in bank, ki jih obvladuje, pa celo tudi prek polovice. Razumljivo je, da želi uveljavljati svoj lastniški interes, na nas v upravi pa je, da poskušamo za razvoj doseči čim večje soglasje. Naša naloga je, da možnosti čim natančneje predstavimo in utemeljimo. Prepričan sem, da bo več razumevanja, ko bodo bolje spoznali naše poslovanje. Kar zadeva umik države iz gospodarstva, pa sta možnosti dve: ali da ne odigra vloge lastnika, kar bi bilo ne navadno, ali pa da proda svoje deleže, za to pa je potreben določen čas. Tega se naša država niti še ni lotila."

Med cilji razvoja ste že večkrat omenili milijardo evrov prometa. Kdaj to pričakujete in s katerimi vlaganji?

"Milijardo evrov prometa naj bi dosegli po naših načrtih v letu 2008, kar bo mogoče ob intenzivnih vlaganjih v nove prodajne kapacitete - nove trgovske centre, tako v Sloveniji kot na Hrvaškem in Srbiji. Po veljavnih načrtih - naj ob tem pripomnim, da smo se odločili, glede na dogajanja na skupščini, pripraviti tudi nekoliko skromnejšo varianto našega razvoja - naj bi v Sloveniji zgradili še osem novih trgovskih centrov, večino kot zamenjavo obstoječih. Na Hrvaškem, v Srbiji in Bosni načrtujemo gradnjo štirinajstih prodajnih centrov, v Sloveniji in v tujini pa veliko vlagamo tudi v skladiščne prostore."

Kaj si lahko ometamo na Gorenjskem?

"Kar zadeva Gorenjsko, odpiramo povečan center v Naklem, kar ni posebno velika naložba, želimo pa zaokrožiti ponudbo za obrtnike in male podjetnike. Takim centrom pravimo repro centri in v Naklem bo tak center za Gorenjsko."

Sicer pa na Gorenjskem že dalj časa govorimo o dveh novih centrih: Radovljica in Škofja Loka, saj pri obeh prihaja do zamud, glede na prvotne načrte. V obeh primerih bomo gradili skupen trgovski center z Mercatorjem, torej tudi s ponudbo živil, to pa zahteva nekoliko več priprav in dovoljenj. Oba centra naj bi odprli v prihodnjem letu."

V poročilu o poslovanju v prvem kvartalu letos prinese podatek o slabših re-

zultatih pri prodaji metalurgije, ki je bila lani izredno donosna. Kaj se dogaja?

"Dogajanja v črni metalurgiji so vsekakor posebna in drugačna kot v drugih programih. Lani se je cena teh izdelkov, ob hkratnem pomanjkanju jekla, izredno povečala, tudi za sto odstotkov, kar se še ni zgodilo. To smo dobro izkoristili zaradi večje prodaje in višjih cen. Letos je položaj obraten: od maja lani je prisotno upadanje cen, ki se še ni ustavilo, hkrati pa se pojavlja presežek blaga pri trgovcih. Vse to seveda vpliva na poslovne rezultate, saj prodaja metalurških izdelkov predstavlja v Merkurju približno slabo tretjino prometa. K sreči je poslovanje na drugih programih dobro, saj raste prodaja kar za 12 odstotkov. Gibanja v metalurgiji so ciklična: lani veliki dobički, letos slabši promet."

Kako uspešno pa poslujete v tujini?

"Z izgradnjo petih novih centrov se je promet na Hrvaškem seveda več kot podvojil. Gibanja so pozitivna in v večini centrov še dosega mo rentabilno poslovanje. Načrti so precejšnji. Poleg Hrvaške se intenzivno pripravljamo na odprtje prvega trgovskega centra v Beogradu s 10 tisoč kvadratnimi metri, kar pomeni, da moramo tam postaviti tudi vso infrastrukturo. Center je gradbeno že postavljen in se opremlja."

Ob nakelskem občinskem prazniku bo odprta tudi nova cesta, ki je verjetno pomembna tudi za Merkur. Kako ste sodelovali pri tem?

"Ta cesta je za Merkur, zaposlene zelo pomembna. Ze sedaj nas je na tej lokaciji zaposlenih preko 800, saj smo dogradili upravne prostore, prav sedaj pa zaključujemo gradnjo skladišč. Pri tej investiciji smo sodelovali, saj je bila cesta zgrajena tudi z nepovratnimi sredstvi iz evropskih skladov - projekt smo pripravili skupaj. Evropskega denarja je bilo približno polovica, drugo polovico pa je s plačilom zemljiškega prispevka za gradnjo skladišč plačal Merkur. To je seveda občinski denar, da ne bo nesporazuma, vendar smo veseli, da ga občina ni vložila drugam, pač prav v to cesto."

Obrtniške zahteve v načrtih ministrstev

Na OZS so zadovoljni z odzivom države na zahteve in predloge, ki so jih pripravili.

STEFAN ŽARGI

Ljubljana - Sredina tiskovna konferenca dveh ključnih mož Obrtne zbornice Slovenije - predsednika Miroslava Kluna in generalnega sekretarja dr. Viljema Pšeničnjaja, je izzvenela kot obračun dela v prvi polovici leta. Dve leti mineva od sprejetja nove vizije in strategije te zbornice, ki si je kot prvo pravilo postavila nalogo služiti članstvu, hkrati pa sedanji čas odpira kar vroče razprave o zbornični organiziranosti gospodarstva. Te razprave seveda niso mogle obiti obrtne zbornice, zato je prav, da so se razprave o bodoči organiziranosti lotili nadvse temeljito. V nasprotju z Gospodarsko zbornico Slovenije, za katero nekateri trdijo, da si raziskave odnosa članov do zbornice niso upali izvesti, so tako raziskavo v Obrtni zbornici Slovenije opravili in na njeni podlagi pripravili predlog zborničnega sistema v slovenskem gospodarstvu za področje obrti, malih in srednjih podjetij. Predlog so obravnavali na vseh organih, na vseh območjih zbornicah, v sredo pa so ga v obliki male knjižnice, ki ima na koncu tudi vprašalnik o

mnenju, razposlali vsem članom. Ze smo poročali, da se zavzemajo za dvotirno zbornično organiziranost gospodarstva, jeseni pa bodo razpravo o tem predlogu, ki predpostavlja tudi obvezno članstvo in članarino, tudi strnili. Ob tem opozarjajo, da je Obrtna zbornica Slovenije nastala na osnovi sprave protivoljnega združevanja obrtnikov, da imajo povsem različne lastniške odnose in nikakor si ne morejo predstavljati, da obrtnikov in malih podjetnikov do države in v mednarodnem povezovanju ne bi zastopala enotna, močna zbornica. V državah, kjer so jo 'podrli', izkušnje resnično zbujejo skrb.

Sicer pa je nagovor vodilnih obrtne zbornice Slovenije izzvenel optimistično. Ugotavljajo dober odnos vodilnih v državi, večjo pozornost do tega stebra slovenskega gospodarstva in pripravljenost za sodelovanje in posluh predlogom, ki so jih pripravili. Najbolj zgovoren je podatek, da je kar 115 predlogov in zahtev, ki so jih, kot je že tradicija, uradno sprejeli in predložili državi na dnevnih obrti, država, kot smo slišali, sprejela in postali so del programov ministrstev.

Ne čakajte na maj, uresničite si že zdaj.

KREDITI Z ZNIŽANO OBRETNOSTNO MERO,
DEPOZITI Z ZVIŠANO OBRETNOSTNO MERO.

Ogledite se v eni izmed 100ih enot, ki se nahajajo po vsej Sloveniji. Tam lahko najamete hitre, potniške, stanovanjske in druge kredite z ugodno obrestno mero. Če pa imate prihranke, lahko sedaj iz njih dobite več. Za vezavo v obliki depozitov boste nagrajeni s višjimi obrestmi. Izkoristite ugodnosti in se prepričajte o celoviti ponudbi bančnih in finančnih storitev.

DEŽELNA BANKA SLOVENTIJE

vedno blizu

Deželna banka Slovenije d.d., Kolodvorska 1, 1000 Ljubljana, T 01/4721 100, info@dbas.si, www.dbas.si

stanovanjski krediti do 25 let

Grafične enote za plačila

Za prijavo in kontrolo kmetijskih plačil bo letos treba začeti uporabljati grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj - Od leta 2000 smo v naši državi za prijavo in kontrolo plačil za kmetijske površine uporabljali numerične podatke iz katastra. V skladu z zakonodajo Evropske unije o izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike pa je letos za ta plačila treba začeti z uporabo grafike. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je tako za potrebe kontrol za plačila na površino v letu 2006 začelo vzpostavljati nov sistem, imenovan grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev (GERK), ki bodo temeljile na dejanskem stanju v naravi. Tako pridobljeni podatki bodo ključni za neposredna plačila, SKOP, območja z omejenimi dejavniki, standarde EU in druga plačila od prihodnjega leta naprej. Podatke bo uporabljala tudi Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP) za izvajanje administrativnih in inšpekcijskih nadzorov, ne bodo pa vplivali na premoženjsko pravne zadeve.

Kmetijskim gospodarstvom je letos AKTRP na dom poslala podatke o največji upravičeni površini kmetijske rabe na prijavljenih parcelah in dva izvoda grafičnih prilog, na katerih so natisnjeni digitalni posnetki, dejanska raba kmetijskih zemljišč in digitalni katastrski načrt. Nosilci kmetijskih gospodarstev so na grafične podloge že vrisali zemljišča, za katera so uveljavljali subvencije, in en izvod priložili zahtevku za subvencije. Drugi izvod grafičnih podlag

hranijo doma in bodo podlaga za vzpostavitev sistema grafičnih enot rabe kmetijskih zemljišč. Pomemben del vzpostavitve sistema GERK bo namreč pregled izračunanih grafičnih enot rabe skupaj s kmetom oziroma uporabnikom zemljišč.

Vzpostavitev sistema grafičnih enot je precej obsežen projekt, ki ga je treba zaključiti do konca leta. Kmetijsko ministrstvo je k sodelovanju povabilo upravne enote, geodetske uprave, Zavode za gozdo, Kmetijsko gozdarske zavode in Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, ki bodo na sestankih s kmeti vnašali dejanske rabe kmetijskih zemljišč v računalnik. Na teh sestankih se bodo vnesli popravki, glede na dejansko rabo in pozicijo zemljišča v prostoru. Na nekaterih upravnih enotah so že pričeli delati, čas obdelave podatkov na eno kmetijo pa se giblje od ene do več ur, odvisno od vrste rabe zemljišč in usklajenosti katastra z dejanskim stanjem v naravi. Usposabljanje končujejo tudi kmetijski svetovalci, ki bodo kmate pričeli vabiti na sestanke v juliju. Po končanem usklajevanju nosilci dobijo v podpis izpis podatkov o enotah rabe svojega kmetijskega gospodarstva (številke GERK-ov, domače ime, rabo in površine). Evidenca bo sestavni del registra kmetijskih gospodarstev, ki jo vodi kmetijsko ministrstvo, in se bo vključno od leta 2006 dalje uporabljala kot osnova za prijavo in kontrolo kmetijskih zemljišč za ukrepe kmetijske politike.

Oljna ogrščica namesto prahe

V Gančanih pri Beltincih deluje edina slovenska rafinerija, ki biodizelsko gorivo pridobiva iz oljne ogrščice. Na Gorenjskem je s to kulturo posejanih le okoli 120 hektarov.

MATJAŽ GREGORIČ

Gančani - Okoli 6.000 ton oljne ogrščice bo letos v biodizelsko gorivo v rafineriji podjetja Intercorn Trading iz Gančanov pri Beltincih, ki je edini tovrstni obrat pri nas. Kranjska Oljarica in drugi namreč biodizelsko gorivo pridobivajo predvsem iz odpadnih olj in maščob. Potem ko je bila lani z vstopom v Evropsko unijo odpravljena trošarina za biodizelsko gorivo, so v Gančanih povečali predelavo oljne ogrščice, s katero so se sicer začeli ukvarjati že pred petimi leti. Lani so iz okoli 1.500 ton semen pridelali 500 ton biodizelskega olja, letos bo ta količina še bistveno višja.

Iz zrnja oljne ogrščice je mogoče pridelati približno tretjino količine biodizelskega goriva.

Jožef Jerič udeležencem ekskurzije razlaga proces pridelave biodizelskega goriva.

Težav z odkupom ni

Po besedah direktorja Intercorn Tradinga Jožefa Jeriča celotno količino odkupi Petrol, ki biodizel dodaja obstoječemu plinskemu olju za pogon motornih vozil. V rafinerijo, pripeljano iz Italije, je Jerič vložil okoli 700 tisoč evrov, sicer pa gre za dopolnilno dejavnost semenarstva in dodelavi semen, s katerim se sicer ukvarja podjetje. Doba oljne ogrščice poteka prek Zadrudne kmetijske družbe iz Ljubljane, s katero so se dogovorili za organizirano pridelavo. S tem je rešena težava obvezne prahe, saj je površine s predhodno najavo mogoče posaditi z ogrščico

in njeno seme nameniti izključno za predelavo v biodizelsko gorivo. Sicer pa so imeli v Gančanih precej več dela s pridobitvijo ustreznih dovoljenj kot s postavitvijo rafinerije in zagonom proizvodnje. Poleg biodizelskega goriva iz oljne ogrščice pridobivajo tudi biološko kurilno olje in olje kot samostojno pogonsko gorivo.

Na Gorenjskem malo ogrščice

Po neuradnih podatkih naj bi bilo na Gorenjskem z oljno ogrščico zasajenih le okoli 120 hektarov površin. "Kmetom ponujamo dve sorti olja ogrščice, odkup orga-

nizirano poteka prek Zadrudne kmetijske družbe, cena za kilogram semen se giblje okoli 43 tolarjev," je povedal Peter Bohinc iz semenarskega podjetja Pioneer, ki je tudi organiziralo strokovno ekskurzijo v Gančane. "Pridelovalci oljne ogrščice imajo tudi to ugodnost, da seme plačajo šele naslednje leto ob obračunu po žetvi."

Da oljna ogrščica in biodizelsko gorivo postajata vse bolj zanimiva, dokazuje tudi kranjska Srednja biotehniška šola, ki bo za traktor znamke Steyr, ki ga uporabljajo na šolskem posestvu v Strahinju, kmalu začela uporabljati biodizelsko gorivo.

KRANJ

Hrušev ožig še grozi

Po podatkih Fitosanitarnе uprave je te dni v žariščih okužbe s hruševim ožigom na Gorenjskem spet velika nevarnost širjenja te nevarne rastlinske bolezni. Vremenske razmere z visokimi temperaturami in pojavom neviht in toče pripomorejo k hitrejšemu lokalnemu raznosu bakterije, zlasti tam, kjer se že pojavlja izcedek. Vse po toči ali neurju poškodovane nasade je priporočljivo zavarovati s sredstvi na podlagi bakra, ki zavirajo okužbo. Fitosanitarna uprava poziva vse imetnike rastlin, da temeljito pregledajo jablane, hruške, kutine in okrasne rastline (predvsem panešplje, ognjeni trn in glog), da o najdbi sumljivih znamenj tako obvestijo lokalno fitosanitarno inšpekcijo, javno službo za varstvo rastlin ali fitosanitarno upravo na telefonsko številko 041/345-40, po telefaksu 01/30-94-378 ali na elektronski naslov furs.mkgp@gov.si, kjer bodo dobili napotke za nadaljnje ravnanje. M. G.

JESENICE

Klavnica bo verjetno rešena

Skoraj dva meseca po uvedbi stečajnega postopka za podjetje JEM - Jeseniške mesnine za klavnico še ni dokončne rešitve. Kot je znano, bo stečajni upravitelj Grega Erman podjetje prodal na dražbi, medtem pa se lastniki, med njimi je najbolj aktivna KGZ Sava iz Lesc, intenzivno dogovarjajo za morebiten nakup. Po besedah direktorja KGZ Sava Emila Peternele ni nevarnosti, da bi klavnica ostala trajno zaprta, treba pa bo počakati še na odločitev upniškega odbora, ki naj bi se sestel šele 9. septembra. M. G.

Kjer sadje cveti, človek živi

Zaradi mednarodnega projekta naj bi se na Škofjeloškem povečala kakovost in pestrost ponudbe sadja.

BOŠTJAN BOGATAJ

Crngrob - Na turistični kmetiji pri Marku v Crngrobu se je s predstavitvijo rezultatov ključil projekt Phare čezmejnje sodelovanje Slovenija - Avstrija z naslovom *Kjer sadje cveti, človek živi*. Poleg kmetijske svetovalne službe, ki deluje v sklopu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenija v Kranju sta v projektu sodelovala še kmetijska zbornica iz Celovca in škofjeloški LTO Blegoš.

"Upam, da bodo rezultati projekta vidni še dolgo in bodo pripomogli k ohranitvi in razvoju kmetijstva na Škofjeloškem," je v uvodu povedal Stane Rupnik iz kmetijske svetovalne službe. Vodja projekta Lidija Šnuit je v uvodu poudarila, da so se za manjše območje odločili zaradi časovne omejitve izvajanja projekta na osem me-

secev. "Naše ciljne skupine so bili potrošniki, predšolska in šolska mladina in kmetije, saj je naš cilj v časovno daljšem obdobju zagotoviti nova delovna mesta na podeželju," je usmerjenost in cilje razložila Šnuitova. S tem projektom so povečali kakovost in pestrost sadja na Škofjeloškem, usposobili kmate in ozaveščali potrošnike.

Rezultat projekta so tudi štirje turistični paketi: *Po zdravje na Škofjeloško podeželje*, *Za zdravje in užitek po Rupnikovi liniji*, *Od starodavne lepote do travniških sadovnjakov ter V srednjeveško mesto in na domače dobrote*, ki pomenijo nadgradnjo obstoječe ponudbe in nove tržne možnosti za prodajo sadja in izdelkov. "Sodelovanje v projektu je bilo poučno, predvsem primerjava med Avstrijci in nami, na delavnica

smo našli veliko koristnih zadev," je povedal Janez Kožuh iz Sv. Florijana nad Zmencem. Jože Bogataj, župan občine Gorenja vas-Poljane: "Projekt je dobra spodbuda za naprej, saj si želimo, da bi se s turizmom in dopolnilnimi dejavnostmi ukvarjalo še več kmetov." Ivica Rant z Upravne enote Škofja Loka: "Vsi na podeželju moramo stopiti skupaj, si postaviti enotne cilje in jih skozi projekte tudi uresničiti. Tako se čez čas pokaže, da nekateri na kmetijah lažje živijo kot prej." Saša Jereb, LTO Blegoš: "Podeželje ene lažje tržimo, sedaj tudi s pomočjo sadjarskih produktov in izdelkov." Anica Frelih, direktorica Kmetijske zadruge: "Podpiram takšne dejavnosti, saj smo na kmetijah začeli iskati notranje rezerve. To je priročnost za boljše življenje."

Ena spletna stran, ki združuje 7 časopisov z vseh koncev Slovenije! Obiščite www.izbepi.si, oddajte svoj mali oglas, ogledite si pocenišnje oglase, sprejmite se po numeričnih straneh in naj vas navdušijo kadrovske oglasi!

izbepi.si

Vaslovenski portal malih oglasov

DELO NOVOTRŽNJE

NOVICE VESTNIK

Gorenjski Glas

primorske **NOVICE** Slovenski **TEHNIK**

Več za investicije, manj za plače

Na Gorenjskem je bilo v prvem trimesečju za investicije izplačanih skoraj za dve tretjini več sredstev kot lani, medtem ko čiste plače komaj sledijo inflaciji.

ŠTEFAN ŽARGI

Kranj - V Informaciji o gospodarsko finančnih gibanjih v prvem trimesečju leta 2005 na Gorenjskem kranjska izpostava Agencije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) na podlagi plačilnega prometa v bankah in hranilnicah ugotavlja, da je bilo za investicije vplačanih 12.819 milijonov tolarjev, kar je za 63 odstotkov več kot v primerljivem obdobju lani. Največjo investicijsko aktivnost beležijo v dejavnosti kmetijstva, trgovine, prometa, skladiščenja in zvez ter poslovanja z nepremičninami. Za čiste plače je bilo od januarja do vključno marca letos izplačanih 26.145 milijonov tolarjev, kar je v povprečju za 3,6 odstotka več kot lani, to pa pomeni, da gorenjske plače v rasti krepko zaostajajo za slovenskimi, ki so se v tem obdobju povečale za 7,9 odstotka. Rast plač je še skromnejša v gospodarskih družbah, saj z 2,9 odstotka ne dosega niti stopnje inflacije - rast življenjskih potrebščin je bila v prvem trimesečju 2005 glede na enako obdobje lani 3,1-odstotna, najvišja pa v negospodarstvu

na področju izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva, kjer znaša rast 8,9 odstotka. Najvišja povprečna izplačana bruto plača na zaposlenega je bila s 344.084 tolarji v zdravstvu in socialnem varstvu, najnižja pa v gradbeništvu, kjer je znašala 211.095 tolarja. Ugodni so podatki o tem, da je imelo letos likvidnostne težave za desetino manj pravnih oseb, v marcu pa je bilo na Gorenjskem zaposlenih 72.286 oseb in registriranih 6.256 brezposelnih, kar je za 3,1 odstotka manj kot v marcu 2004.

Če si pogledamo podatke iz biltena AJPES-a nekoliko podrobneje, lahko ugotovimo, da je najvišja rast investicij s kar desetkratnim povečanjem ugotovljena v kmetijstvu in gozdarstvu, za štirikrat v trgovini in za dvainpolkrat v prometu, skladiščenju in zvezah. Po deležih pridelovalne dejavnosti z 28 odstotki (znotraj teh ima skoraj polovični delež proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov), poslovanje z nepremičninami z 22 odstotki ter trgovina s 13 odstotki. Teritorialno je bilo največ plačil za investicije v občini

Kranj, največjo rast so zabeležili v občinah Šenčur, Naklo in Cerklje, največji upad pa v občinah Jezersko, Žiri in Bled.

Zanimiva so tudi gibanja pri osebnih prejemkih: povračila stroškov v zvezi z delom so upadla za pet odstotkov, izplačila po pogodbah so porasla za dober odstotek, za čiste plače in nadomestila je bilo namenjenih za 3,6 odstotka več kot lani in izdatki za socialno varnost so se zmanjšali za skoraj devet odstotkov. Tudi pri izplačilih regresa za letni dopust se kaže varčevanje Gorenjcev, saj so se izplačila v prvem trimesečju letos v primerjavi z enakim obdobjem lani zmanjšala za dobro petino, regres pa je v tem času izplačalo za skoraj tretjino manj pravnih oseb kot lani. Najvišjo povprečno bruto plačo na zaposlenega so izplačali v občini Jezersko, sledijo Cerklje, Kranj in Šenčur, najmanjšo pa v občinah Tržič, Bohinj in Žirovnica. Likvidnostne težave imajo v 67 pravnih osebah v občini Kranj, 24 v občini Radovljica, sledita pa s 23 osebami Jesenice in Škofja Loka.

LJUBLJANA

Dobiček Kapitalske družbe nerazporejen

V ponedeljek se je sestala na 31. redni seji skupščina Kapitalske družbe, d. d. (KAD), in se seznanila z letnim poročilom za leto 2004 in poročilom nadzornega sveta. Skupščina je sprejela sklep, da bilančni dobiček za leto 2004 v znesku 9.229.541.457 tolarjev ostane v celoti nerazporejen, o njegovi uporabi pa se bo odločalo v naslednjih poslovnih letih. Izrekla je tudi razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe za delo v poslovnem letu 2004. Kot so sporočili iz KAD, člani skupščine ugotavljajo potrebo po ponovni dodatni proučitvi in obratno razložiti predloga sklepov v zvezi z določitvijo odstotka osnovnega kapitala KAD, ki ga na predlog nadzornega sveta določi skupščina za posle, za katere mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta. Člani soglašajo, da se bo o tej točki dnevnega reda odločalo na eni od prihodnjih sej. **S. Ž.**

LJUBLJANA

Za popravilo krivic

Z Ministrstva za gospodarstvo so sporočili, da se je v torek minister **mag. Andrej Vizjak** skupaj z v. d. direktorja direktorata za notranji trg **mag. Petrom Puhanom** sestel s predstavnicami nekdanjih delavk trboveljskega Peka. Minister je delavke obvestil o želji in volji ministrstva in Vlade RS, da se poišče rešitev za popravilo krivic, ki so bile delavkam storjene. Minister je delavke obvestil, da še pred kratkim država v družbi Peko ni imela na upravljanje vpliva v sorazmerju s svojim večinskim lastniškim deležem. Šele s spremembo statuta in zamenjavo članov nadzornega sveta je država pridobila možnost vplivati na upravljanje Peka. Minister je delavkam predlagal, da bi Vlada nadzornemu svetu Peka naložila, naj prouči njihove zahteve in pripravi predlog rešitve, ki bi bila sprejemljiva tako za nekdanje delavke kot tudi za družbo Peko. Minister je ocenil, da bi prve rezultate te pobude lahko delavkam predstavili že to jesen. **S. Ž.**

Pri menjavi prehitevamo Slovenijo

Lani se je izvoz Gorenjske povečal za 12, uvoz pa za 17 odstotkov.

ŠTEFAN ŽARGI

Kranj - Na portalu Gospodarske zbornice Slovenije so bili pretekli teden na opozorilo iz elektronskih novic objavljeni podatki o blagovni menjavi gorenjskega gospodarstva v lanskem letu. Iz njih je razvid-

no, da je dosegel izvoz Gorenjske 1,6 milijarde evrov ali za 12,2 odstotka več kot leto poprej, uvoz pa 1,3 milijarde evrov ali za 17,2 odstotka več. Obe rasti sta višji od slovenskih, saj je bila rast izvoza Slovenije 11,1-odstotna, uvoz pa je bil lani za 11,9 odstotka večji. Naj-

pomembnejše izvozne države, s katerimi posluje Gorenjska, so bile Nemčija, Italija in Hrvaška, medtem ko največ uvažamo iz Nemčije, Italije in Avstrije. Največji izvozniki so Sava Tires, Acroni, Iskratel, Iskraemeco in TCG Unitech LTH-OL, največji uvozniki

pa Merkur, Sava Tires, Acroni, TCG Unitech LTH-OL in Aquasava. Teritorialno podatki kažejo, da se je najbolj povečal izvoz v občini Naklo, najbolj padel pa v občini Šenčur. Delež občine Kranj predstavlja kar 44 odstotkov celotnega izvoza regije.

LJUBLJANA

Z julijem dražji Klik, Teledom in Proklik NLB

Iz nove Ljubljanske banke so sporočili, da bodo s 1. julijem spremenili - podražili nadomestila pri poslovanju prek KlicaNLB in Teledoma za fizične osebe ter Proklika NLB za pravne osebe. Za povišanje so se odločili zaradi postopnega približevanja in kasnejše izenačitve cen domačega plačilnega prometa s cenami plačilnega prometa s tujino ob prehodu na evro in osebe zaradi prilagajanja cen ostalim slovenskim bankam. Kljub temu sporočajo, da so omenjene poti do banke, ob Mobi NLB, za katero nadomestil ne spreminjajo, najcenejša oblika poslovanja z banko, saj, poleg razpoložljivosti 365 dni na leto in 24 ur na dan omogočajo tudi cenovno najugodnejše poslovanje. **S. Ž.**

LJUBLJANA

Triglav steber I največji slovenski vzajemni sklad

Ljubljana - Z več kot 52.000 vlagatelji in prek 62,2 milijarde tolarjev sredstev v upravljanju je Delniški vzajemni sklad Triglav Steber I postal največji slovenski vzajemni sklad. Na začetku junija je bila izdana odločba Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) o preoblikovanju Delniške investicijske družbe Triglav Steber I, I.D., d.d. v Delniški vzajemni sklad Triglav Steber I. Tako danes Triglav družba za upravljanje, d. d. (DU), upravlja štiri vzajemne sklade, ki predstavljajo celovito paleto investicijskih možnosti za posameznega vlagatelja. Za skupno 351 pravnih in 51.658 fizičnih oseb s povprečno naložbo 617.000 tolarjev poleg pridobljene razlike med tržno ceno delnice in vrednostjo enote premoženja je prednost preoblikovanja tudi večja likvidnost naložbe, ki ni odvisna od nihanj v povpraševanju in ponudbi, torej jih lahko vlagatelj kadarkoli odproda po vrednosti dnevnega VEPA, in sicer le z izpolnitvijo naročila za prodajo. Prednost je tudi večja varnost, saj je vzajemni sklad pri naložbah podvržen strožjim omejitvam kot investicijska družba. **S. Ž.**

SREDNJA BIOTEHNIŠKA
ŠOLA KRANJ
Smladniška cesta 3, Kranj

ODRASLI, željni novega znanja in izzivov, ste vabljeni k vpisu v programe za pridobitev izobrazbe:

- pomočnica gospodinjice
- oskrbnice,
- pomočnik v živilstvu,
- cvetličar,
- vrtnar,
- kmetovalec,
- živilcec,
- vrtnarski tehnik,
- živilski tehnik,
- kmetijski tehnik.

Vpis v programe bo v avgustu in septembru. Več informacij vam je na voljo na tel. št. 04/280 57 20 ali 041/499 934, vsak dan od 8.00 do 15.00 ter na elektronskem naslovu: tina.kosir@guest.ames.si ali anja.mesec@guest.ames.si.

Gorenjska Banka
Banka s poslubom

OBJEKT NA BLEIWEISOVI CESTI 4 BOMO PRENOVILI

Prenova se bo začela v ponedeljek, 4. julija 2005.

V času prenove bo celotno bančno poslovanje preneseno v najbližjo ekspoziuro, na sedež poslovne stavbe - Bleiweisova cesta 1.

Za komitente sprememb v poslovanju ne bo, saj tako številka osebnega računa, kot tudi bančna kartica in PIN ostanejo nespremenjeni.

Nadomestna ekspoziura na Bleiweisovi cesti 1 je prostornejša, moderno opremljena, na voljo je več parkirnega prostora, delovni čas pa neprekinjen:

- od ponedeljka do petka: od 8.00 do 18.00 ure
- sobota: od 8.00 do 12.00 ure

Gorenjska Banka
Banka s poslubom

GG Za vas beležimo čas
WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Rdeči ribez

BORIS BERGANT

Rdečemu ribezu je po okusu podoben tudi beli ribez, ki je bolj ali manj prosojen s svetlo rumenim odtinkom; pravzaprav gre za različico iste vrste in ju lahko zamenjamo. Črni ribez pa je bolj samosvoj sadež, zato bo predstavljen posebej in ob kakšni drugi priložnosti. Po prvem okušanju rdeči ribez zaradi velike vsebnosti kislin morda ne navduši, toda povsem zreli plodovi so prijetno sladki in obenem še vedno kisli, tako da so zelo primerni za poletno osvežitev. Ribez ima precej trdo kožico, tako da precej dobro prenaša manj pazljivo obiranje in prevoz, seveda pa je pri nakupu vredno pogledati, kaj se skriva pod vrhno plastjo v košarici. Tako kot za druge vrste jagodičja tudi za rdeči ribez velja, da si je najbolje omisliti nekaj svojih grmov ali pa se spoprijateljiti z nekom, ki ga prideluje v večjih količinah.

Solata s pečenimi pokrovačami in rdečim ribezom

Potrebujemo: 12 velikih pokrovač, oljčno olje, 1 pest očiščenih rukole, 1 pest očiščene zelene solate, 1 pest očiščenega radiča, 1 pest očiščenega motovilca, 1 dl sveže stisnjene ribezovega soka, 4 sesekljane šalotke, 0,5 dl jabolčnega kisa, 1 dl oljčnega olja, 1 žlička gorčice, 2 žlici ce-

liih ribezovih jagod, sol sveže mleti poper.

Na z oljčnim oljem pomasteni ponvi z obeh strani popecite meso velikih pokrovač. Vse solate zmešajte skupaj in jih naložite na štiri krožnike. Na solato položite še tople pokrovače in vse skupaj prelijte s prelivom, ki ga napravite tako, da zmešate skupaj ribezov sok, sesekljano šalotko, jabolčni kis, oljčno olje, gorčico, ribezove jagode ter začinite s soljo in poprom.

Srnino stegno z rdečim ribezom

Potrebujemo: 1 kg srninega stegna brez kosti, nekaj brinovih jagod, nekaj vejic timijana, vejica rožmarina, vejica žajblja, 4 čebule, 2 žlici olja, 1 dl rdečega vina, 1 dl sveže stisnje-

nega ribezovega soka ali ribezovega želeja, 1 dl sladke smetane, sol, sveže mleti poper.

Srnino stegno natrite s soljo, z brinovimi jagodami in zelišči. V dovolj veliki posodi segrejte olje in na njem z vseh strani rjavo zapecite srnino stegno ter nato dodajte na kocke narezano čebulo. Posodo pokrijte s pokrovom in dušite na majhnem ognju eno uro. Nato meso vzemite iz posode, ga razrežite in postavite na toplo. Mesni sok, ki je nastal med pečenjem, zalijte z vinom, ribezovim sokom in sladko smetano. Vse skupaj dobro prevrte, da postane omaka gostljata, in jo pretlačite skozi cedilo. Tako pripravljeno omako postrezite k mesu. Zraven se lepo poda kruhov cmok, sirovi štruklji ali pa kar kuhan krompir.

Piščančja jetra z rdečim ribezom

Potrebujemo: 70 dag piščančjih jeter, 50 dag čebule, šopek svežega žajblja, 5 žlic oljčnega olja, 4 žlice moka, 2 dl sveže stisnjene ribezovega soka, sol, sveže mleti poper.

V ponvi na oljčnem olju posteklenite na kolobarje narezano čebulo, dodajte popoprana in v moki povaljana piščančja jetra, posujte s sesekljanim žajbljem in pražite 10-15 minut. Zalijte z ribezovim sokom, dobro premešajte in malo podušite. Če je omaka pregosta, jo zalijte z malo vode. Tik preden jed servirate, jo še po okusu posolite in postrezite s krompirjevim pirejem.

Ribezov žele

Popolnoma zrele ribezove jagode stresite v lonec, jih zalijte z malo vode in skuhaite, da lupine popokajo. Potem sok precedite in dodajte na vsak liter soka 60 dag sladkorja. Postavite nazaj na ogenj, kjer naj močno vre. Kuhajte tako dolgo, da se sok pokuha na polovico in medtem pobirajte iz njega peno. Še vroče nalijte v kozarce in jih zaprite. Sok bo v njih želiral zaradi pektina, ki ga vsebuje ribez. Tako pripravljen žele lahko uporabljate kot dodatek omakam iz divjadi ali perutnine, lahko ga dodate h kislu za solate ali pa ga uporabljate za sladice.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja - kosilo: kremna juha iz bučk, puranovi zrezki s smetano in parmezanom, pečen krompirček, glavna solata z rukolo ali drobnjakom, dinja z malinami; **večerja:** hladni narezek, kumarična solata s krompirjem, kislo smetano in koprom, zrnat kruh.

Ponedeljek - kosilo: široki rezanci s paradižnikovo mesno omako, zelena solata s fižolom in zelišči, sadje; **večerja:** različni cmoki, kompot.

Torek - kosilo: rižota z bučkami in koščki teletine, glavna solata z drobnjakom, sladolep z jagodami; **večerja:** zeliščna skuta, črn kruh, jogurt.

Sreda - kosilo: mrzla juha iz kumaric in jogurta, zrezki na žaru, radič s krompirjem; **večerja:** palačinke z orehi, sladolep

Četrtek - kosilo: mesno zelenjavna enolončnica, sadni biskvit; **večerja:** pire iz bučk in krompirja, hrenovke, glavna solata.

Petek - kosilo: brancin po dalmatinsko, krompir v koscih s peteršiljem, zelena solata s paradižnikom; **večerja:** šunka z jajci, zelena solata s koruzo, zrnat kruh.

Sobota - kosilo: mešano meso na žaru, jajčevci na žaru v marinadi, mlada čebula, ajvar, paradižnik, pehtranov zavitek; **večerja:** lasanja z zelenjavnim nadevom, glavna solata z zelišči, sadna kupa z nektarinami, ananasom in sladolepom.

Mrzla juha iz kumaric in jogurta

3 srednje velike kumarice, 1 jogurt, 1 kislá smetana, kis, sol, poper, sesekljan koper

Kumarice narežemo in sesekljamo v mikserju, dodamo še ostale sestavine, še enkrat zmešamo in ponudimo. Če hočemo močnejšo juho, jo lahko obogatimo s koščki pariške ali podobne mehke salame.

Gorenjski Glas WWW.GORENJSKIGLAS.SI

ZELENO IN CVETOČE

IGOR PAVLIČ

Priznanje za nageljne

Na obrobju Škofje Loke, na Suški cesti, v idiličnem okolju stoji kmetija, na kateri živi družina Hartman. Cela hiša in pripadajoča poslopja, vse je skrbno urejeno in okrašeno z rožami. Največ oken krasijo pravi gorenjski nageljni. Gospa Marija se z njimi ukvarja zadnjih pet let, prej je gojila gomoljne begonije, bršlinke in pelargonije. Zaupala nam je, da mlade ukoreninjene sadike posadi deloma v kupljeno zemljo, ki ji doda zemljo z vrta in s krtine. Vršičke poreže septembra, ko večina odcveti, da je manj škode. V korita posadi sadike na gosto in jih šele spomladi presadi po tri v vsako korito. Prezimuje pa jih v svetlih, neogrevanih prostorih. Spomladi jih radi obiskujejo vrabci, zato jih "shraniti" za nekaj časa pod tunele

za zelenjavo in jih kasneje postavi na okna. Marija pravi, da je pol gorenjskih in pol švicarskih, vmes ima tudi grškega, ta je roza barve z velikimi dišečimi cvetovi. Tudi ptice so že gnezdile v najstarejših in najbolj bogato rastočih primerkih. Marija pravi, da je gorenjski nagelj manj občutljiv za pegavost, mogoče tudi zato, ker ni neposredno na dežju. Stalno raste na njihovih oknih okrog 40 sadik, tako da je pogled na okna njihove domačije res veličasten. Najbolje prezimira mlade sadike, starejše pa težje.

Marija Hartman je pred leti že dobila priznanje Kmečkega glasa v akciji Lipov list: Živimo s podeželjem, in to za urejenost celotne kmetije. V Škofji Loki pa skupina za lepšo Loko vsako

Marija Hartman, dobitnica posebnega priznanja GTZ.

l Foto: Goran Kavčič

leto ocenjuje in izbira urejene kmetije, stanovanjske hiše, obrtne delavnice ... in tudi tu je Marija že dobila priznanje. Kako tudi ne, saj kamor koli okrog hiše se ozrete, vsak del vrta je lep: najsi bo to urejen zelenjavni vrt, nasad trajnic in vrtnic, pa tudi mogočna senca divjega kostanja na dvorišču daje ambientu poseben čar. Hiša ima na fasadi tudi sončno uro in obnova je pred leti potekala pod spomeniškim var-

stvom. Seveda pa največ truda, dela in tudi veselja prispeva k temu gospa Marija, ki skrbi za vse rože, in tako se je tudi komisija za urejanje krajev pri Gorenjski turistični zvezi odločila, da je dobitnica posebnega priznanja v projektu "Vrnimo na gorenjski balkon in okna gorenjski nagelj za leto 2004" prav gospa Marija Hartman. In želimo, da bi ji tudi v prihodnje nageljni tako lepo uspevali.

**STIMULATIVNO
NAGRAJEVANJE,
DODATNO
POKOJNINSKO
ZAVAROVANJE
IN
MOŽNOST
NAPREDOVANJA**

Priljubljeni ste nam!
Naj vam v naši novi, popolnoma novi in na profesionalno opremljeni in modernizirani poslovni hiši ponudimo, kar se tudi za vas najbolj izplača: možnost pridobiti na splošno veljavno poslovno priznanje.

Si pripravljen na pravo stvar?
Poziv na brezplačno svetovanje: 0800 22 22 ali pošljite elektronsko prošnjo na: info@stovnjakvzila.si

www.stovnjakvzila.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE

SLOVENSKA VOJSKA
V službi državljanov

NA GORENJSKEM PRED 100 LETI

ANDRAŽ KALAMAR

POVZETKI ČLANKOV O GORENJSKI IN GORENJCIH
OD 24. JUNIJA DO 1. JULIJA 1905

KREDARICA, 24. JUNIJ 1905

Prvi turisti na Triglav

Prvi letošnji gosti so pretečeni konec tedna dospeli v Triglavsko kočjo na Kredarici, 2518 metrov nadmorske višine. Za pot iz doline so hribolazci potrebovali približno devet ur. Njih trud pa je bil bolj slabo poplačan, ker je megla ves dan zapirala vsakršen razgled. Koča na Kredarici je sicer izbrano prezimila in je popolnoma suha, kar pri letošnjih snežnih razmerah dokazuje, da je streha solidna in da je postavljena na primernem mestu. Poizkus polesti na Triglav pa se turistom ni posrečil, na precejšnji ledeni plasti namreč leži še za čevljev globok svež sneg, zato so se iz previdnosti raje obrnili na sredi poti. V dolino so se vrnili čez Kot v Mojstrano, kamor so dospeli v pičlih štirih urah. Izletniki so bili z izletom zadovoljni, razen seveda z nagajivim vremenom, čez vse pa so hvalili svojega vodnika, znanega Franca Urbasa iz Mojstrane.

KAMNIK, 30. JUNIJ 1905

Zabodel součena zaradi cimbar

Obračunavanje z orožjem v naših krajih postaja povsem vsakdanje, in če so v preteklosti Kranjci med seboj poravnali račune po moško, s pestmi, danes vedno pogosteje posežejo po nožu. Po starejših pa se seveda zgledujejo tudi otroci. Prav zaskrbljujočo vest prinašamo iz Kamnika, kjer sta otroka med seboj obračunala kar z nožem. Učenec drugega razreda Albin Košir je svojega součena Vencija Loboda zabodel z nožem, ker mu hotel dati dveh cimbar. Zabodel ga je tik srca in Loboda so nezavestnega prenesli k zdravniku, ki mu še vedno poizkuša rešiti mlado življenje.

KRANJ, 28. JUNIJ 1905

Sleparije v notariatu

Senzacionalna vest je zaokrožila minoli ponedeljek v Kranju. V notariatu so namreč prišli na sled raznim sleparijam, katere je uganjal tukajšnji notarski pomožni uradnik Gašpar Eržen. Poneveril naj bi kar nekaj uradnih dokumentov in si tako prisvojil večjo količino denarja. Slepjar pa je verjetno zaslužil, da so mu oblasti na sledi, zato je že pred odkritjem prevar pobral denar in pobegnil neznanu kam.

SVET PRED STO LETI

Za princezinje je danes slaba

Dandanes je v Evropi kar 71 za možitev godnih princezinj, ki pripadajo vladajočim rodbinam. Nasprotno pa je enakovrednih samskih princev le 47. Ako se hočejo torej princeske poročiti svojemu stanu primerno, bodo imele velike probleme. Princem pa se verjetno kar smeji, saj imajo kandidatke za poroko na pretek.

VIR: Gorenjec in Slovenski narod (junij 1905)

LJUBO DOMA, KDOR GA IMA

Nov dom iščeta dva šestmesečna mačkona, kastrirana in cepljena. Oddajo ju izključno skupaj. Vajena sta bivanja v stanovanju, za več informacij ali ogled pa se je mogoče dogovoriti po telefonu 041/582 144. Njun začasni skrbnik je z Bleda. Lastnica iz Kranja pa še vedno pogreša dveletnega mešanca nizke rasti bele barve z rjavimi lisami. Informacije o njem pričakuje na telefonski številki 041/279 025; najditelju pa ponuja tudi nagrado. **M. R.**

PLANINSKI KOTIČEK: DOBRČA (1478 M)

Čokata Dama

Dobrčo bi po legi prištevali h Karavankam, vendar so jo geologi in geografi uvrstili med Kamniške Alpe. Gora za preizkus planinske in kolesarske kondicije.

JELENA JUSTIN

Čokata dama, ki se v višave dviga med Kranjem in Jesenicami, je s svojim gozdnatim pobočjem in travnatim vrhom dobro vidna iz vse doline. Od okoliških hribov jo ločijo doline Tržiške Bistrice, Mošenika in Drage. Res pa je tudi, da lepšega razgleda nad celo Gorenjsko in tudi delom Slovenije, kot je z Dobrče, ni nikjer. Pogosto ji rečejo tudi Gorenjski balkon. Za njenim hrbtom se skrivata Begunjsčica (2060 m), Vrtača (2181 m), levo od nje Stol (2236 m), desno greben Košute. Od kočje na Dobrči se vidi polhograjsko hribovje, Ratitovec, Blegoš, Sorško polje, Jelovica, Mežakla, Blejsko jezero s Triglavom v ozadju. Če je lepo vreme, se vidi celo Snežnik.

Na Dobrčo vodi vrsta markiranih in nemarkiranih poti iz vasi na cesti med Tržičem in Begunjami. Mi se bomo na vrh podali iz vasi Hudi Graben. Dobro označena in markirana pot se str-

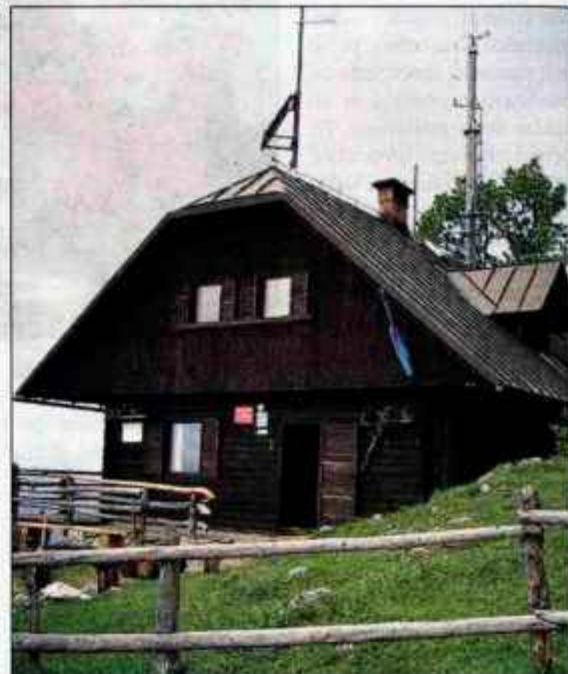
mo vzpenja skozi gozd proti vrhu. Pri nekaterih vmesnih delih res kar "grizeš kolena" in se temu primerno tudi hitro dvigneš. Občasno prečkamo gozdno cesto, ki je speljana vse do kočje in je idealna za gorsko kolesarjenje. Pri zadnjem vzponu, ki vas pripelje do kočje, je treba prečkati leseno pregrado. Vršni travnik je zaradi živine ograjen.

Prijazen oskrbnik kočje vam bo postregel s čudovitim kislim mlekom, ki se v hribih še kako prileže. Opazila sem, da na žigu, ki ga dobite v kočji, piše 1520 metrov, čeprav ima Koča na Dobrči na vseh zemljevidih "le" 1478 metrov. Vprašala sem, od kod ta razlika. In odgovor je bil, da je žig že star, še iz prejšnjega sistema, ko je država namenila nekaj denarja vsem planinskim kočam, ki ležijo nad 1500 metrov visoko. Pa so lokacijo kočje na Dobrči malo zvišali. Ne vem, če je res, a tako se govori!

Po počitku pred kočjo se pa le odpravite proti vrhu

Pastirski domovi na Podgorški planini /Foto: J. Justin

Kočja na Dobrči, 1478 metrov; vendar jih žig kaže 1520. /Foto: J. Justin

Dobrče. Ampak, treba bo vklopiti radarček za stezosledstvo. Pot namreč na začetku teče po kolovozu, pri prečkanju planine pa se kar izgubi. Vzpenjate se prek travnikov tik pod poseko, in če boste imeli srečo (sama je nisem imela!), se boste znašli pred vratci v ogradi, za vratci pa se vidi dobro shojena in markirana steza skozi smrekov gozd, ki vodi proti vrhu.

Dobrča je tudi lep gorsko-kolesarski vzpon. Za vasico Hudi Graben nas tabla usmeri desno na že prej omenjeno gozdno cesto, ki vodi do kočje. Pot je makedonska in na začetku zmereno naklonjena. Vendar, z višino tudi strmina naklona raste. Hkrati pa je z višino

tudi cesta vse bolj grda oz. kamnita. Neskončne serpentine postanejo že kar duhamorne, dokler se ne znajdete pred rampo. Ste pred najbolj strmim delom vzpona in ni me sram priznati, da sem raje sestopila in do konca ovinka kolo potiskala navzgor. No, ko premagaš ta klanec, je do kočje še nekaj sto metrov kolesarjenja po bolj ali manj ravnini.

Kolesarski vzpon načrtujte v zgodnjih jutranjih urah, kajti vzpon poteka po soncu. Možnosti spustov je več; lahko po poti vzpona ali pa preko Lešanske planine do Bistriške planine in Tržiča. Nikakor ne pretiravajte, ne precenjujte svojih sposobnosti in ne pozabite na čelado. Pa srečno!

ŠTIRI TAČKE

ANA BEŠTER

Pasja mala šola: dajanje priboljška

Dandanes je vedno bolj v veljavi učenje z nagrajevanjem, nikakor ne več učenje s silo in kaznijo. Večina metod, s katerimi kužka učimo, temelji na nagrajevanju s hrano. Ko kuža naredi tisto, kar želimo, ga pohvalimo in nagradimo z majhnim koščkom hrane, ki mu pravimo priboljšek. Ponavadi je to majhen košček salame ali sira oziroma nekaj takega, kar kuža obožuje. Pomembno je, da so koščki majhni, saj se lahko zgodi, da jih kužku pri učenju damo toliko, da z njimi že zadovoljimo njegovo potrebo po enem obroku. V tem primeru moramo pri dnevnem obroku količino hrane malo zmanjšati. Seveda pa je pomembno tudi to, kako priboljšek kužku sploh ponudimo. Napačno je, če mu priboljšek vedno znova potiskamo v gobček. Veliko bolj učinkovito je, da se mora kuža vsakokrat zanj potruditi, saj mu bo tako pomenil še več. In kako to naredimo? Priboljšek preprosto malo skrijemo v pest, in sicer tako, da ga kuža vidi in vonja, ne more pa ga doseči. Najlažje je, če ga skrijemo v dlani na

stičišče palca in kazalca ter naredimo pest. Kuža bo pest ovohaval, lizal in pri tem užival. Zelo pomembno pa je, da kuža na koncu priboljšek VEDNO najde in ga seveda tudi pojje.

Kuža se mora za priboljšek vedno potruditi.

Labodi pregnali kopalce

Mlada labodja družina je minulo soboto iz vode večkrat pregnala kopalce v blejskem jezeru.

SIMON ŠUBIČ

Bled - Ponosna samica je z mladičkama večkrat priplavala v bližino obale blejskega jezera, ob strani pa tudi zaščitniški samec. Kdorkoli je bil tedaj v vodi, mu je trda predla, saj je samec jezno planil na vsakogar. Ni se oziral ne na starost, ne na spol, ne na izobrazbo, celo na versko opredelitev se je poživžgal. Kadar koli je njegova družina priplavala k obali, so morali kopalci zapustiti vodo in na kopnem ostati toliko časa, da so se labodi odmaknili.

"Bilo je neverjetno. Samec je v trenutku planil na kopal-

ce. Nič kaj nedolžno ni izgledalo, ko se je v koga zapodil. Tudi če je kdo skočil v vodo dvajset metrov stran, je bil labod takoj pri njem in ga spodil na kopno. In tako je bilo vsakič, ko so labodi priplavali mimo. Na koncu smo se ob takih prizorih že pošteno zabavali," se spominja eden od kopalcev.

"Labodi so zelo skrbni starši, zato se na kopalščih predvsem samec zna tudi agresivno obnašati, saj prevzame funkcijo branitelja svoje družine. K temu ga vodijo negativne izkušnje z nekaterimi ljudmi, ki ne pokažejo nobenega razumevanja do mlade

labodje družine in vdirajo v njeno gnezdo. In ker labod ne zna ločiti med kulturnimi kopalci in vsiljivci, se do vseh obnaša enako. Take prizore je zato lahko pričakovati še kakšen mesec, dokler se mladiči ne bodo osamosvojili oziroma ne bodo sposobni vsaj malo zleteti. Do tedaj vsem kopalcem priporočam, naj mlade labodje družine pustijo čim bolj na miru," je vzroke za agresivno vedenje labodjega samca pojasnil ornitolog Tomaž Mihelič iz društva za opazovanje in proučevanje ptičev.

Ljudje sami diktiramo agresivnost labodov, dodaja

Mihelič. V krajih, kjer labodi gnezdi v samoti, se namreč ob bližini človeka labodja družina enostavno umakne, saj nima negativnih izkušenj. Na kopalščih je slika povsem drugačna, saj nekateri vsiljivci nepremišljeno vdirajo v njihov življenjski prostor. "Labod je velika ptica, zato se zna kar dobro braniti pred vsiljivci. S kljunom lahko človeka tudi poškoduje, vendar ne resno. Človeka lahko največ kljuni do krvi, navadno pa se tako bližnje srečanje konča z odrgninami po koži," je še razložil Mihelič.

Dobro obiskana Žirovska noč

MATEJA RANT

Žiri - Že tradicionalna Žirovska noč, ki jo organizira Nogometni klub Alpina, je minuli konec tedna na žirovske ulice zvalila prek 1500 obiskovalcev. Že v petek zvečer so pripravili monokomedijo Toneta Partljiča Nekoč in danes, v soboto pa je bilo pestro že od 8. ure zjutraj, ko je turistično društvo pripravilo kmečko tržnico. Na njej so kmečke gospodinje ponujale domač kruh, čebelarji pa med in izdelke iz medu. Osnovnošolska mladina se je

pomerila v atletskem troboju, odvijalo pa se je tudi odprto prvenstvo Žirov v malem nogometu. Mini cirkus Buffetto je obiskovalce navduševal s cirkuško-klovnovsko predstavo. Večer je popestril koncert pihalne godbe Alpina Žiri, sledila pa je zabava s plesnim orkestrom iz Slovaške. Še do petka pa bo na ogled razstava ročnih del upokoencev, ki so jo odprli v okviru meddruštvenega srečanja upokoencev. V galeriji DPD Svoboda v Žireh si je izdelke mogoče ogledati vsak dan od 9. do 11. ure.

Lukovica pobratena

JASNA PALADIN

Lukovica - Občina Lukovica je enoletno prijateljstvo z avstrijsko občino St. Lambrecht minuli vikend nadgradila s podpisom listine o pobratenju. V to avstrijsko mesto, ki je lukovski občini podobno tako po velikosti kot po nekaterih dejavnostih (godba, društva), je v soboto iz Lukovice s kar sedmimi avtobusi odšlo kakšnih 350 občanov. Skupaj z občinsko

upravo in županom Matejem Kotnikom so jih avstrijski prijatelji pričakali s pestrim zabavnim in kulturnim programom. Prijeten dan sta župana obeh občin zaključila s slavnostnim podpisom listine o pobratenju, ki bo v prihodnje oba kraja še bolj povežalo, predvsem na društvenem in kulturnem delovanju. Obisk krajanov St. Lambrechta v Lukovici pričakujejo prihodnje leto.

Gorenjski Glas WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Kino za družino

NOV POLETNI PAKET

avstrijski filmi in razne igre za kopalce, fax

3 filmi na 1 DVD-ju za 1000 tolarjev

3

Vsak petek, od 1. julija, nov DVD. Na vseh prodajnih mestih Dela prodaje in v poslovalnicah Pošte Slovenija. Cena 1.100 tolarjev velja ob nakupu časopisa Gorenjski glas.

Naročniki Gorenjskega glasa lahko DVD-je kupite na sedežu podjetja Gorenjski glas, na Zoisovi 1 v Kranju, vsak delovnik od 7. do 15. ure. Cena za naročnike: 1.000 tolarjev.

Gorenjski Glas

petek, 1. julij, ob 20.00
Glavni trg, Presernova ulica
Ana Desehina
MR. PEJO'S WANDERING DOLLS (Rusija)
ulazna predstava

petek, 1. julij, ob 21.00
Prijazni
FEINIG NÖSIG PROJEKT (Avstrija)
jazna predstava

petek, 1. julij, ob 21.30
Grad Khislstein
CONJUNTO ARTISTICO MARAGUÁN (Kuba)
kubanski glasbeno plesni šov
v primeru dežja bo prireditev v dvorani na Prinskojstem

sobota, 2. julij, ob 20.00
Glavni trg
PRAVE NAPAKE (Sanj Konjar)
ulazna predstava

sobota, 2. julij, ob 21.00
Prijazni
TRIO GADJE (Burund)
koncert

sobota, 2. julij, ob 21.30
Grad Khislstein
CUBISMO
koncert

Kranj, 17.6.-9.7.2005
festival Carniola
www.festivalcarniola.com

Prodaja vstopnic: Študentski servis CMOK Kranj, Aligator Music shop Kranj, Kompasove poslovalnice in prodajna mesta EVENTIM po celi Sloveniji spletna prodaja: www.eventim.si, www.vstopnice.com

GOODYEAR | triglav | TEMO | MERKUR | PROBANKA | nature | Perfekt | Gorenjski Glas

ZAHVALA

Ob smrti

PIJE ČESEN

roj. Stante, 20. 5. 1923 - 22. 6. 2005

se iskreno zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala pogrebni službi Tržič za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvala Franciju Šarabonu s pevci za zapete pesmi, Viliju Pangeršiču za zaigrano Tišino ter praporščakom. Posebna zahvala družini Lukanc za pomoč in gospodu Kravcarju za poslovilne besede. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni
Tržič, 24. junija 2005

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

MARIJE KORENČAN

roj. Mali

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena in pisna sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se župniku Maksu Ipavcu za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, Mihi Štefetu za poslovilne besede ter Leopoldu Štamulaku in pogrebni službi Navček za pripravo pogreba. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ustavilo se je plemenito srce našega moža, očeta, deda in iskrenega prijatelja

JOŽEFA GAŠPIRCA

iz Cerklj na Gorenjskem

Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, Vavknovemu naselju, sodelavcem žalujocih za izrečena sožalja, za podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala osebju bolnišnice Golnik, oddelka 100, dr. Belehrju in sestri Bernardi. Hvala gospodu župniku, pevcem, trobentaču, zvonarjem, DU Cerklje, ZB Cerklje, g. Martinčiču za poslovilni govor, MD Kevder, balinarjem in pogrebni službi Jerič. Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci vsi njegovi

V SPOMIN

*V žalostni tišini še vedno odmeva tvoj smeh,
v solznih očeh se riše tvoja podoba,
tvoje sledi so pustile spomine kot sanje v jasnih nočeh,
le cvetje in sveče tebi v spomin in mi ob robu tvojega preranega groba.*

30. junija 2005 je minilo žalostno leto, odkar je od nas brez slovesa za vedno odšel naš

ANŽE

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V torek, 28. junija 2005, smo se v rojstni Kamni Gorici poslovili od gospoda

VALENTINA TOMANA

Zahvaljujem se vsem, ki ste mu izkazali svojo globoko zahvalo za njegovo dolgoletno pastirsko delo. Zahvala g. škofu Kvasu in številnemu duhovniškemu zboru za slovesen obred. Poslovilne besede govorcev so o njegovem tuzemskem poslanstvu povedale vse. Hvala vsem.

Nečak Mihael J. Toman z družino

ZAHVALA

*Atek moj,
naj te vsi angeli čuvajo,
kjer koli že si, in vedi,
da večjega angela na zemlji ni bilo,
kot si bil le ti!*

Ob slovesu našega preljubega očeta, moža, sina, brata, strica, nečaka in prijatelja

IVANA BLAZNIKA

se iskreno zahvalujemo vsem, ki ste nam ob največjem udarcu v življenju stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi: oče, sestra, sorodniki, prijatelji, posebno pa njegova žena in hči

Žalostni smo se poslovili od naše

PETRE ROZMAN

prof. defektologije

Učenci in sodelavci OŠ Helene Puhar Kranj

V SPOMIN

*Nepričakovano prišel je čas,
da prežgodaj si odšel od nas.
Že deseto leto v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.*

*Trdo delo in trpljenje
tvoje bilo je življenje.
Upamo, da v grobu mirno spiš,
da krivic več ne trpiš.*

LEOPOLDU POTOČNIKU

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat, stric, svak in tast

STANE ŠMID

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, molitve, podarjene rože in sveče ali denar za dober namen, hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ali pa kakorkoli sodelovali pri tem, za nas tako žalostnem dogodku.

Zahvaljujemo se župnikoma v Stari Loki, g. Pavletu in g. Alojzu za lepo opravljen pogreb in obiske v času njegove hude bolezni, kakor tudi pevcem za zapete žalostinke. Posebna zahvala pa gre dr. Jožetu Debeljaku za večletno spremljanje njegovega zdravljenja in lajšanje bolečin ob hudi bolezni.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Žena Štefka, sin Franci in hči Milica z družinama in drugi njegovi
Virlog, Škofja Loka, v juniju 2005

V SPOMIN

*Težko je pozabiti človeka,
ki ti je bil drag,
že težja je zavest,
da si ga za vedno izgubil.
A vendar je najtežje
naučiti se živeti brez njega.*

Danes mineva pet let, kar te ni med nami,

FRANC PETERC

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

VSI TVOJI

ANKETA

Pomagali
bodo prijatelji

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Vaščani Jamnika želijo ohraniti slikovito cerkvico svete ga Primoža in Felicijana, zato danes popoldne prirejajo srečanje prijateljev Jamnika. Maševal bo nadškof Alojz Uran.

Foto: Gorazd Kavčič

Ljudmila Fister:

"Že 27 let mežnarim na Jamniku, kjer je cerkvica spet potrebna obnove. Nekaj smo prihranili sami z darovanji ob mašah, sedaj pa vaščani iščemo darovalce za obnovo strehe pri zvoniku."

Ivi Lotrič:

"Življenje na Jamniku ni lahko, veliko kmečkega dela je ročnega in vzame veliko časa. Po rojstvu druge hčerke sem tehtala med izbiro službe ali kmetije, saj oboje ne gre. Ostala sem doma."

Tone Fister mlajši:

"Na prireditvi za jamniško cerkev bom nastopil v folklorni skupini in s cerkvenim zborom. Na Jamniku nas je kakih deset mladih. Za zdaj še razmišljam, da bi tako kot moji starši tu tudi ostal."

Stane Lotrič:

"Le še šest jamničanov nas obdeluje greben in vztraja pri gospodarjenju na tukajšnji zemlji, da se ne bi zarasla. Za obnovo cerkvice na Jamniku prosimo za pomoč tudi gorenjsko gospodarstvo."

Tone Fister starejši:

"Za cerkev bi radi zbrali šest milijonov tolarjev, zato iščemo pomoč vseh. A tudi če se ne bomo imeli dovolj denarja, bomo avgusta z obnovo skrivalste strehe vseeno začeli."

Vse bom razdelil

Tako nam je na vprašanje, kaj bi storil s 640 milijoni tolarji, kolikor je v 27. krogu igre loto vredna sedmica, odgovoril upokojenec Tone iz Kranja.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Dobro se še spominjam besed rudarja iz Trbovelj, ki je pred nekaj leti zadel sedmico. V pogovoru za neki manjši časopis se je pritoževal: "Klinc gleda tako državo, v kateri zadeniš glavni dobiček na loteriji, pa moraš še vedno kopati premog!" Če me spomin ne vara, se je tedaj moral zadovoljiti s približno 3,5 milijona tolarjev. Morebitni dobitnik sedmice v tem krogu, ko bo glavni dobiček predvidoma vreden približno 640 milijonov tolarjev, bo zagotovo veliko bolj židane volje.

Vrednost sedmice v 27. krogu igre loto sicer še ne bo dosegla rekordnih višav, a 640 milijonov tolarjev je že tako mamljivih, da so oziroma še bodo premamili tudi mnoge, ki bogastva navadno ne iščejo v igrah na srečo. Grega Resnik, prodajalec v poslovalnici Loterije Slovenije v Supernovi v Kranju, pravi, da je ta teden pred vplačilnim okencem videl mnogo novih obrazov. "Vplačnikov je več že v primerjavi s prejšnjim tednom. Da je vrednost sedmice že zelo velika, se opazi tudi po tem, da celo redni igralci vplačujejo precej več kot običajno. Prava "gužva"

Miha, 30 let: "Če zadanem, najprej rešim stanovanjski problem, drugače pa se verjetno ne bi nič spremenilo." / Foto: Gorazd Kavčič

pa se bo začela s petkom," je razložil.

23-letni Gašper iz Kranja je s seboj odnesel šop praznih listkov: "Okoli deset sodelavcev nas bo vplačalo skupen listek, prvič doslej. Sam loto igram le občasno, navadno začnem, ko sedmica preseže 100 milijonov tolarjev." Če bodo zadeli, si bodo dobiček pravično razdelili. Po odbitku davka bi mu torej v žep kapnilo okoli 50 milijonov

tolarjev. "Najprej bi poplačal policijo," je napovedal.

Tone iz Kranja loto redno igra zadnja štiri leta. "Običajno vplačam po dve kombinaciji in tudi tokrat je bilo tako. Do zdaj še nisem zadel nič posebnega, če pa bi sedaj zadel sedmico, bi denar razdelil med šest vnukov in dve hčerki, sam pa bi najprej popravil hišo. Za vse bi bilo dovolj," je pojasnil 74-letni upokojenec.

Tridesetletnega Miha iz Brezic, ki se je zaradi službe preselil na Gorenjsko, je loto evforija premamila pred dvema tednoma. "Loto igram le tedaj, ko so dobitki že precej visoko. Kaj bi počel s toliko denarja, še nisem razmišljal. Kaj bistveno se mi življenje ne bi spremenilo, zagotovo pa bi si rešil stanovanjsko problematiko. Službo bi zagotovo obdržal, nekaj je treba početi," je pojasnil.

NA KONCU

ŠENČUR

Kmalu gradnja krožišča

Krožišče med Gasilsko in Brniško cesto v Šenčurju bodo kmalu začeli preurejati v krožišče. Šenčurški župan Miro Kozelj je pojasnil, da se bodo po zadnjih podatkih Direkcije RS za ceste, ki se je vendarle dogovorila z lastniki zemljišč, dela začela izvajati že v mesecu juliju. Po pritožbi na prvo izbiro izvajalca je razpisna komisija direktorja za ceste izbrala novega izvajalca - SCT Ljubljana oziroma njegovega poslovnega partnerja Cestno podjetje Kranj. "Z izbiro Cestnega podjetja Kranj smo zadovoljni tudi na občini, saj se z lokalnim izvajalcem lažje dogovarjaš," je izbiro novega izvajalca del komunalnega župana S. Š.

ŠKOFLJA LOKA

Kolesarji zaprli cesto

V okviru festivala kolesarstva, ki bo konec tedna v BTC Cityju v Ljubljani, bo v nedeljo organizirana tudi tradicionalna dirka Maraton Franja Barcaffa. Del dirke bo potekal tudi po Gorenjskem, zato bodo v nedeljo med 10.55 in 15. uro zapore na cesti Cerklje-Trebija, V. S.

ŠKOFLJA LOKA

Knjiga o dobrih ljudeh

Mag. Tone Košir bo v torek, 5. julija, ob 10. uri v prostori območnega združenja RK Škofja Loka predstavil knjigo z naslovom *Rdeči križ - stoletnica prostovoljne dobrodelnosti na Loškem*. Knjiga predstavlja dragocen dokumentarni opis humanitarne dejavnosti na Loškem vse od njenih začetkov. B. B.

Danes izšla

Moja
Gorenjska

Brezplačno za naročnike Gorenjskega glasa

Jurij

Brezplačno za občanke in občane občine Šenčur

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo oblačno s pogostimi padavinami, tudi plohami in nevihtami. Osvežilo se bo, ponekod bo zapihal severni veter. Jutri se bo od zahoda zjasnilo, zjutraj bo ponekod lahko kratkotrajna megla ali nizka oblačnost. V nedeljo bo sončno in topleje.

Agencija RS za okolje, Urad za Meteorologijo

PETEK

13/18°C

SOBOTA

12/24°C

NEDELJA

13/27°C

Ena spletna stran, ki združuje 7 časopisov z vseh koncev Slovenije! Obiščite www.izber.si, oddajte svoj mali oglas, ogledajte si poponejšje oglase, spreahodite se po rumenih straneh in naj vas navdušijo kadrovske oglašitve. Brskanje po malih oglasih še nikoli ni bilo tako udobno.

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFONI:
(04) 2812-220 INŽENJER
(04) 2812-221 INŽENJER
(04) 2022-222 PROJEKT
(051) 303-505 PROJEKT

FAX:
(04) 2812-225 INŽENJER
(04) 2812-229 INŽENJER

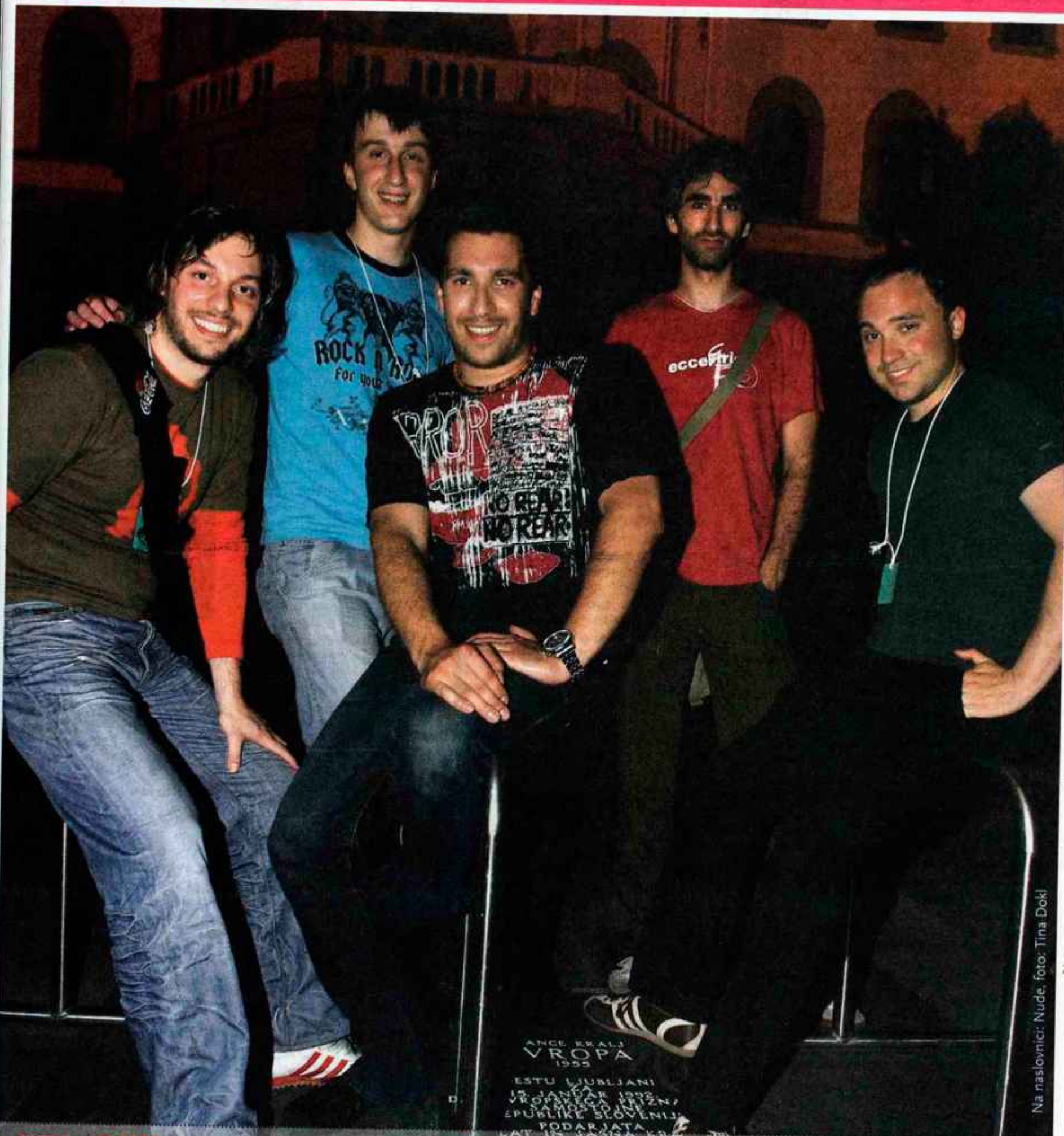
E-pošta:
radio@radio-kranj.si
spletna stran:
www.radio-kranj.si

NAJDLJ POSLUŠANNA RADIJSKA POSTAJA NA GORENJSKEM

PETEK

PRIOGA GORENJSKEGA GLASA

Na naslovnici: NuDe, foto: Tina Dokl

GLASNA

KDO KOMU LOMI SRCE

Skupina NuDe je izdala novo ploščo "Mal narobe". Z njo so "pospremili" konec šolskega leta in odpeljali na zaslužene počitnice vse, ki si jih res želijo - z novimi melodijami in zgodbami v ušesih."

02

TELEVIDIJA

ENA NOČ ZA TRISTO EVROV

"Bilo je nepozabno, ker je deževalo in ker sva se z voznikom Darrenom Turnerjem enkrat zavrtela," je neposredna izkušnja komentatorja Formule 1 Mirana Ališiča.

04

LITRJE

GLASNA BESNA PEHTA

Po Kranjski Gori dni Besna Pehta mladino zadnje čase spravljajo v dobro voljo dvodnevni partyji. Nomina tor je praznoval okroglo obletnico, blejska promemala pa ob sobotah v opoldenskem času gosti izkušnje razglušnih dragih avtomobilskih znanck.

08

PETEK_1.7.2005

GLASBA

KDO KOMU LOMI SRCE

Skupina Nude z novimi melodijami in zgodbami za ušesa.

Alenka Brun

Nudovci so za svojo novo ploščo 'Mal narobe', ki je ta teden izšla pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija, zapisali, da je 'pospremila konec šolskega leta in odpeljala na zaslužene počitnice vse, ki si jih res želijo - z novimi melodijami in zgodbami v ušesih'. Za september pa Nude (Boštjan Dermol - vokal, Teodor Arnautović - kitara, Miha Koren - bas kitara, Nino Šloser - klaviature, Gaber Marolt - bobni) napovedujejo tudi velik promocijski koncert, ki se bo zgodil po vsej verjetnosti v Celju, knežjem mestu, od koder prihajajo.

Na vprašanja sta odgovarjala Gaber in Boštjan. Gaber je prepričan, da bo z nove zgoščenke publika sprejela kar nekaj pesmi: "Vsaj s prejšnjimi albumi je bilo tako. Na koncertu lahko igramo za več kot eno uro programa in publika pozna prav vse pesmi in ni nujno, da so ravno naši največji fani. Imeli smo kar veliko hitov. S te plošče bodo mogoče celo štirje ali pet. Na plošči je sicer nekaj bolj veselih pesmi, nekaj takih za

glasbene sladokusce, ena pa je v angleščini. Vse pa so kar spevne." Boštjan dodaja: "Trenutno se vrti prvi single s plošče 'Tako lepo si zlomila mi srce', katerega smo predstavili na Emi, drugi single 'Kere hude bejbe' pa je lestvice začel 'napadati' dober teden dni pred izidom plošče. Da bo imela plošča kar nekaj hitov, sploh ni dvoma. Potencialni hit je pa tako vsak komad - sploh v teh časih."

Če primerjate vašo današnje glasbo z začetki. Ste odrasli, so besedila zrelejša? Igrate bolj zase ali za publiko?

Gašper: "Pravzaprav se sama glasba ni kaj dosti spremenila. Še vedno je sveža, inovativna, hoče povedati nekaj originalnega. Ne težimo, vsaj ne preveč. Nočemo revolucije, ker nam pravzaprav nič ne manjka."

Boštjan: "Vedno igraš za publiko, če to seveda počneš na javnih prireditvah in koncertih. Zase lahko igraš doma, kar pa nima pravega smisla. Sam vidim glasbo veliko bolj filozofsko. Verjamem, da gre za čustvo, ujeto v zvok - enkrat in nepovratno dogodek, ki nosi vibracijo, energijo in sporočilo. In ni niti dvakrat enako, je

neponovljivo. To je največji čar vsega."

Mislite, da vas ima dekleška publika raje kot moška? Marsikakšen fant reče, 'da v svojih pesmih veste, zakaj gre'.

Gašper: "Da, vsekakor. V pesmih je bolj fantovska tematika kot pa obratno, zato nas razumejo. Vsi smo imeli in imamo enake probleme."

Boštjan: "Glede na osebnopovedni načinom pisanja, je to vsekakor razumljivo. Sicer pa imamo že kar nekaj izkušenj po vseh teh letih ..."

Če bi morali izbirati oziroma bi vam ponudili nastop na odru s Big Foot Mamo, Res Nulliusi ali Slonom in Sadežem, za koga bi se odločili?

Gašper: "Big footi. Ker je glasba kul, prvinska. Ostalo se fura na intelekt. Prezapleno. Glasba je za ljudi."

Boštjan: "Dejstvo je, da smo prav z Big footi največkrat igrali na istih odrih. Skupaj delimo leta staža, glasba je precej podobna, sicer ne zvočno, ampak namensko. Neobremenjena, kul, z občutkom. Sicer sta glasba in okus tudi stvar trenutka. Bolj prevlada osebni stik med glasbeniki, tega pa imamo od omenjenih sku-

pin zagotovo največ z BFM."

Veliko nastopate. Pogojujete nastop s plačilom, imate določeno ceno ali je ta odvisna od velikosti odra, prostora, kjer nastopate?

Gašper: "Mi radi nastopamo, vendar se cenimo. Glasba je ljubezen, a tudi posel. Če se imaš rad in rad svojo glasbo, potem igraš tudi v poslu s poslušalom."

Boštjan: "Poznaš koga, ki na te stvari gleda drugače? Razen Tomaža Domicelja, seveda. On je car ..."

Kaj menite o dobrodelnih prireditvah?

Gašper: "Le nekaj je res dobrodelnih. Takih se večkrat udeležimo, pridemo igrat. Predvsem takrat, ko lahko razveselimo na primer otroke, ki nas drugače ne bi videli, ali pa imajo tako ali drugače oteženo življenje. Organizatorjev, ki zbirajo z našimi nastopi denar, pa ravno ne cenimo. Nič ne reče, da smo mi "donirali" koncert v taki in taki višini. Ponavadi si potem vse skupaj vtaknejo v davčno, koncert pa ima izgubo. Enemu smo pa le pomagali ... Taki naj nas raje pustijo pri miru."

Boštjan: "Ne more vsak pripraviti Live Aida ..."

CUKR

Dvajsetletnica Pop design v Sodražici

V soboto, 2. julija, se v Sodražici obeta velik žur z legendarno skupino Pop design. Svojo dvajsetletnico bodo fantje proslavili v tako rekoč originalni postavi iz konca osemdesetih let, ob Tonetu Košmrju (bas) je tu še gorenjska naveza Jani Marinšek (kitara), Darnjan Tomažin - Dačo (bobni) in Martin Erjavec (klaviature), ki je v skupino prišel zadnji. Za mikrofona bo poprijel Vili Resnik, kot gost pa bo nekaj pesmi zapel tudi Miran Rudan. Avditorij bodo "ogreval" predskupine Pop'N'dekl, D'Storž in Bobri, slednji bodo velike uspešnice Pop Designov igrali v narodnozabavni preobleki. Sicer pa se bo program začel že ob 17. uri z otroškimi živ-žavom. Pop design bodo svoj nastop ovekovečili s snemanjem za živo ploščo in DVD. In še to - vstopnine ni. I. K.

Moonart na Rock Otočec

Na zadnjem finalnem predizboru za letošnji Rock Otočec, ta se bo na tradicionalnem prostoru na letališču v Prečni pri Novem mestu odvijal prihodnji vikend, od 8. do 10. julija, preteklo soboto v Slovenskih Konjicah, so se za uvrstitev na festival potegovali tri skupine Gdo, Billy the Kid in Kranjčani Moonart. Zmagali so Moonartovci, ki bodo na največjem slovenskem rock festivalu po petih letih (takrat so nastopili Howitzer) spet zastopali kranjske barve. I. K.

MEET ME 2005

Že tradicionalno se je prvi vikend po koncu šole na divškem letališču odvijala največja zabava elektronske glasbe pri nas MEET-ME. Že sam pogled na listo nastopajočih je dal slutiti, da se poslušalcem obeta prava poslastica, saj so nastopala trenutno najbolj vroča imena te glasbe, kot so Richie Hawtin, Sasha, Magda, Pet Duo, Frank Kvita, Viper XXL, Silence, Melodrom ..., za zaključek pa še slovenski matador DJ Umek, ki je poskrbel, da so obiskovalci domov odhajali nasmejanih obrazov. Vsem, ki ste prireditve zamudili, priporočam, da si rezervirate dopust že za prihodnje leto. J. L.

Bolj uživači kot garači

Narodno zabavnih ansamblov je pri nas veliko. Bolj malo pa je takih, ki si jih zapomnimo že prvič, ko jih slišimo. Eni takih so Frajkinclarji. Nekoliko provokativni in nepredvidljivi, vedno polni humorja in veselega štajerskega šarma navdušujejo poslušalstvo že polnih deset let. "Frajkinclar je nekdo, ki zna vse postoriti sam. Za nobeno stvar ni izučen, zato pa je sposoben kvalitetno narediti vse. Mi smo to prenesli na glasbeno področje" je povedal član skupine Dušan Waldhütter.

"Srčna napaka je pesem, ki nas je ponesla po Sloveniji. To je bil hit, kot si ga glasbenik lahko samo želi. Če bi živeli kje v tujini, bi bili zaradi njega danes bogati. Sicer pa smo s celotno produkcijo zadovoljni. Naš zadnji album Naša fara, ki je izšel pri Dallasu in se še vedno prodaja, se zdi meni osebno najboljši," meni Waldhütter. Frajkinclarji so izdali tri albume, posneli pet videospotov in prejeli veliko pri-

znanj: Kakšne so še ambicije? "Še nekaj albumov, dosti dobro plačanih nastopov in druženja ob dobri hrani, kapljici in prijetni ženski družbi. Frajkinclarji smo malenkost bolj uživači kot garači. Res pa je, da ob 10. obletnici pripravljamo že četrti album," je še povedal Waldhütter. D. F.

Iluzionist David Copperfield v Ljubljani

Pravijo, da je največji iluzionist našega časa, David Copperfield bo 28. in 29. septembra nastopil v ljubljanski Hali Tivoli. Vstopnice za ogled showa "An Intimate Evening of Grand Illusion" bodo v predprodaji že od petka naprej na spletnem naslovu www.eventim.si in v vseh Kompasovih poslovalnicah po Sloveniji. Za vstopnico v prvih vrstah boste odšteli štirinajst tisoč tolarjev, srednji razred stane deset tisoč, zadnji pa osem tisočakov. Spektakel v Hali Tivoli bo jemat sapo, poroča organizator dogodka Hiša idej. Copperfield bo uresničeval sanje, trinajst obiskovalcev bo za nekaj trenutkov odpotovalo v svoje sanjske kraje, nekdo bo ponovno srečal osebo, s katero je izgubil stike, velik iluzionist bo občinstvo presenetil z drzno igro s smrtonosnim afriškim škorpionom, vrhunec pa bo show dosegel, ko bo si bo David Copperfield za nekaj trenutkov odpočil v škatli za čevlje. S. K.

Grad Khatelska, 9. julija, ob 21.30

Giuseppe Verdi

NABUCCO

genetralni pokrovitelj

MERKUR

Vstopnice so naprodaj na običajnih prodajnih mestih.

Kranj 27. 6. 2005

festival Carniola

www.festivalcarniola.com

TELEVIZIJA

ENA NOČ ZA TRISTO EVROV

"Bilo je nepozabno, ker je deževalo in ker sva se z voznikom Darrenom Turnerjem enkrat zavrtela," je neposredna izkušnja komentatorja Formule 1 Mirana Ališiča.

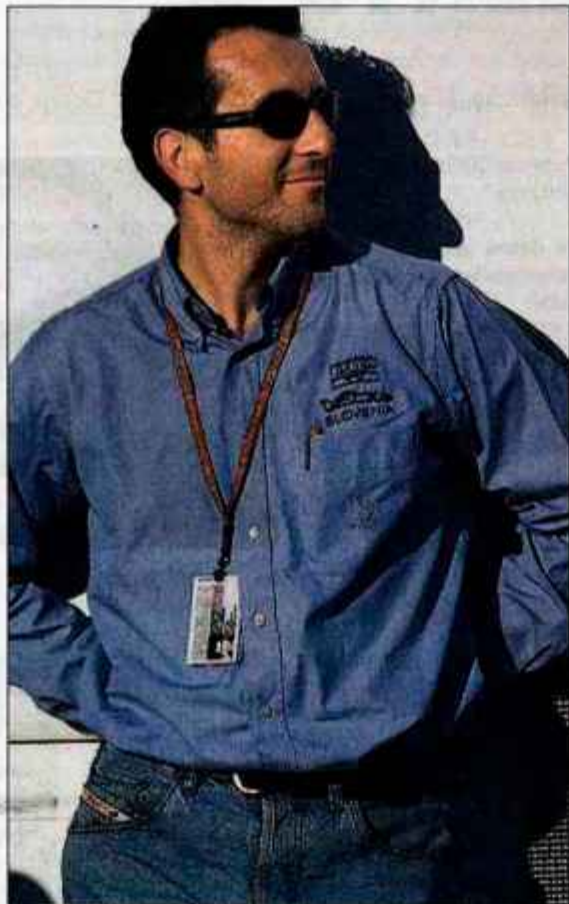
Suzana P. Kovacič

Miran Ališič spremlja karavano Formule 1 za POP TV že kar nekaj let. Še vedno so zelo žive razprave o tem, ali je bil boljši komentator Niko Mihelič, ki je spremljal prenose za Televizijo Slovenija, ali sedanji POP TV-jevski Miran Ališič. Okusi so pač različni, nas je predvsem zanimalo, kako zgladata novinarsko delo in ta karavana od blizu. Naslednja dirka za Veliko nagrado Francije je na sporedu že to nedeljo.

Potujete na prizorišča organizirano ali sami in kje bivate?

"Ponavadi odpotujem na dirko v sredo, kajti v četrtek dopoldne je treba pregledati vse naprave, torej ali telefoni in druge tehnične povezave normalno delujejo. Takrat se prelevim v hobby tehnika. Popoldne so tiskovne konference in pogovori z dirkači, izmenjava novic, pripraviti je treba prve prispevke za 24 ur in za časopise. Skratka, veliko dela je že v četrtek.

Potujem sam, že vsa leta, bivam v predragih hotelih, saj na skoraj vseh prizoriščih podvojijo ali potrojijo cene hotelskih sob, pa še te moraš rezervirati vnaprej. Ponavadi hotelska soba v

takšnih hotelih, kjer stanujem, stane le okrog 100 ali 150 evrov, med dirko pa tudi 300 evrov in več."

Kakšni so pogoji za novinarsko delo oziroma komentiranje?

"Komentatorska mesta so ponavadi na nasprotni stra-

ni ciljne ravnine nad glavno tribuno, od koder se lepo vidi na start ter pred garaže. So pa tudi izjeme, ko se na dirkališče ne vidi dobro ali pa sploh nič. V zadnjih letih tudi te pomanjkljivosti odpravljajo, tako da so skoraj povsod pogoji za delo dobri. Bolj ko so dirkači uspešni,

težje se je pogovarjati z njimi, ker imajo veliko obveznosti, pa tudi vsi bi radi kaj od njih. A skoraj vse je mogoče dobiti za intervju, dobro pa je, če te že poznajo, ker je vse skupaj lažje."

Katero prizorišče je vam najljubše?

"Odvisno, kako gledate na prizorišče. Mesta so zelo zanimiva, predvsem Melbourne, Barcelona, Montreal, Monako. To pa zaradi vzdušja, ki vlada na teh dirkah. Zelo dobra je tradicionalno zahtevna dirka v Španju, Monza ima svoj čar. Tudi na podeželju je včasih lahko prijetno, na primer pravo počitniško vzdušje je v majhni vasi Magny Coursa. Ali pa obratno, mogočen stadion v Indianopolisu, ki je bil zgrajen leta 1911 in je največji stadion na svetu. Le redka prizorišča so povsem dolgočasna v vseh pogledih."

Ste se že vozili v Formuli 1?

"Ja, v dvosedu McLaren Mercedes na stezi Paul Ricard v Franciji. Bilo je nepozabno, ker je deževalo in ker sva se z voznikom Darrenom Turnerjem enkrat zavrtela. Res je bilo neverjetno, koliko zmore dirkalnik formule 1, v dežju sva bila prilepljena na asfalt, kot bi bila na tirih..."

Ana in Miha v vlogi manekenov

V torek so si obiskovalci vodnega parka Atlantis lahko naspali oči na "novopečenih" manekenih, voditeljici Ani Bešter in glasbeniku Mihi Hercogu. Izpolniti sta namreč morala stavo, ki je nastala v oddaji Avantura z Ano in Taijiem, ki je na sporedu na TV Pika. Ana in Miha sta namreč imela malce smole in izgubila stavo proti Taijiu in Saški Lendero. V Bohinju so namreč pred kratkim veslali, kolesarili in streljali z lokom. Za kazen sta morala v kopalkah nastopiti na modni reviji.

Na koncu so stare "zame" izginile. Vsi skupaj so po končanem snemanju odšli na zaslužno kosilo.

Še en resničnostni šov

Na POP TV prihaja septembra interaktivni resničnostni šov - BAR. Televizijski gledalci ga boste lahko spremljali ob večerih vse dni v tednu, razen ob nedeljah, na ogled bo tudi prek interneta. V igri bo šest deklet in šest fantov, ki bodo živeli pod isto streho in vodili bar v mestu. Bar, v katerega lahko pride vsakdo na pijačo in se zaplete z njimi v pogovor. Na vsakem koraku, tako v stanovanju kot v baru, jih bo spremljalo več kot 20 kamer. Prava narava njihovih medsebojnih odnosov in taktične poteze pa bodo prišle na površje pri igri na izpadanje. Vsak teden se bo moral namreč eden od tekmovalcev posloviti. Kdo bo ostal v igri še naprej, boste ob sobotah zvečer, v živo, odločili televizijski gledalci in uporabniki interneta. Vsi, ki jim bo uspelo ostati v skupini, si bodo razdelili tedenski izkupiček bara. Zmagovalcu, ki bo preстал 12 težkih preizkusov na izpadanje, bo pripadla glavna nagrada šova, to je pet milijonov tolarjev.

POP TV je za novo oddajo že začel zbirati prijave kandidatov prek spletne strani www.24ur.com/bar. Izmed vseh prijav, ki potekajo do 1. avgusta, jih bodo na koncu izbrali 12 (6 fantov in 6 deklet). Posebnost je ta, da za sodelovanje v interaktivnem resničnostnem šovu lahko tudi nekoga predlagate. BAR bo produkcijsko osnovan po licenčni oddaji BAR, ki prihaja iz Švedske, iz produkcijske hiše Strix. Poznajo ga že v 55 državah sveta. S. K.

Še poznate sanjsko Mišo?

INŠPEKTOR KIRN

AVTOR: JELKO PETERNELI

OD 1-5 gledali so in ocenili

NIKA KLJUN, DRŽAVNA PRVAKINJA V HIP HOPU V DVOJICAH

Ekstra Magazin (Kanal A)

Plus: Da izveš vse trače, ki jih cel teden objavljajo v oddaji E+, je dovolj, da si enkrat tedensko ogledaš Ekstra.
Minus: Prispevki, ki so že bili objavljeni v E+, se pre pogosto pojavljajo v oddaji Ekstra.

1 2 3 4 5

MARLENA, UMETNICA

Aritmija (TVS 2)

Plus: Oddaja je polna pozitivne energije. Zelo mi je všeč. Je ena redkih glasbenih oddaj, ki ne obravnava popularne glasbe. Voditeljica Katarina Čas super izgleda in je zelo očarljiva. Vidi se, da pozna tematiko, o kateri govori.

Minus: /

1 2 3 4 5

POP KULTURA

KAJ DOGAJA

1. julij - Danes Ostriga Beat Complete (Rdeča Ostriga Škofja Loka) predstavlja **United powers of O.B.C.** Začetek dogajanja bo ob 20. uri z 'graffiti session', ob 22. uri pa sledi odprtje plesišč. Vstop je prost. Danes v klubu **Amor** v Bohinju rock koncert skupine **Unimogs**.

Od danes pa do 3. julija se bodo v Kranjski Gori odvijali **4. Kekčevi dnevi**. Zabavna prireditev, namenjena predvsem družinam z otroki.

2. julij - jutri se začne **Festival Mlaj na Griču v Trzihu**. Festival se bo zgodil v treh delih, kjer je jutrišnja sobota namenjena rocku, 20. avgust bo posvečen etno glasbi in drugi september bo hip hop ter breakbeat-ovsko obarvan. Jutri se bodo od 17. ure dalje predstavile skupine **Sinergija, Subhash, Intimn frizurn, Moonart, Superli-zo** in za posladek še **Srečna mladina**. Na festivalu bo poleg dobre glasbe poskrbljeno tudi za hrano in pijačo, po koncu pa tudi za brezplačen prevoz z avtobusom do Kranja. Vstopnina je 500 tolarjev, več pa si lahko preberete na www.mlaj.si. **A. B.**

Ana Liza med starostniki

Ana Liza med stanovalci Doma upokojencev Kranj.

Stara znanka z malih ekranov, Ana Liza iz oddaje **Spet doma**, je pretekli teden obiskala kranjski dom upokojencev, kjer v počastitev dneva državnosti vsako leto priredijo praznični piknik. Letos je na njem igral muzikant Franci Osterman z domačimi vižami, domska kuhinja pa je poskrbela za dobrote z žara. Ana Liza je s svojim pristnim humorjem zelo razveselila stanovalce doma, v sobah je obiskala tudi vse tiste, ki se zaradi boleznih piknika niso mogli udeležiti. Radoživna Ana Liza (sicer igralka Nataša Tič Rajljan, ki svoje skeče pripravlja s možem, prav tako igralcem Gašperjem Tičem) je poleg stanovalcev doma upokojencev tega dne obiskala tudi varovance Varstveno delovnega centra Kranj. Za takšno občinstvo Ana Liza svojo veselo vlogo odigra brezplačno. **D. Ž.**

Vikend športa in zabave

V klubu žirovskih študentov bodo poskrbeli za pester konec tedna na igriščih pred osnovno šolo. Danes ob 15.30 se bo odvijal turnir trojk v košarki, sledi potopisno predavanje ob 20.30, ob 22. uri pa bo še nočni turnir v nogometu. Jutri ob 12. uri se bodo mešane ekipe pomerile v odbojki, obilo zabave pa se obeta na pancerballu, to je metu smučarskih čevljev, napoljenih z betonom ob 21. uri. Zvečer pripravljajo tudi koncert skupine **Orlek**. V nedeljo ob 14. uri pa se bo mogoče poleg igranja badmintona pridružiti družabnim igram na prostem. **M. R.**

Poljski folkloristi na festivalu Carniola

Minulo soboto je dogajanje v kranjskem mestnem jedru prijetno popestrilo 12 mladih poljskih folkloristov. Folklorni ansambel sestavljajo dekleta in fantje, stari med 14 in 20 let, ki živijo in študirajo v mestu Gdansk. Obiskovalci so skozi njihov nastop občudovali bogastvo in šarm kašubske folklore, ki so jo predstavili z originalnimi plesnimi koraki in gibi. Ples spremljala tudi glasba na tradicionalnih instrumentih. "Se posebej se nam zdi lepo staro mesno jedro," so po napornem nastopu pri skoraj 30 stopinjah dejali plesalci in dodali, da bodo z veseljem spet prišli nastopat v Slovenijo. **A. H.**

NAŠLI SO ME LOVCI NA TALENTE

S slavo je opravil in tudi s televizijo, ki se mu zdi preveč agresivna. Ostaja pa zvest radiu in glasbi.

Domink Frelih

Janko Ropret je legenda Radia Slovenija. Je tudi pesnik in pevec. Njegova plošča **Zimzelen** se spet dobro prodaja, kar niti ni presenečenje, saj sam pravi, da vsaka generacija nosi v sebi del nostalgije.

Ste začeli kot glasbenik ali pesnik?

"Mislim, da sem oboje kmalu združil. Že v gimnaziji sem začel peti. Nato sem se vpisal na igralno akademijo in naredil izpit ali dva. Zjutraj sem hodil na predavanja, zvečer pa pel na Bledu. Bilo je kar naporno. Ko sem bil na akademiji, so me našli lovci na talente. Prvi posnetek sem napravil leta 1969, in sicer skladbo **Butterfly** v slovenščini."

S čem mislite, da ste prepričali?

"Verjetno z glasom. Nekaj moraš imeti, po čemer se razlikuješ od drugih."

Vi ste pred radijskim mikrofonom že štirideset let. Ste zadovoljni v tem?

"Kaj češ, to je neke vrste moja usoda. Jo sprejmeš,

červno bi kdaj želel kaj drugega."

Je danes zaradi tehničnih pripomočkov na radiu kaj lažje?

"Lažje in težje. Tehnologija je korenito spremenila ves sistem, čeprav nekatere stvari ostajajo stalnice. Radio je najbolj neposreden medij, treba je biti v stiku s poslušalcem. Govorec mora imeti v sebi nekaj, da pritegne pozornost. Biti mora prepričljiv."

Lani ste spet skoraj dobili viktorja.

"Nominiran sem bil že dolgo, kar je najbolj zoprno. Skoraj si tam, ampak ga ne dobiš. Sem ga pa dobil v preteklosti in še cel kup drugih nagrad."

Je bilo oddajo **V nedeljo zvečer** težko prevzeti?

"Zelo. Nataša Dolenc, ki je delala na vseh programih, je takrat izjavila, da si te oddaje ne bi upala nadaljevati. Jaz sem si upal. Morda je bila to objestnost in precenjevanje. Kralja sem poslušal le v vojski, potem pa ne več. Zaradi tega sem bil morda neobremenjen. Prišel sem s svojim pristopom. Na začetku sem imel tudi izpolnjevanje glasbenih želja, kar mi ni šlo. Že-

lel sem oddajo brez telefonskih klicev, da ne bi postalo preveč šablonsko. Zame je bilo to premalo. Časi so se tudi spremenili, tako da oddaje v stilu **Kraljeve** nismo več potrebovali."

Sedaj imate bolj literarno oddajo.

"To imam rad. Vsako leto več berem. Vkleščenosť v ta poklic onemogoča napredek ali razvijanje drugih talentov. Sedaj je doba napovedovalstva minila. Glavni so novinarji, ki kontrolirajo prav vse. RTV je novinarski ceh popolnoma prevzel. Vedno ni bilo tako."

Vas ljudje na cesti prepoznajo? Ste sproščeni v javnosti?

"S slavo sem že opravil. Sedaj to gledam iz oddaljenosti

in skušam ovrednotiti ter ugotoviti, kaj to je. Pa sem bil včasih narcisoiden, le pravi čas sem se ustavlil."

Ste se poskusili na TV?

"Ja. Televizija je zavojevalska. Te okupira in spreminja ljudi. Tja je nekdo šel zanimiv in normalen, potem pa se je deformiral. To je agresiven medij. Tam se nisem nikoli počutil dobro."

Imate poleg poezije še kakšen hobi?

"V bistvu ne. Rad berem, pa malo se ukvarjam s športom, s tenisom in smučanjem. Morda me bo sedaj spet prijelo petje. Zadnjič me je navdušil etno, ki ga igra tudi moj sin Luka."

DESETLETJE FESTIVALA BLEDE

Na letošnjem festivalu bo nastopilo okoli 3000 vrhunskih glasbenikov. Ducat orkestrskih prazvedb. Poleg koncertov tudi razstavi.

Renata Škrjanc

Bled - Nocoj se bo z otvoritvenim koncertom v Festivalni dvorani začel tradicionalni Festival Bled, ki naznanja začetek dvotedenskega blejskega festivalnega dogajanja. Letošnji deseti festival bo združil domače in tuje uveljavljene glasbenike, organizator pa je posebno pozornost namenil izvajanju del sodobnih skladateljev. V jubilejnem letu bo že drugič gostil **Noč slovenskih skladateljev**, v skupnem projektu z Društvom slovenskih skladateljev, ki letos praznuje 60-letnico delovanja, pa bodo izvedli slav-

nostno mašo ob stoletnici posvetitve blejske cerkve. Na vsakem koncertu bo izvedena vsaj ena slovenska skladba. Letošnji festival bo glasbenim sladokuscem ponudil kar dvanajst orkestrskih prazvedb. Festivalno dogajanje bo potekalo na različnih lokacijah; poleg Festivalne dvorane bodo koncerti tudi v blejski cerkvi sv. Martina in cerkvi na Blejskem otoku, na Blejskem gradu, v Vili Bled in v radovljiški graščini. Direktor Festivala Bled **Jernej Brenc** je povedal, da so v desetih letih uresničili vizijo festivala, saj je Bled vse bolj prepoznaven tudi po kulturnem dogajanju.

Doslej je bilo na Festivalu Bled že več kot sto krstnih uprizoritev. Festival je iz začetnih tečajev violine in viole prerasel v osrednji glasbeni dogodek na Bledu. Tudi tokrat bo poskrbel za edino slovensko mednarodno tekmovanje za violino in violo, ki se ga bo udeležilo 35 glasbenikov. Prepoznava je tudi po mojstrskih tečajih, ki jih vodijo domači in tuji glasbeni postvarjalci. "Festival je ostal mlad; ambiciozen in mnogostranski ponuja odprta vrata vsakemu glasbenemu okusu. V teh desetih letih smo gostili mnogo pomembnih umetnikov današnjega časa, svetovne zvezde in mla-

de talente, ki so svoje glasbene sanje delili z našo publiko," je dejal Brenc. Med spremljajočimi festivalskimi prireditvami bosta fotografska razstava fotografa **Iztoka Oražma** in slikarska razstava matere in hčere **Melite Vovk** in **Ejti Štih**. Festival Bled 2005 bo stal 18 milijonov tolarjev, od tega je ministrstvo za kulturo prispevalo štiri milijone tolarjev, milijon tolarjev manj Turizem Bled in Občina Bled 2,5 milijona tolarjev. Festival Bled odpira vrata tudi drugim glasbenim zvrstem; lani je gostil slovensko popevko, v prihodnje pa naj bi v svoj program vključil džez.

GORAZD ŠINIK

NOMINATOR

152

Morda dobi tudi Gorenjska svoj praznik svetega Vida? Če že nismo "tapravi" regiji. Vidov dan, 28. junij, je sicer pravoslavni praznik, s tradicijo tako v minulem kot v tem tisočletju. Od Gavrila Principa, ki je leta 1914 ustrelil Franca Ferdinanda, do leta 2001, ko so za zapaha v Haagu stlačili Miloševića ... Da ima Gorenjska "ljubiteljsko vinsko cesto" okoli Radovljice, že veste. Zdjaj obeta, da dobimo svoj prvi "Festvina", vinski festival. In zgodil se je na Brdu pri Kranju, na vedno čarobnem Račjem

Brdih je s svojim "točajem" in ne več tokajem, privabil veliko obiskovalcev. Čeprav je bil nesramno vroč terek, je festival obiskalo prek 600 ljudi. No, in Dolfó je, strokovno kot vedno, predstavil zadnji letnik "zvedavemu" Matjažu Jerovšku, rojenemu Kranjčanu, ki živi v Domžalah, zadnje čase pa s svojim lovljenjem na kadre vstopa v gastro-enološki posel, in "džejbiju" - Janezu Bratovžu, kuharju in lastniku restavracije v Podvinu, ki je med prvimi občutil utripanje naše nove turistične pri-

sko dolino. Stara avtohtona klarnica je Makovčev prvi beli favorit. Vsa njegova imajo tipičen okus, še bolj vonj. Kako izbrati pravi cabernet za svoje gostišče, bo odslej vedel povedati tudi Miha Potočnik iz gostišča Čubr, Križ pri Komedi. Pred festivalom je Miha "vodeno" in zelo poglobljeno izbiral rdečega med več kot 20 primerki. Kako je izbral? Jože Koželj, ki je Mihi Potočniku bil v pomoč, pravi, da izjemno. Festival na Račjem otoku je privabil tudi ljubitelje grozdne kaplje. Gostincu Mateju

Rok in Darko Špenko

Saša Remec in James Vuletich

Slavko Prapotnik, Jože Koželj in Borut Prapotnik

otoku. Krivec za prvi Gorenjski vinski "sejem" je hiša dobrih vin Koželj iz Most pri Komendi. Jože Koželj, direktor družbe in sommelier II stopnje, se je s prodajo vin začel ukvarjati leta 2001. Zdjaj zastopa prek 60 vinogradnikov iz vseh vinorodnih območij. Čas je, da se predstavijo s festivalom, so menili. Da pripeljejo kar se da številno vinogradniško moštvo k nam, na Gorenj-

loge "Na potep". Orošen kozarec je degustatorsko ovrednotil tudi Mirko Bodiroža, ki si prizadeva v gostilnici Tabor in zdaj že tradicionalno dobro ocenjeni Villi Beli. Da je vino zelo pomemben del ponudbe, jih ve vse več. Tudi pod Krvavcem, kjer v svoji gostilni ob postrveh vino ponuja Boris Rezar. Svoj pridelek je Borisu dal okušat Bogdan Makovec iz kmetije Mansus iz Brja nad Vipav-

Boris Rezar in Bogdan Makovec

Plazniku iz legendarne "oštarije" Labore so bili v pomoč prijatelji in stalni člani gostilne z veliko tradicijo, ki jo poznajo v Kranju in okolici. Da mora biti ob domačih krvavicah, pečenicah, jetrcih in slastnem pasulju tudi dobro vince, Matej Plaznik ve že dolgo. Kranjčan Jože Velikanja, prvi "pek-ač" glažev in keramike, je očitno pivo zamenjal za vino, haha. Družno, pod veliko belo marelo,

ki je dajala prepotrebno senco, so nazdravili še Rado Jelovčan in Vlado Bogdanovič. In podobna slika bi verjetno nastala še kakšen dan na Laborah. Na zdravje družba! Joj, lepe oči, si rečem. Ida ji je ime! In že, ko sva dogovorila portret, si je še gostinca Aleš Peternelj iz hotela Toplice zaslužil sliko. Ida Achilla je predstavila vina Tenute Silvia Nardi. Če rečem Brunello di Montalcino,

očetovsko podučeval sina Roka, kar mu gre v mladosti vedeti o vinu. In če bo Rok kaj po očetu, bo šel po znanje kar na tuje. Ko sem Roka hotel vprašati, katero babico in starega očeta imata raje, Šenkova v Britofu ali Špenkova v Vodica, sem opazil napis na majici: "Wild New Zealand".

In prav to sem okusil pred dnevi - divjo Novo Zelandijo. Skozi vino. Peti večer družbe Vinavin, ki ima okrilje v grupi Impakta, se je zbrala v manjšem številu na domu - "garden party" Saša Remca, predsednika uprave Impakta group, popolnega vinskoga navdušenca, ki je strast spletel s poslom. In vino je velik posel povsod po svetu. V goste je pripeljal vinogradnika iz Nove Zelandije Jamesa Jakova Vuleticha, rojenega v Aucklandu, staršema, ki sta na "novo zemljo" prišla iz južne Dalmacije. James Vuletich ima v Aucklandu zasebno odvetniško pisarno, strast starih

staršev po vinogradu in pridelku pa je očitno podedoval. Jakov si je na novi zemlji, južno od Aucklanda, v pokrajini Matakana, kupil zemljo in po stari "dalmatinski" metodi pridelal v francoskem lesu - barrique, svoje vino, rdečo zvrst, couvee, in jo imenoval Providence. Preprosto veliko vino, ki ima prihodnost prav v Evropi. Podnebje in zemlja sta naredili svoje. Da so povabljeni še lažje užili slast rdečega, je poskrbel Pope - Svetotar Raspopovič iz gostilne As. Pardon! Najprej je poskrbela gostiteljica Jana Remec, ki je "opremila" mizo z raznovrstnimi solatami. Poudarba, ki bi jo sprejela še tako zahtevna gostilna. Izjemno! In si najmanj zato zaslužila rože iz rok simpatične in vedno urejene Katarine Kresal, odvetnice, specialiste za gospodarsko pravo iz odvetniške pisarne Mira Senice. Iz krušne peči je Pope potegnili "kozička", za konec pa še, verjeli ali ne, specialiteto,

Matjaž Jerovšek, Janez Bratovž, Mirko Bodiroža, Marko Skočaj

sko. In so jih, kar 35 od doma in iz tujine. Glavni zvezdnik Koželjeve hiše prihaja iz ljutomersko-ormoškega okoliša, iz kleti Čurin-Prapotnik, ki slovi s prepoznavno sladkobo tramincev, muškato in ledenim vinom. Vročičnost je velevala piti vodo, a sta Slavko in Borut Prapotnik z veseljem nazdravila gostitelju Jožku Koželju. Podobno se je dogajalo na drugih predstavitev stonjnih vinogradnikov. Marko Skočaj - Dolfó iz Medane v Goriških

Miha Potočnik

Matej Plaznik, Jože Velikanja, Rado Jelovčan, Vlado Bogdanovič

Aleš Peternelj in Ida Achilla

pa boste ljubitelji vedeli več, kajne. Torej je res, da imajo tudi ženske vse več pri vinu. Hm? Pa je prišel na ogled še Darko Špenko iz Vodice, prvi in največji poznavalec vin med mizarji. Darko Špenko, dodatno se je izobrazil v sommelierja II stopnje, končal degustatorko izobraževanje, kjer se "trenira" slanost, kislost, sladkost ter grenkost - vse kar imajo vina, je v družinsko mizarstvo ponudbo vključil lesene hladilne omarice za mirna in peneča vina. Tokrat je Špenko prav po

Jana Remec, Katarina Kresal, Miro Senica

Pope in Movia

kostni mozeg. Mlajski! Del družbe Vinavin je tudi Aleš Kristančič - Movia, ki ga je ob kozličku očaralo vino Jakova Vuleticha. Stari dalmatinski jezik, ki ga Jakov povsem pozna, je dal še dodaten pridih pri opazovanju in okušanju "Providencia". "Ma, zares je dobro," je bil mnenja Movia. Tudi večer je bil izjemen!

Culture Cartoon s.p. - Bencija 48, Škofja Loka
eVino.si
 spletna vinska trgovina

ZA KRATEK ČAS

Avtorica karikature: Vesna Zorko iz Žirovnice

Tudi vas, drage bralke in bralci, vabimo k sodelovanju. Med prispelimi vici, karikaturami, aforizmi, stripi in drugimi smešnicami bomo enkrat na mesec izbrali najboljšega in ga nagradili z lepim darilom. Vaše prispevke za rubriko HUMOR pošljite na naslov: Valerija Povšnar Kavčič, Gorenjski muzej, Tomšičeva 44, 4000 Kranj.

TANJA ODGOVARJA IN RAZKRIVA SKRIVNOSTI SANJ

"Počakaj me maj"

Zanima me, kaj me čaka v prihodnosti. Za odgovore se vam prav lepo zahvaljujem.

Upam, da ti je uspelo mesec maj uloviti in da si se imel lepo. Če pa ti maj ni prinesel pričakovanega, nikar ne bodi žalosten. Še v tem letu boš uspel na celi črti. Tudi v mesecu avgustu, septembru ali oktobru se skrivajo posebni čari. Spoznal boš pravo ljubezen in jo tudi obdržal. Dekleta še ne poznaš, malo bo starostne razlike, vendar vaju to ne bo motilo. V službi si

kolikor toliko zadovoljen, vendar te jaz v njej ne vidim več dolgo. Odločil se boš še za šolanje, četudi prav sedaj nimaš takšnih načrtov. Želje, ki si jih gojil v otroštvu, bodo zopet privrele na dan. Storiš boš vse, da boš te cilje tudi dosegel. Že po naravi si zelo hitro zadovoljen, ali pa je to le strah, ker ne upaš seči po bolj oddaljenih zvezdah. Boš videl, kakšno posebno moč ti da ljubezen. Vse skrbi znajo čez noč izginiti, če se le malo potrudiš. Dan pa je sončen, tudi če pada dež in se bliskajo strele. Srečno!

"Vrtnica"

Tudi jaz bi vas prosila, če bi mi napisali glede moje usode. Hvala in imejte se zelo lepo.

Če ste se kdaj spraševali, kaj vse ste zamudili v življenju, naj vam povem, da prav nič. Mnogo stvari oziroma dogodkov se vam obeta na čustvenem področju. Bili ste kot Trnuljčica in sedaj se bliža čas, ko se boste prebudili iz dolgega sna. Seveda, strah vas bo, saj je to popolnoma normalno, da se bojimo neznanega. Ljubiti, biti ljubljen, občutiti varnost v obje-

TISOČ UGANK ZA ODRASLE

Na uganko, ki vam jo je Franc Ankerst zastavil prejšnji teden, smo prejeli kar nekaj odgovorov. Navajali ste "koža, sreča, matična številka, spol, jezik, resnica ..." Morda je kakšen od teh odgovorov logičen, a ugankar išče drug odgovor. Zato uganko danes ponavljamo:

Z rojstvom jo dobiš, eno sta oba. Vse dokler živiš, je ne izgubiš.

Odgovor nam pošljite najkasneje do torka v prihodnjem tednu na SMS pod šifro uganka, pripišite rešitev + ime in priimek na številko 031/69-11-11, ali po pošti na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4000 Kranj, s pripisom "Tisoč ugank za odrasle". Izžrebali in nagradili bomo dva pravilna odgovora (enega, ki ga bomo prejeli preko SMS, in drugega, ki ga bomo prejeli po pošti). Podarili bomo po dve karti za Terme Snovik.

HOROSKOP

TANJA in MARICA

Oven (21. 3.-21. 4.)

Pot, ki si ste jo začrtali, je prava. Bodite brez skrbi, vse bo tako, kot je prav. Z novimi načrti pa vseeno malo počakajte in najprej dokončajte stare. Poglobili boste stike z ljudmi iz preteklosti. Ne glejte vse iz temne strani, saj vedno posije sonce.

Bik (22. 4.-20. 5.)

Malce bolj morate biti potrpežljivi. Na cilj se ne pride vedno po ravni poti. Pomembno je, da je želja dovolj goreča, pa bo! Pri financah ste se malo preveč zapletli. Še dobro, da se vam obeta večji denar. Obisk vas bo presenetil.

Dvojčka (21. 5.-21. 6.)

Pretirano delo in to, da hočete vedno vsem ustreči, vam bo sprožilo upad energije, zato boste morali storiti nekaj zase in kmalu se boste počutili v redu. Kmalu boste začeli uresničevati finančne načrte in prvi rezultati se bodo hitro pokazali.

Rak (22. 6.-22. 7.)

Če se boste zanašali in čakali na delo drugih, si boste s tem samo zmanjšali možnosti za čim večji uspeh. Prav nič ne bi bilo narobe, če bi včasih upoštevali nasvet osebe, ki vam hoče samo dobro. V tem tednu vam bo motivacija samo upadla, a to bo za vas le izziv.

Lev (23. 7.-23. 8.)

Vedno v vas prekipeva energija in imate je za vse dovolj. Nikar zopet ne pozabite, da vsake toliko časa potrebujete svoj mir. Če boste to zanemarili, sploh pa v tem tednu, bodo posledice negativne. Čas bo vaš zavzelek, zato z delom nikar ne pretiravajte.

Devica (24. 8.-23. 9.)

Ves teden se vam bodo porajale nove in nove ideje. Čeprav še nekaj časa ne boste videli cilja pred sabo, se zato ne boste obremenjevali. Zaposleni boste z drugimi stvarmi, saj se vam prav potihoma približuje ljubezen, kar je tudi prav.

Tehtnica (24. 9.-23. 10.)

Že nekaj časa premišlujete o večjem nakupu, pa se nikakor niste mogli odločiti. Ta teden je pravi čas, da to storite. Neverjetno boste zadovoljni, saj boste presegli svoje zmogljivosti, tako finančno kot tudi v potrpežljivosti. Na koncu tedna boste preutrujeni!

Škorpion (24. 10.-22. 11.)

V prihodnjih dneh se boste počutili zelo samozavestno in vsi dvomi, ki ste jih imeli kar nekaj, bodo izpuhteli. Občutek dobre volje vam bo zelo dobro del in postorili boste veliko stvari, ki so se vam še pred nedavnim zdele nerešljive.

Strelec (23. 11.-21. 12.)

Bali se boste sprememb. Sicer jih zavestno še ne pričakujete, a globoko v sebi boste vedeli, da se nekaj dogaja. Spremembe so včasih nujno potrebne, saj se drugače tudi ne more nikoli spreminjati na bolje. Denarja boste zelo veseli.

Kozorog (22. 12.-20. 1.)

Odločitve, da malo globlje sežete v žep, kar sploh ni v vaši navadi, vam ne bo žal. S tem boste najbolj osrečili sebe, kar pa je zelo veliko, saj vedno v ospredje dajete druge. Sporočilo boste dobili še ob pravem času.

Vodnar (21. 1.-19. 2.)

Kot ponavadi boste tudi tokrat izdelali popoln načrt. A malo vseeno bodite pozorni. Lahko pride do nepričakovanega zapleta. Večje škode ne bo, le sam čas realizacije se vam bo prestavil. Dobili boste dobro sporočilo.

Ribi (20. 2.-20. 3.)

Tista odločitev, ki vam jo bo narekovalo srce, bo prava. A vseeno boste kar nekaj časa obstali na križišču, ne vedoč, katera stran je pravilna. Poslovna odločitev se vam bo dobro obrestovala, tako da ne boste poplačani samo za naprej, ampak tudi za nazaj.

DRUŽABNA KRONIKA

GLASNA BESNA PEHTA

Po Kranjski Gori drvi Besna Pehta, mladino zadnje čase spravljajo v dobro voljo dvodnevni partyji, Nominator je praznoval okroglo obletnico, blejska promenada pa ob sobotah v opoldanskem času gosti ljubitelje različnih dragih avtomobilskih znamk.

A Alenka Brun

Ko so v Mariboru pred časom odprli letno sankališče, ni minil niti dan, pa je eden nadebudnežev že pristal v bolnišnici. V Kranjski Gori so pred nekaj dnevi uradno odprli podobno tehnološko inovacijo, ki skrbi predvsem za adrenalinsko vzdušje in so jo poimenovali **Besna Pehta**. Da pa je bila stvar na nivoju, je bilo odprtje novega letnega sankališča in sploh letne sezone v precej pompoznejem stilu: med drugo popoldan in deveto zvečer so se v Kranjski Gori zvrstili številni pevci in bendi, kjer je vsaka generacija našla nekaj zase. Nastopili so domačini - Kocka, B-Gees & Dance Show, Trkaj, 6Pack

Čukur, Slon in sadež, Movek-knowledgegment ter Shatzi.

Isti dan ko so se ljudje z Besno Pehto spustili v polje, so se na blejski promenadi v opoldanskih urah sončili številni ferrariji. Predvsem je prevladovala rojstna, rdeča barva, pogled pa je navdušil tudi mimooidoče, ne le ljubiteljev tovrstnih avtomobilov.

Party. Mladim se oči kar zasvetijo, ko zaslišijo izraz, ki starejši generaciji pravzaprav ni ravno pri srcu, ljubiteljem slovenskih izrazov pa sploh ni všeč. Potem sledijo še izrazi: floors, hours, artists, house, techhouse, progressive, chillout. Določene diskoteke, klubi so spremenili svoj prvotni namen, da bi kot prostor preživele. Postale so klubi, dnevni lokali. Piričice imajo Lipo,

ki je gostila **Summertornic Festival**, kjer je med drugimi nastopil tudi DJ Timo Kretschmann, avstrijski boter hausa. Festival je trajal dobrih 17 ur in privabi izmenjajočo se množico zanimivih obrazov. Tudi v ljubljanski Laguni se je na snemanju videospota za haus glasbo z elementi jazza, soula in funka za single 'Play 4 Love', resident DJ-a Dekkyja (kot pravi domačim dj-jem), pojavilo ogromno zanimivih obrazov. Prevladoval je ženski spol.

Resnejšo, pa čeprav nepredvidljivo temo predstavlja nastop **Rambo Amadeusa alias Antonija Pušiča** na Loškem gradu, s katerim se je zaključil ciklus letošnjega grajskega Vitraža. Kako pa se je zaključilo praznovanje

našega Nominatorja? Lahko rečemo: bilo je prijetno, neboleče, posuto s slaščicami in šampanjcem. Na torti pa se je 'sončila' številka štiri z dodano ničlo. Pred nekaj dnevi je namreč urednik gorenjskega Nominatorja, sodelavec, fotograf in novinar v eni osebi, **Gorazd Šinik**, praznoval svoj 40. rojstni dan. Ste presenečeni? Nad leti, mislim. Prisodili oziroma (predvsem ženski spol) prisodile bi mu verjetno precej manj. Moški v najlepših letih, ki še vedno izgleda mladostno, je popolnoma samostojen, saj poleg tega, da je izvrsten fotograf, veliko ve s področja 'nominiranja', pozna tudi preprosta opravila, kot je to kuhanje kosila, likanje perila.

Besna pehta je nasmejela tudi 6Pack Čukurja in Kocko.

/ Foto: Tina Dokl

Bencin se je podražil ... / Foto: Tina Dokl

Duda, nasmeh, velike oči, ples do jutranjih ur. Zovrsten žur mladina imenuje 'party'. / Foto: Tina Dokl

"Na moje koncerte hodi publika, ki jo veže identičen smisel za humor," pravi Rambo Amadeus, ki ostaja 'jugoslovanski' Frenk Zappa. / Foto: Polona Bekštin

Igrajmo ali igra za ljubezen je Dekkyjev single, ki je dobil poleg glasbe tudi sliko. / Foto: Aleš Ruth

Nominator in slavljeneč Gorazd Šinik, direktorica in odgovorna urednica Gorenjskega glasa Marija Volčjak in namestnik odgovorne urednice Jože Košnjek. / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Beckhamova depilacija

David Beckham je sprožil nov modni trend med britanskimi moškimi. Po objavi fotografij slavnega nogometaša na oddihu v luksuznem St. Tropezu, kjer se po plaži spreha brez dlak na prsih, je v londonskih prodajalnah drastično naraslo povpraševanje po depilacijskih setih. Trgovci navdušenje pripisujejo predvsem Davidovemu zgledu po bolj urejenem telesu, saj so tovrstna sredstva prej kupovale večinoma ženske, po novem pa je zanimanje med moškimi tako veliko, da so sredstva za depilacijo preselili na oddelek za moške.

Charlotte ne pospravlja

Charlotte Church se je izselila iz svojega razkošnega doma, saj je potrebno temeljitega čiščenja. 19-letna britanska pevka ne mara pospravljanja, zato stanovanja že dolgo ni počistila, raje se je preselila k svoji babici, ki ji poleg pospravljanja tudi pere oblačila. Charlotte je življenje pri babici bolj všeč, še posebej zato, ker jo ob prihodu domov na mizi čaka sveže pečena pita.

Elle se ločuje

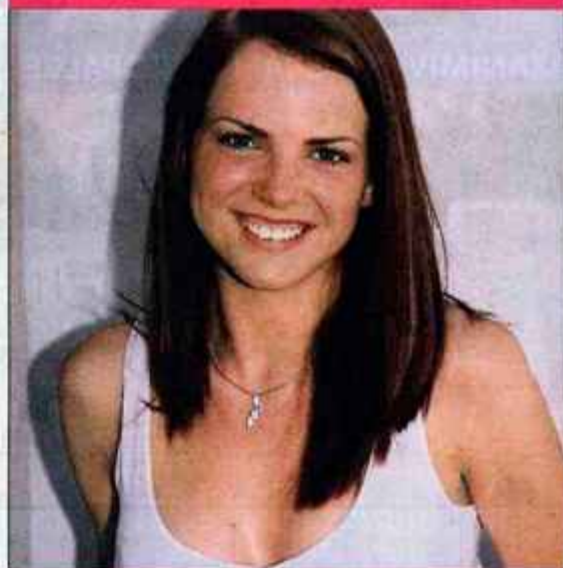

Elle MacPherson se ločuje od dolgoletnega partnerja, švicarskega poslovneža Arpada Bussona. Nekdaj uspešna avstralska manekenka, znana pod vzdevkom Telo, in premožni finančnik sta bila par devet let in imata dva sinova, sedemletnega Flynnna in dveletnega Aureliusa Cya. Še naprej ostajata najboljša prijatelja. Za razpad zveze ni krivo varanje, ampak obojestranska odločitev, da preživita nekaj časa ločeno in razmisli o prihodnosti.

Avril je zaročena

Avril Lavigne se je zaročila z rockerjem Deryckom Whibleyjem, pevcem skupine Sum 41. 20-letna kanadska pevka te dni zaključuje turnejo po Evropi. Zaljubljenca so opazili v Benetkah, kjer sta uživala v romantični vožnji z beneško gondolo. Avril in Deryck sta lani kupila hišo v Los Angelesu, od takrat sta tudi uradno par, prijateljela pa sta že vrsto let prej, saj oba izhajata iz kanadske province Ontario.

Mateja Habjan je stara 19 let in prihaja iz Poljanske doline. Je zelo zasedeno mlado dekle, saj se poleg tega, da zaključuje šolanje na ekonomski šoli, že ukvarja s podjetništvom. Zelo rada pleše in se spreha po naravi. Njenih 176 centimetrov in lepa postava pa ji lahko odpreta vrata tudi v svet manekenstva. / Foto: Janez Pipan